

CHROMOZOMY VRAHA

Lorjak

překlad z esperantského originálu – Jindřiška Drahotová
Kromosomoj, Lorjak – Antwerpen: Flandra Esperanto-Ligo, 1989
Serio „Stafeto“ n-ro 10
ISBN 90-71205-26-6
UDK : 82-3 = 089.2
SISO : 829
D/1989/2924/2

1.

Bernard Dubosk si slastně pospával v náručí svého nadmíru pohodlného křesla a trávil v poklidu nedělní oběd. Mirela seděla opodál nad křížovkou, její čelo pod blondátými již bíle prokvétajícími vlasy se krabatilo nad úskalími čtverečků. S loktem na stole si probírala vlasy a stále si pro sebe opakovala: „Předehra k Faunovu odpolední – na šest písmen! Co to jen je?“ Občas se úkosem podívala na Bernarda s naléhavou chutí ho zapojit do svého problému, ale svou chuť vždy zabzdila. Bylo by zbytečné přetrhnout spánek toho hýčkaného muže, byl by schopen přes svou výjimečnou trpělivost být zbytek dne protivný.

Po čtyřiceti letech společného života znala Mirela svého muže dostatečně, aby mohla tvrdit, že zná jeho povahu dokonale, a že může bez chyby odhadnout všechny jeho reakce. Zejména že vyrušení při odpolední nedělní siestě se rovná hrdelnímu hříchu. Nebylo pochyb, že on by bleskem vyřešil problém šesti písmen : „předehra k Faunovu odpolední“, ale nestálo by to za to, aby byl vyrušen po týdenní namáhavé práci právě v neděli odpoledne.

Bernard Dubosk byl vlastně oficiálně v penzi. Ale po své kariéře při které se vypracoval na pokladníka ve velkoobchodě – „Obchodní zastupitelství Bretaně“ - se všemi odpovědnostmi a nebezpečími tohoto postavení, se při svém náhlém volném čase penzisty cítil vyvedený z rovnováhy. V šedesáti pěti se cítil plný síly a schopný vyplnit prostor nějakou lepší perspektivou, než je postupné pomalé odcházení na věčnost.

Proto, po vážném uvažování a zvažování budoucnosti muže dosud zachovalého, se rozhodl portrétovat děti ze škol. Pro schopného amatéra to nebyl vážný problém – jen nakoupit nějaký materiál v nepříliš velkém množství a ne příliš drahý. Zařizovat ateliér nebylo nutné, protože vyvolávání a zhotovení obrázků svěřoval odborníkům.

Věc se začala dařit. Zejména ze začátku, když se octnul uprostřed hlaholícího hejna dětí. Ale teď byl již pětasedmdesátiletý a jeho zavazadla

k fotografování se stávala těžší a těžší, shánění zakázek a organizační problémy složitější. Vytrvával však a bránil se kapitulaci před ofensivou neviditelně přicházejícího stáří. Právě proto toužil tolik po své pravidelné nedělní pauze, která byla nutná k obnovení jeho sil pro příští týden.

Naštěstí, jeho napětí a starostí mizely jako mávnutím proutku v náručí Mirely. Její úsměv byl dosud úžasně kouzelný a její pohled byl schopen svést i svatouška. Po celou dobu, kdy žili spolu, nikdy Bernard nepocítil monotónnost jejich vztahu, naopak, Mirelin půvab získával stále nové formy a jeho večerní návraty domů neztrácely svěžest začátku jejich vztahu. Mirela se nikdy neunavila ve svém vztahu k němu, citově stále obnovovala den, kdy potkala toho dobrosrdečného, příjemného muže, plného pozorností, fyzicky přitažlivého, a – vybaveného společenským postavením, ne sice oslnivým, ale dostatečně zajišťujícím. Ona sama se obětavě snažila po mnoho let, aby domácnost hladce fungovala a starala se o záležitosti každodenního života, chutnou stravu a... sexuální hrátky, aby mohl zapomenout na ohlupující obchodní prostředí.

Je nutno poznamenat, že právě nyní, víc než dříve, Mirele respektovala jeho nedělní siestu. Její návrhy na odpolední procházku byly jen formální, tyto dvě tři hodiny polospánku v křesle byly již naprosto nutné k jeho obnovení sil a Mirele si to uvědomovala. Ale tuto neděli Mirele okusovala tužku nad křížovkou a něžně pohlížela na pololežícího muže a stále si pro sebe opakovala polohlasem: „...předehra k Faunovu odpolední... na šest písmen... šest písmen...“ Pravděpodobně šeptala víc nahlas, protože Bernard Dubosk otevřel jedno oko, obrátil k ní hlavu a zamumlal: „Jasně – erekce!“

Mirele se ulekla. Ne tolik kvůli opovázlivosti toho slova, jako pro obavu, že Bernarda vzbudila. Byla však osvobozena od svého problému a s úlevou vepsala do křížovky těch šest písmen, zatím co Bernard opět otočil hlavu a pokračoval v odpočinku. Bohužel se mu to přestalo dařit a začal pozorovat svou stále krásnou ženu. Víc než jindy na něho působila dojemně s pramenem vlasů visícím nad křížovkou, s výrazem dívky s našpulenými rty, s lesklými nehty, kterými bubnovala po stole. Ten obraz v něm vyvolal jemný, měkký pocit a on vykoktal instinktivně, bez rozmyslu: „Mirelo! Proč my jsme se vlastně nevzali?“

Exploze může nastat i bez výbušnin, přestože je v myšlenkách a nečiní materiální škody. Způsobila ji věta, vyslovená polohlasem a bez důrazu. Mirela Sidoret na ni čekala padesát let! Přesto hned svůj náhlý šok ovládla, nevyskočila a nevrhla se k obličejí svého miláčka a nezasypala ho polibky a výkřiky:

„Drahý, miláčku, to je báječný nápad, jak budu hrdá nosit tvoje jméno! Jak se budu pyšnit zlatým prstenem!“

Ne, tolik let zůstala nenáročně diskrétní takže nyní si hrdě uchovala svou radost pro sebe. Začít tancovat nadšením, by znamenalo přiznat, že náhlé jásání by bylo přiznáním k čtyři sta osmdesáti měsícům čekání. K chtivosti vdavek nějaké obyčejné ženské. Ačkoliv Mirela nebyla tou „obyčejnou“, bylo na místě, že si přála upravení své situace, zabezpečení, postavené na regulární smlouvě. Dosud se jí všeho dostávalo bez jakýchkoliv závazků s jistotou vzájemné důvěry

a lásky. Její Bernard byl vždy čestný, obětavý a loajální. Čím by si polepšila své postavení na konstatování: Bud' se vezmeme, nebo odejdu? Vždyť ji všichni oslovovali „paní Dubosková“. Proč pro tu záležitost vyvolávat nějaké nálady? Ostatně nyní i v případě nepředvídatelných katastrof již nynější zákony pamatují na družky. Proč projevovat nějaké nejasné nedůvěřivosti? Mirela Sidoret moudře čekala na svůj okamžik, až pohnutka přijde od Bernarda Duboska.

Ale nyní, když konečně přišel ten okamžik, se jí zdálo na místě místo jásání odpovědět přiměřeně, zdánlivě bez emocí: „Vzít se? Ano, jak říkáš, proč ne?“

2.

Takže, jednoho dne po čtyřiceti letech společného života se rozhodlo o sňatku Mirely Sidoret a Bernarda Duboska. Může se to zdát divné, ale pocítit potřebu uzákonit na sklonku svého života své vztahy, není tak velmi výjimečným činem. S přibývajícím věkem a životními zkušenostmi se mohou objevit rozpaky, které se neobjevily ani náhodou ve vztazích mladých dvojic chtivých sexu, a lidé se rozhodnou k zákonnému zveřejnění svých sexuálních vztahů. V mládí leží problémy dědických problémů v nedozírné dáli. Když se pak přiblíží stáří, slušný muž nemůže slepě ponechat ženu, která ho provázela po celý život, nezajištěnou. Proto Bernard a Mirela se začali připravovat na předstoupení do slavnostního sálu před starostu.

I když spolu manželsky žili dlouhá léta, den který byl určen, oficiálně a definitivně, v podstatě vlastně nevýznamný – i když byl důležitý pro životní stabilitu – byl citově vypjatý. Tíha slov doléhá na odpovědnost za dřívější impulsivní chování: „Představuji vám mého manžela... Dovolte, poradím se s manželkou... Můj manžel rozhodne... Přijdu s manželkou...“ Opravdu, nic se vlastně nemělo změnit, ani ta slova, protože všichni ze sousedů je považovali za manžele. Ale vědomí, že jejich svazek bude nyní podle zákona zákonně ošetřen, dávalo tomu počínání společenskou hodnotu a způsobovalo tajnou pýchu i u té nejskromnější občanky.

Dohodli se na prostém, co nejjednodušším obřadu. Přišli by jen svědkové a nejbližší rodina. Ze strany Bernarda nikdo, dávno se pokládal za sirotka. Na svého otce dávno zapomněl – vlastně si jeho obličej pamatoval jen podle obrázku. Matka ho opustila v době jeho vojenské služby. Pamatoval si ji jako smutnou ženu s utrápeným obličejem, jakoby pod tíhou trvalého dramatu. Byla příliš zdrcená, než aby byla někdy něžná. Byly to tísnivé dětské roky.

Mirelu měla doprovodit její sestra – dvojče – Emilja Debabelová se svým manželem Arturem a její otec - pětadesátiletý děda Sidoret. Ten byl ještě plný života, čilý myslí a v dobré tělesné kondici. Žil v příměstském domově důchodců a již dávno rezignoval na své „pseudotčánovství“ a s chutí se těšil, že si při příležitosti pozdní svatby své dcery, užije vybraného pohoštění. Bylo rozhodnuto, že Artur pro něho přijede do domova a dopraví ho na radnici.

Cestou ale Artur nenašel odvalu, aby ho upozornil, že se bude jednat jen o jednoduchý oběd, který má celý obřad ukončit.

Jen jeden host mohl překvapit svou přítomností – Celesten. Obvykle se mu říkalo „Tintin“. Bylo mu 35. Byl synem – a zde je ten problém: čí byl syn? Biologicky to bylo jasné, ale rodinně velmi mlhavě. Podle momentální nálady oslovoval slovem „mami“ jak Emilju, tak Mirelu. Bylo to zdrojem nesčetných hádek a on to vyvolával velmi rád. Téměř hned, po setkání Mirely a Bernarda, tehdy osmnáctileté a pětatřicetiletého, přišla Mirela do jiného stavu. Mladičká hříšnice se brzy dověděla na lékařské fakultě, že nemá naději na normální porod, naopak, tento by mohl skončit fatálně. To bylo důvodem pro okamžitý potrat. Mirela však chtěla počínající život uchovat. Lékaři sami se chytili jejího úmyslu, když se dověděli o jejím dvojčeti – ženě nanejvýš vhodné k experimentu. Ostatně takové pokusy se již zdařily. Celesténův zárodek byl vyňat z Mireliny dělohy a implantován Emilji. Průběh těhotenství i porod byly zcela normální. Tato záležitost nebyla však pouze rodinná, byla publikována a veřejně známá. Takže Celesten, zvaný Tintin byl počat Mirelou a porozen Emiljou. Protože oči otevřel v náručí té druhé, právem ji nazýval matkou a Mirelu, více méně formálně, oslovoval stejně, a to ji někdy i uráželo. Méně však než Artura Debabela, protože během oněch osmi měsíců jeho manželka odmítala jeho „pozornosti“, z důvodů, které on nezpůsobil, a ani neměl tu radost způsobit, a jeho uší se nepříjemně dotýkalo slovo „otec“ od chlapce, kterého jeho žena porodila.

Chlapec byl nyní již mužem, přitažlivým, s pěknou postavou, ale povahou nevypočitatelnou. Možná byl schopný, ale hravý, neklidný, mnoho věcí začínal, ale jen zřídka něco dokončil. Dobře a rychle se učil, ale diplom nikdy nezískal. Nevyučil se. Živil se sázkami, vytrvale věřil ve vysokou loterní výhru, sledoval dennodenně obchod bez vlastního kapitálu, k věcem, které by mohly přinést nějaký profit, neměl vůbec žádnou kompetenci. Bydlel na různých místech, nechal se hostit „přáteli“, kteří ne vždy byli vhodní, aby je představil rodičům. Odcházel, aby se několik měsíců nevrátil, vracel se aby si vypůjčil peníze a ne vždy sdělil svoji adresu. Jedním slovem: úředně nezaměstnaný, na podpoře, Tintin Debabel nebyl v žádném případě reprezentant rodiny, na který by mohla být rodina hrdá. Protože úřady souhlasily, aby jako matka byla zapsána pouze žena, která ho porodila, podle zákona mohl Celesten používat pouze jméno Debabel a tato nepříjemná situace a společenská neúspěšnost Tintinova jen přirostovala Arturovu nechuť k němu.

To však nepocítovala Mirela, které se měla stát Dubosková. Ta by ráda přivítala přítomnost svého syna, ale bohužel, nebylo možno ho pozvat, nikdo nevěděl, kde se nyní zdržuje. Přesto, události splnily její přání, k nevelké radosti jejího švagra a také zcela změnilly diskrétnost rodinné sešlosti.

Společnost již seděla v parku, před radnicí, když se objevila hlučná skupina čumilů a zástup žurnalistů s cvakajícími fotoaparáty. Rodina ztuhla překvapením. Nebylo pochyb o původci vzruchu... Tintin, ten uličník. Byl opřen

o Rolls-Royce, oblečen v uniformě šoféra z bohatého domu, nebale mával cigaretou a pózoval pro fotografie. V okénku auta se jeho majitelka smála na všechny, nadšená vzniklou situací. Byla to žena středního věku, provokativně namalovaná, s kožišinou na ramenech. Pohyby jejich ramen, rukou a šíje rozehrávaly diamantové záblesky.

Aby korunovala událost, otevřela dveře auta a vyšla se vzosností filmové hvězdy s úmyslem tak vypadat od hlavy k patě. Bohové však nepřáli jejímu výstupu a zástup zvědavců obrátil svou pozornost na rodinu Dubosk-Sidoret-Debabel otočkou o sto osmdesát stupňů a zvýšil hluk. Rodina, byla zasypána spoustou ohlušujících otázek, ale zcela je ignorovala a snažila se prodrat do blízkosti šoféra. Mirele se podařilo oslovit svého syna: „Tintine! Nevěděla jsem, kde tě mám hledat. Jak jsi se to dověděl?“

On se sebelibě usmál: „Mami! Myslím, že nečteš noviny!“ Obrátil se na svou velitelku s překvapující familiárností: „Kokoseto! Ukaž jim to...“

Žena podala křiklavé číslo „Zápasu“, které leželo na sedadle v autě. Na titulní stránce byl Tintinův velký portrét a navíc obrázek jeho samého, nahého na kožešině ve věku jednoho roku a velký titulek: **Transplantované dítě se brzy dočká sňatku svých rodičů.** Kolem mimina jako lístky kopretiny byly naaranžovány portréty Mirely, Bernarda, Emilji, Artura a dědy Sidoreta z mladších let. Nikdo osobně nechyběl z hrdinů tehdejšího dobrodružství a zástup fotografů se snažil zachytit vývoj změn v obličejích všech.

V této neobyčejné situaci nebyl nikdo schopen nějaké akce, až konečně Bernard trochu hloupě řekl: „Tedy, vidím, že teď děláš šoféra...“

Tintin pokynul hlavou s poťouchlým úsměvem: „Milostivé paní Coconut, mé velmi vlídné paní z Ameriky. Tímto vám ji představuji.“

Ta „velmi vlídná paní“ udělala na všechny strany dívčí pozdravný úsměv a spočinula dlouhým pohledem na svém „šoférovi“.

Ten pokračoval: „Přece jsem nemohl zmeškat takový výjimečný den!“

Mirela se vrátila ke své otázce: „Ptám se, kde jsi se to dověděl?“

„Bylo by lépe zeptat se novinářů. Ti kteří byli u mého podivného vzniku mě neztratili ze své pozornosti. Vy a já jsme byli jejich terna. A když radnice podle zákona zveřejnila vaše úmysly se vzít, místní novináři pustili informaci po větru. Drahé matky, to je důvod, že jsem tady a mohu být přítomen pozdního rozhodnutí podle občanských pravidel.“

Pak Tintin uchopil za paži svoji „paní“ gestem skandální intimity a celou společnost příbuzenstva kormidloval do radnice.

Bohužel ceremonie utrpěla velkou část ze své slavnostnosti, protože když „snoubenci“ se svými hosty dorazili na radnici, zjistilo se, že před nimi stojí v řadě již šest dvojic se stejnými úmysly. Bylo nutno shromáždit se v hale a zformovat se do čtrnácti skupinek, dříve než předstoupí před vašnostu, pana starostu, který oddával jako na běžícím pásu. O to to bylo horší, protože se pan starosta zpozdil a nyní spěchal jako v němém filmu. Starý pán, viditelně vyvedený z míry a s obavou z velké záplavy klientů, hned na začátku spletl

jména prvních snoubenců a musel žádat sekretáře, aby uspořádal dokumenty na stole.

Přesto Bernard a Mirela byli silně rozrušeni, když konečně stanuli před tradiční otázkou: „Slečno Mirelo Sidoretová, souhlasíte se sňatkem s panem Bernardem Landru, který je zde přítomen?“

„Ano.“

„Pane Bernarde Landru, souhlasíte se sňatkem se slečnou Mirelou Sidoretovou, zde přítomnou?“

„Ano.“

„Prohlašuji váš sňatek za uzavřený.“

Po pravdě, Mirela slyšela před tím dvanáctkrát stejnou formulaci, než přišli na řadu, ale nad překvapivou nepřesností v jejich případě sklopila oči, a nečekala se svým „ano“. Také Bernard byl viditelně překvapen a vteřinu zaváhal, pak však pevně vyslovil své „ano“ jako jeho družka. Potom celé příbuzenstvo se po řadě podpisovalo do matriční knihy a pak konečně sekretář dal novomanželům tradiční oddací list, který jim bude sloužit celý život s údaji o rodičích z obou stran, daty narození a úmrtí...

Až potom, v blízké kavárně, kde si ve stoje dali aperitiv, než se vydali do restaurace, se ukázalo, že chybička, která se vloudila, zanechala stopy. Nový „tchán“, děda Sidoret, napůl žertem utrousil: „Drahý pseudozeti, kdybych nebyl velkorysý a kdybych nevěděl, že už žiješ s mou dcerou čtyřicet let a že jsi sympatický a důvěryhodný člověk, který nečekal na tento rok 1980 aby se náhle odhalil jako zlotřilý zhýralec, řekl bych, že musíš všechno hned uvést do pořádku. Jinak právě proběhlá komedie je perfektně neplatný sňatek. Myslím, že starosta to přehnal s aperitivem, vypadal úplně popleteně. Určitě jsi si všimnul, že popletl jména již prvních dvou párů. Nejspíš se mu to stalo zase, když jste přišli na řadu, on vás oddal pod jiným jménem. Zkontroluj si to.“

Bernard jen pokrčil rameny.

„Ano, všimnul jsem si toho dvakrát. Už jsem to chtěl skoro přerušit, ale neudělal jsem to, byl by to skandál a zkažený obřad. Jedná se nějaké hloupé nedopatření.“

Bernard nahlédl do dokladů: „Ostatně se podívej, tady je to v pořádku. Tvoje dcera je právoplatnou manželkou pana Bernarda Duboska, bývalého obchodního účetního. Není potřeba se starat o nějakou opravu. Dokument je důležitější, než nějaké starostovo blekotání.“

Přesto ti dva nebyli sami, koho se starostovo přefeknutí dotklo. Mezi dvěma loky vína novopečená švagrová Emilja Debabelová prohodila: „Landru... Landru... Už jsem o tom jméně někde četla. Nebyl to ten vrah?“

A její manžel Artur hned rozvinul nabízené téma: „Ano, bylo to tak kolem roku 1920. Jestli si dobře pamatuji, byl velice přitažlivý pro ženy. Pod různými jmény si s nimi dopisoval a sliboval sňatek. Podařilo se mu zasnoubit se s patnácti, které mu upsaly svůj majetek. Těch patnáct pak zmizelo beze stopy. On nikdy nepřiznal, že by je zavraždil, ale z vražd by obviněn. Bylo zde jisté

oprávněné podezření, že mrtvoly páčil po částech v kamnech, to však zřejmě zůstane v kriminálních análech jako nerozřešený zločin. Tenkrát se o tom hodně mluvilo.“

Emilja se smála: „Přiznej, že mluvit o tom při svatbě je dost nevhodné. Naštěstí Mirela, jestli se nepletu má elektrickou troubu. To je dost uspokojující.“

Všichni se smáli, kromě Bernarda Duboska.

3.

Všem se příhoda již vykouřila z hlavy, když se skupina svatebčanů zastavila u severoafrické restaurace, kam plánovali novomanželé Duboskovi pozvat své hosty. Artur a Emilja, hodlali pokojně vejít, ale starý pán vystoupil s energickým protestem: „Vy si opravdu představujete, že na oslavu vašeho sňatku mi nenabídnete nic jiného než kuskus?“

Vypadalo to, že způsobí skandál.

„Zrovna tak bych mohl být s vámi jen v duchu a v klidu se naobědvat v mém důchodáku... Nebylo třeba mě sem tahat!“

Madame Coconut s nadsádkou přihlížela tomu francouzskému konfliktečku očima etnografa, zatím co Tintin chodil od jednoho k druhému s posměšným úsměvem. Když ho Coconut přivolala prstem, přiběhl k ní a ona mu šeptla do ucha. On pak hned vydal rozhodný příkaz: „Nehádejte se! Paní Coconut vás všechny zve k Maximovi!“

Skupinka zůstala překvapená nad tím pozváním, příliš štědrým a dosti násilným a její členové se po sobě dívali beze slova. Přijmout pozvání okamžitě, by bylo zároveň přijmout i dost podivnou důvěrnost Tintinovu k té extravagantní ženě. Odmítnout, by bylo urážlivé. Stařík Sidoret však neváhal, cítil se osvobozen od svého zklamání a zahlaholil: „Bravo, paní, jménem celé rodiny vám vyslovuji dík! Srdečně přijímáme!“

Nikdo se neodvažoval protestovat zejména proto, že Sidoret jako nejstarší byl vlastně oprávněným mluvčím. Za několik minut už byli svatebčané v Rolls-Royse a v taxíku na cestě do ulice Royale.

„U Maxima“ madame Coconut hned objednala pro všechny visku a společnost zasedla k jednomu stolu. Náhle ale vznikl problémek. Taková restaurace! Navštěvují ji i králové! Za peníze zde tolerují lečjaké bláznoviny, zavírají oči před nepředloženostmi, ale ke klientům mají určité požadavky, žádají určitou úroveň, alespoň naoko. Společnost si ještě nevybrala z menu, když přistoupil vrchní číšník a v rozpacích, ale slavnostně se uklonil mezi paní Coconut a Tintinem – kteří seděli vedle sebe – polohlasně, jakoby spiklenecky, delikátní formou a vybranými slovy, vyjádřil pevný požadavek: „Velmi vážená paní, těší mě, že vás mohu zařadit do počtu našich věrných klientů, jejichž jméno a společenské postavení je přínosem pro náš starý podnik, kde přání našich klientů, zejména ze zahraničí jsou pro nás rozkazem. Přesto jsme nuceni

dbát na několik pravidel, které nelze ignorovat, a které je nutno respektovat už kvůli jiným klientům, možná trochu úzkoprsým, ale pravidelně nás navštěvujícím, protože zde nacházejí určité principy, které zde dodržujeme.“

Ta polohlasitá slova začala paní Coconut rozčilovat: „Prosím, vo co de?“

Vrchní číšník strojeně obrátil oči stranou na Tintina a řekl: „Pochopitelně. Paní, my jsme bez pochyby demokratičtí a nijak se nedivíme, že zvete svého šoféra ke svému stolu. Ale, kvůli mínění některých jiných klientů bychom byli rádi, aby zde neseděl ve své řidičské uniformě, a...“

Madame Coconut ho rázně přerušila: „Takovejch řečí pro maličkost!“ a obrátila se k Tintinovi a rukou číšníka odehnala.

„Tintin, uspokoj toho pána a di si koupit sako!“

Tintin Dubosk se necítil nijak uražený. Byl připravený souhlasit se vším, ale přesto namítl: „Na „Royale“ se žádné oblečení nesežene...“

Ta poznámka podráždila ostatní a Mirela prohodila: „Tady v ulici ne, ale kdybys šel do obchodního domu „Madelios“, není to příliš daleko...“

Na to zaprotestoval děda Sidoret, ve kterém rostl apetit na kulinářské hody „U Maxima“: „Až za kostelem „La Madeleine“? No, to se vrátí až bude čas na kávu!“

To zvedlo Američanku ze židle, neměla ve zvyku slevovat ze svých rozmarů a viska ji povzbudila: „Pojď se mnou, řekneme si o sako nějakému ochotnému kolemjdoucímu.“

Uchopila svého šoféra za paži a táhla ho ven. Na chodníku oslovila prvního kolemjdoucího: „Pane, pane, koupím vaše sako!“

Po nečekaném útoku se ten člověk zastavil a hleděl na Coconut jako na blázna. Pokrčil rameny a odtáhl se od ní. Ta přiskočila k jinému chodci a chytila ho za klopou: „Prosím, pane! Kolik?“

„Kolik co?“

„Za vaše sako. Tisíc franků?“

Druhý člověk také nic nepochopil. V úžasu se mu rozšířily oči. Ona však dál dorážela: „Tisíc pět set? Dva tisíce?“

Také on pokrčil rameny a šel dál. Zdálo se, že její podivné nabídky působí jen na pohyb ramen. Přesto třetí muž projevila zvědavost a čekal nějaké vysvětlení, přiskočila k němu, ale jeho společnice jí začala hlasitě nadávat. Nazvala ji „starou malůvkou“, „cizí ožralkou“, „americkou šlapkou“, která si skandálním způsobem nahání klienty před očima jejich vlastních manželek! Tintin musel zakročít, aby uklidnil již zdvižený deštník.

Paní Coconut, jejíž střízlivost byla pochybná, neztratila kvůli tomu kuráž. Předpokládala úspěch u dalšího chodce. Ten jí ochotně věnoval pozornost s viditelným zájmem a s jemným úsměvem a vypočítavým mlčením jí vybízel ke zvyšování sumy.

„Dva tisíce pět set? Tři tisíce? Čtyři? Pět?“

Stále pozorně naslouchajíc, se jí zdvořile dotkl prstem na lokti a se širokým úsměvem přátelsky pronesl: „Ich verstehe nicht!“

Také on se vzdálil po vojenském zasalutování. Celé se to zdálo neúspěšné, ale paní Coconut nerezignovala. Přikročila k dalšímu chodci, ale v tom okamžiku pocítila váhavé zatahání za rukáv. To ji zarazilo a otočila hlavu aby uviděla „hipíka“, ještě mladého člověka, skoro čistě oblečeného, s kytarou na břiše, s dlouhými po africku spletenými vlasy. Američanka pochopila, ohodnotila jeho sako s ohrnutým nosem: nebylo právě ideální pro lva salonu „U Maxima“, ale alespoň nevypadalo jako šoférská uniforma. Již nesmlouvala: „Kolik?“

Chlapík tiše nadhodil: „Tak...dvacet?“

Coconut se obrátila ke svému šoferovi: „Tintin! Zaplat' pánovi a vyměňte si saka!“

„Pán“, viditelně uspokojený, si sundal kytaru a pověsil ji Coconutě na rameno. Tintin přistoupil a mával dvěma bankovkami. Muž je vzal do ruky s nadšeným výrazem a spokojeně si navlékl úplně novou šoférskou bundu, která mu padla jako ulitá. To mu dodalo odvalu a odepnul si pásek u kalhot: „Nepřejete si i kalhoty?“

V tu chvíli se objevili svatební hosté, kterým byl už čas příliš dlouhý. Zanechali u stolu jen dědu, který raději zůstal, aby mohl být u opuštěných sklenic s viskou, a přišli právě, když končila tato výstřední scéna a poněkud zakryli nedůstojné divadlo před zraky veřejnosti. Zatím co Bernard natahoval chlapci zpět již padající kalhoty, Mirela popadla kytaru z bujných ňader paní Coconuty a pověsila ji zpět na toho muže. Debabelovi prudce do muže strčili a on se vydal svou cestou, brnkaje při tom na svůj nástroj. Potom Američanka vítězoslavně zavedla skupinku zpět do restaurace, zavěšená do „svého šoféra“ s provokativním výrazem, který ponechal klidným vrchního číšníka. Tintinovo oblečení ani nyní nevypadalo hodné úrovně tohoto luxusního podniku, ale po formální stránce již nešokovalo ustálené principy. Vědoma si svého vítězství, se skupinka hned znovu rozsedla ke stolu a dávala to najevo úzkoprsému okolí. Skleničky však již vyprázdnil děda Sidoret a nyní už napolo spal s lokty na stole. Madame Coconut tedy znovu objednala pro všechny visku. To sice dědu nezbudilo, ale vyvolalo slavnostní náladu svatebního banketu.

4.

Slavnostního uvolnění využil Artur Debabel, kterého zaujala hádanka vztahu jeho pseudosyna k jeho zaměstnavatelce. A protože seděl vedle paní Coconut, záludně prohodil: „To, co nejvíce obdivuji, drahá paní, u vás Američanů, je demokracie ve vztahu zaměstnavatele a zaměstnance. Kdybych o tom již neslyšel, překvapilo by mě neafektované chování Celestena k vám, takto vidím jasný příklad.“

Žena nezaznamenala poťouchlost a naivně odvětila: „Ano, to je u nás běžné, ale Tintin je pro mne víc než podřízený. Už dlouho máme mnoho příležitostí ke konverzaci, když řídí moje auto zasvěcuje mě do francouzských

zvyků, zlepšuje se tím má výslovnost, a nechybí ani dojemné pozornosti z jeho strany. Raději ho pokládám za přítele.“

„Třebaže vás oslovuje Kokoseto?“

„A proč ne? U nás se brzy oslovujeme křestním jménem nebo přezdívkou. Dnes na svatbě bych se nedivila, kdybyste mě také říkal Kokoseto...“

„...Vraťme se k Tintinovi...“

„Nu, samozřejmě, prostý plat mu nemůže stačit za tolik pozorností ke mně, zasluhuje ještě štědré prémie. A protože je věku, kdy by mohl být mým synem, myslím si, že musím zabezpečit jeho budoucnost. Byla bych neodpustitelně nevděčná, kdybych ho nechala někdy v budoucnu bez prostředků.“

„A on to ví?“

„Samozřejmě, neváhala jsem ho o tom informovat, ale neupřesnila jsem to.“

„Proč?“

„Chci aby to bylo příjemné překvapení. Neříkejte to, ale já jsem ho doporučila svým americkým přátelům, v případě, že bych náhle odešla... Ale to on neví.“

Tento ušlechtilý dialog musel skončit, protože přinesli chlebíčky s kaviárem.

Není překvapením, že rafinované kulinářské umění „U Maxima“ je na vysoké úrovni a šampaňské teče proudem hned po visce. Za to všechno společnost vděčí veliké štědrosti nečekaného pozvání Tintinovy „madame“, která pobízí k veselému popíjení a mlsání, zcela podle přání dědy Sidoreta. Ale děda Sidoret je jediný, kdo není schopen se naplno radovat, protože sotva udrží otevřené oči. Proto madame Coconut jata soucitným pohnutím, bez váhání pozvala ke stolu jednu z místních „maximek“. Žena, která se představila jako „Pizeta“, byla krásná, ale její nápadná elegance nesouzněla s jejím familiárním chováním. Mluvila hlasitě, hlasitě se smála, hned jak se posadila vmísila se do hovoru, jako by byla v prostředí starých přátel. Bez zaváhání vyprázdnila sklenice a vyskočilo z ní několik lechtivých vtipů s výrazným pomrkáváním směrem na starého pána, který znatelně ožil. Ale protože seděla mezi dědou Sidorettem a Tintinem, věnovala velkou část své pozornosti také Tintinovi. S lehkostí profesionálního šaška oslovila Tintina bez skrupulí: „Proč se, pane, pořád tak škrábate? Podařilo se vám uniknout lékařské kontrole, která se vyžaduje před vstupem sem?“

Poznámka však byla trefná. Tintin se skutečně velmi často škrábal, podobně jako to dělají opice a jeho gesta nebyla ve společnosti slušná. Ze začátku to dělal skrytě, ale postupně pod tlakem nesnesitelnosti, víc a víc nápadně. Po nemilosrdné poznámce své sousedky pak ztratil zcela naději na diskrétnost. Ta si naslinila ukazováček a s jeho ramene hbitě sebrala cosi, co rozmáčkla na ubruse, a to cosi udělalo na ubruse červenou tečku.

„Hele, je to blecha! Chytlá jsem ji. Můžete mi gratulovat!“

Z hrdla se jí vydral výkřik komediálního skandálu: „Ale není jen jedna! Hele! Nebesa, to je invaze! No, to je štěstí, já je mám ráda.“

A za všeobecného ohromení – obveselovací profese občas vyžaduje hrdinství– si Pizeta, bez váhání, další blechu strčila do úst a zapila douškem šampaňského.

„To se doporučuje pro zdraví. Hmyz a červi jsou považováni za nejbohatší zdroj minerálu. Zkuste to!“

A chytila další blechu a před konsternovanými zraky společnosti se obrátila na svého souseda a zkoušela mu vsunout zvířátko do úst. Děda Sidoret protestoval, odvrátil hlavu a zatřásl jí tak silně, že žena, jejíž pohyby ostatně nebyly tolik přesné po účincích šampaňského, musela upustit od svého úmyslu a raději strčila hmyz dědovi za límeček.

„Vy nechcete blešku sníst? Za trest sní ona vás!“

Na okamžik se Pizeta zamyslela a pak z ní vypadl skandovaně sémantický výrok: „Nesní vás. Vypije vás! Tak!“

Když si povšimla grimasy nevole svého souseda, dodala: „De gustibus et coloribus... Vlastně mám raději šampaňské...“

Aby dotvrdila své mínění, překvapivě u požíračky blech, zvedla sklenici se šampaňským a na jeden záťah ji vypila. Když se pak podívala na uražený obličej svého starého souseda, na usmířenou ho objala kolem krku a hlasitě ho hubičkovala na tváři. Děda Sidoret, celý červený z rozčilení, se cítil čím dál víc uraženější, maje před očima dekolt s provokativně odhalenými polokoulemi. To ho vytočilo k iniciativě. Na jednu polokouli plácl dlaní: „Ha! Drzá blecha. Chytil jsem ji. Ne? Běda!“

Pizeta před vzrůstajícím nebezpečím ohrožujícím její „cnost“ volila vybruslení ze situace tím, že vstala a začala deklamovat báseň Raymonda Schwatze, vhodnou tomuto okamžiku:

En songo, fi! Cimon mi vidis

Kun vangoj malsekaj de sango...

Ve snu, hnus! Štěnici jsem viděl

Ty tváře vlhké od krve...

Pak ale dál následkem šampaňského patlala další sloky a přeskočila ke konci:

En truo mi estas kaŝata,

Kaj nur en nokto eliras

Al vi mia sola amata.

Schovaná ve dne ve skulině,

Jen v noci vycházím

Můj jediný milovaný k tobě.

Bohužel, úmysl na změnu situace selhal. Jen tchán tleskal. Hlasitě a s leskem v očích pronesl: „Vážená paní, jsem připraven sníst všechny blechy, které mi dovolíte vylovit z vašich úkrytů...“

Novomanželé cítili, že sešlosti hrozí skandál a postavili se. Toto gesto však vyvolalo vážný neklid obyvatel v koupené Tintinově bundě a proto hromadně v panice vyskákali na bílý ubrus, kde to vypadalo, jakoby se rozsypal tabák „Jules Renard“. Panika přešla i na lidi. Hromadně odskočili od stolu. Přivolaný zaměstnanec začal sprejovat celý prostor. Jen otec nevěsty setrval a vytrvale dorážel na Pizetu a chtěl jí něco šeptat do ucha. A ona, vědoma si své profesionality, nikdy neodmítnout klienta, zdvořile odpověděla: „Díky, pane! Jste dojemně milý, ale já se mohu poškrábat sama. Chcete moji adresu? Napište mi sem. Oni mi dopis dají...“

Ostatně to všechno bylo bezpředmětné, protože stařec sotva stál na nohou, právě tak, jako nebyl schopen souvislé řeči. Proto synovec Artur opustil škrábající se skupinku svatebčanů a popadl staříka pod paží a vedl ho ke dveřím. Tintin si svlékl sako a držel ho v ruce odtažené od těla. K východu přiběhl vrchní číšník a s úklonou se loučil. Paní Coconut dostala nápad: „Tintin! Tento pán toužil po tvém saku, věnuj mu ho na památku.“

A odvážně, špičkami prstů, nataženou paží, hodila muži sako na tělo. Ten se zatvářil jako vegetarián, před kterého položí krvavý steak, ale přesto neztratil nic ze své profesní důstojnosti.

Venku na chodníku se všichni pozvaní cítili víc pobavení, než rozčilení. Nebylo to nic banálního ani tragického. Bylo toho až dost. Kam teď jít s těmi nezvanými hosty na svém těle? Jak se neošivát a neškrábat? Rozhodli se, že se rozejdou. Tintin předjel s Rolls-Roycem, Artur Debabel zavolal taxíka, aby se mohl vrátit s dědou před radnici ke svému autu a pak ho dovézt do domova. Novomanželé Duboskovi se rozhodli vrátit domů pěšky, aby klidně zakončili tento památný den.

5.

Teprve doma je rušné odpoledne, které prožili, přivedlo do rozpaků. On nevěděl co dělat a ona nebyla zvyklá na mužovu přítomnost při svých domácích pracích, ochromovalo ji to. Obrátili se na sebe téměř současně s otázkou: „Co budeme dělat?“

Šibalský záblesk v jeho očích byl dosti jasnou odpovědí, přesto Bernard dodal: „Co obvykle dělají novomanželé, když se rozejdou hosté...?“

Ona se začala svlékat s rezignovanou lhostejností zvyku, vždyť to bylo již po tisíckrát. Nahá ho táhla za ruku do ložnice, kde mu začala rozvazovat kravatu. Krčíc rameny prohodila: „Ty necudný staříku!“ a pak shovívavě: „Au... divochu... Konečně! Uvidíme...“

Za hodinu byli vzhůru.

Zůstali v posteli a kouřili cigaretu. Vzpamatovali se z čerstvých událostí a vyměňovali si melancholické poznámky. On začal zkoušet vysvětlovat: „Xavier, můj starý přítel, už dávno umřel, mi jednou řekl: Hochu, vždycky si

pamatuj: podle Marka Twaina, když tvoje přílišná chuť tě nutí projevovat přílišnou mužnost, šetři své síly! Mysli na to, že během života to nebudeš moci dělat víckrát než pětstíkrát. Pokaždé to bude mínus z tvého vínku.“

S koleny pod bradou ona na to ironicky odpověděla: „Zdá se, že jsi bez rozmyslu překročil pět tisíc...“

On se pokusil o chabou obranu: „Nemohl jsem přece používat počítadlo!“

Ta konverzace byla bezvýchodná. Přesto, ta neúspěšná zkouška zkrátit čas měla jednu výhodu – více méně se vyhnuli jiným myšlenkám. Po čtyřiceti letech společného života vzájemné lásky již žádné sexuální stimuly a vynalézavé praktiky nejsou aktuální, ani při svatební noci. Tak Mirela po zívnutí svraštila obočí a obrátila se na Bernarda: „Řekni Bernarde, bylo by dobré zeptat se na tu chybu na radnici, nebo ne?“

„Proč? V oddacím listu je to správně. To je nejdůležitější. Jestli se stala chyba, tak je někde jinde a už se neobjeví. To nestojí za ten čas a námahu.“

„Máš pravdu! Život to ukáže.“

6.

Ale ta drobnost, ta podružnost, vrtala v hlavě paní Duboskové, dříve Mirely Sidoretové. Měla ráda věci jasné. Myslela si: Kdo ví, jestli ta chyba by se nemohla jednoho dne objevit a způsobit neočekávané problémy? Rozhodla se, že se sama poptá po té věci a bude požadovat případnou opravu. Navštívila radnici a obrátila se na oddělení matriky. Úřednice vysvětlovala: „Pan starosta se přece nemohl dvakrát splést, když zaměnil dvakrát jméno „Dubosk“ za jméno „Landru“. On zřejmě četl z poznámek a přeskočil řádky. Tam asi leží ta chyba. Nemůžete, prosím, ten zápis najít?“

Úřednice ale byla opatrná: „Máte vůbec právo žádat něco takového?“

„Samozřejmě, já jsem paní Dubosková,“ a Mirela předložila své dokumenty. Úřednice si je vzala a šla otevřít těžkou, velikou, registrační knihu.

„Ano, to souhlasí. Sňatek Bernard Dubosk a Mirela Sidoret.“

„Tedy, o co jde?“

Obě ženy na sebe tázavě pohlédly. Náhle však úřednici něco napadlo: „Řekněte, kdy se narodil váš manžel?“

„1900. Osmnáctého dubna.“

„Je zapsán u nás?“

„Myslím, že ano,“

„Počkejte!“

Úřednice musela použít schůdky, aby z hořejšího regálu snesla svazek stejně tlustý jako ten první, ale již s omšelými deskami a začala v něm listovat. Jemný prach se vířil.

„Tady je to: osmnáctý duben. Zde jsou zapsána jen dvě jména: Landru Bernard. a Dubosk Gérard.“

„Začínám to chápat. Za účelem obřadu se na papírek napsaly krátké poznámky pro starostu. Dubosk, Bernard-Gérard způsobil mýlku pro podobnost jmen. Na poznámku pro starostu pak ještě omylem připsali „Landru“.

„Pravděpodobně. Ale tady je tužkou napsaný dodatek: Viz prosinec 1906. Počkejte minutku!“

Úřednice došla pro třetí registrační knihu.

„Tady! Tady je vysvětlivka. Čtu: Podle rozhodnutí soudu v Paříži dne 15. prosince 1906, na přání paní Landruové a po uznání jejich důvodů, má rodina Landruová právo vzdát se tohoto jména a v souladu se zákonem přijmout jméno „Dubosk“. Toto rozhodnutí je platné jak pro Paní Landruovou, tak pro její děti a jejich další potomky. Soud nařizuje, aby od tohoto data, všechna akta a identifikační dokumenty nesly jméno „Dubosk“ místo jména „Landru“ podle zákona.“

Úřednice ještě úslužně dodala: „Můžete to zkontrolovat.“

„Ne, to není nutné. Děkuji.“

Mirela se vrátila domů úplně rozhozená. Co znamená ta podivnost? Proč to skrýval? To je pochopitelné, když má někdo tu smůlu, že má jméno jako známý vrah, a jeho jméno bylo dlouho na prvních stránkách v novinách na celém světě, že to ohrožuje jeho identitu, a že konečné jediné řešení je změna jména. Ale proč to Bernard tajil? Jistě, ten úřední zákrok definitivně uzavřel tu záležitost, která se už nikdy neměla objevit. Ale byrokratická nedbalost to znovu odkryla. Ale proč on jí o tom nikdy nevyprávěl? Cožpak ona nebyla jeho nejbližší, které se se vším svěřoval? Už jen pro zajímavost a podivnost podobnosti jmen? Bylo to dosti zářezující. Mirela čekala neklidně až se její manžel vrátí večer domů a ona mu řekne o svém objevu.

Když Bernard Dubosk překročil práh dveří, voněla v bytě kachna s hráškem, jeho oblíbené jídlo. Ucítil příjemnou vůni a dostal chuť. S úsměvem šťastného člověka jemně políbil čelo své milované manželky, zatím co ona se na něj kose dívala s poloironickým úsměvem.

„Zdravím tě, záhadný zbabělče!“

„Zbabělče! Proč?“

„Snad bys byl raději, kdybych ti říkala Landru?“

Úsměv mu na tváři zmrzl a podivně se napřímil: „...Myslíš si, že jsi vtipná, žertuješ o hloupém přeřeknutí?“

„Ty pokrytče! Proč jsi mi nikdy neřekl o soudní změně tvého jména? Já chápu důvody tvé matky. Takové jméno bylo velmi těžké používat...“

Zdálo se, že jeho krev se zcela ztratila z jeho obličeje. Vypadal jako voskový. Zakymácel se a ustoupil o dva kroky. Bezbarvým, slabým hlasem se zeptal: „Ty jsi se byla ptát na matrice?“

Mirelu zasáhla jeho reakce a oněměla. On se sesunul do nejbližšího křesla a obě ruce si položil na čelo. Zasténal: „Stala se katastrofa, která se neměla stát. Neodpustitelná vina nedbalého páraře, chyba odpovědného člověka, úředníka.“

Podle zákona bylo rozhodnuto zajistit, aby se to proklaté jméno navždy ztratilo!“

Mirela s rozšířenýma očima bez hlesu sledovala jeho šok a náhlý úděs, jakoby se bála slyšet ještě něco víc. Přesto to přišlo:

„Mirelo, ženo moje, měj odvahu. Mýlíš se v tom, jaké důvody měla moje matka. Pravdu, kterou jsi se nikdy neměla dovědět, ti teď už nemohu tajit, ani nechci zbytečně prodlužovat tvou nejistotu. Jsem synem vraha. Jsem syn Landrua, který zemřel na popravišti!“

7.

Člověk může být moderní ženou. Může dennodenně čelit nejagresivnějším formám útoků žurnalistů, vnímat nejkrutější podrobnosti jejich zpráv i ty nejintimnější, statečně polykat spisky Balana, bez paniky sledovat obscénní scény z pornofilmů, mít dosti shovívavý postoj k současné morálce, aby bylo možno projít ve společnosti nepokřiveně a čelit nejbolestivějším ranám, které způsobují lidé konsternujícím chováním, flegmaticky ignorovat snobské zákony morálky již dávno přežitě, může se hrdinně vrhat do čtení nepochopitelných textů umělých jazyků tak rozličných jako jejich autoři sami – ale bylo by zapotřebí nadlidské síly pro zdánlivě lhostejný postoj, kdyby byl člověk svázán po celý svůj život se synem všeobecně známého hromadného vraha.

Mirela se nikdy nevzrušovala maličkostmi – nyní ji však šokující poznání přimrazilo. Instinktivně odsunula svoji židli co nejdále od manžela, ale hned si uvědomila urážlivost své reakce a zarazila se. Příliš pozdě! Manžel si všiml gesta a zvedl k ní upřený, dlouhý, pronikavý pohled plný bolesti. Mirela vedla vnitřní boj, nedokázala čelit tomu pohledu a neubránila se impulsivní představě a srovnání s křiklavými obálkami barevných časopisů. Bernard se snažil uhádnout její myšlenky a vyčíst je z jejího obličeje, ale pak oči stočil stranou s dlouhým výdechem. Oba zůstali němí nekonečné minuty zaskočení hrůzným osudem. Mirele šuměly a bublaly v mozku spousty otázek. Byla to ona, která přerušila ticho. Tichým a ustrašením hlasem se zeptala: „Bernarde! Proč jsi se mi nikdy nesvěřil?“

On pokrčil rameny: „Proč? Nu, nebylo to nikdy nutné. Věc byla uzavřená, jméno definitivně vymazáno. Proč vyvolávat nepříjemnou náladu úplně zbytečně?“

Znovu oba upadli do zamyšlení. Ona pak opět začala, jakoby pro sebe: „Ty můj chudáčku! Jak jsi mohl žít s břemenem takového hrozného tajemství bez možnosti se mi svěřit?“

On začal být neklidný: „Tak to není, mýlíš se. Nedělej z toho melodram. V té době to bylo drama pro moji matku, zajisté. Ale já jsem byl malý, bez odpovědnosti, skoro jsem o tom nevěděl. Potom jsem se jmenoval Dubosk a bylo to pro mne úplně normální. Pochopitelně, moje matka se o tom nikdy

nezmiňovala, nemluvila nikdy o soudním rozhodnutí. Nikdy jsem necítil potřebu se svěřovat tobě, ani nikomu jinému, abych celou věc mohl ignorovat, vůbec jsem se nemusel namáhat – ani jsem si na to nevzpomněl. Opakuji ti – bez hlouposti nějakého úředníka, by všechno zůstalo zapomenuto v hrobě a nikdy by ses o tom nedověděla a také by jsi necítila potřebu představovat si krutosti.“

Bernard získal opět energii. Vstal: „A vůbec, není to důvod, abychom nevečeřeli. Když jsem přišel, hezky to vonělo. Kachna, ne?“

Také Mirela vstala. A aby se pokusila o rozplynutí nepříjemné nálady, šla a objala svého milovaného muže a dlouze ho políbila. Spiklenecky řekla: „Ano, máme kachnu, můj labužníku. Pojd’!“

Pomohla mu svléci vestu a pověsila ji v předsíni. Šli se posadit naproti sobě ke kuchyňskému stolu. Ona postavila nádobu s kachnou na stůl a vyzvala ho: „Rozporcuj ji!“

Bernard zamával velkou vidličkou a nožem a začal porcovat kachnu s pozorností a hbitostí špičkového kuchaře. V tom momentě Mirela zalitovala svého vybidnutí. Zbledla. Nevybavila se jí podobnost se zručností kuchaře, ale zručnost chirurga, který s technickou znalostí zručně odděluje klouby, vyjímá křídlo, stehno, s přesností a odborností zkušeného doktora s citem pro anatomii. Bylo nemožné si nepředstavit obdobné obrázky hororových zpráv o oddělených částech ženských těl, pálených po kouscích ve směšně malých kamínkách. Proti své vůli se napřímila a odtáhla, když jí podával talíř: „Ne, děkuji. Přišel jsi pozdě a já jsem se už najedla. Ostatně není mi dobře. Po kachně by mi asi bylo špatně.“

Ačkoliv bylo jasné, že to není pravda, Bernard manželsky sobecký a příliš mlsný se jí nanic neptal, ale prohodil: „Bylo by škoda, abys kachnu neochutnala. Naštěstí zítra bude ještě lepší.“

A pustil se do jídla, které bylo připraveno speciálně pro jeho potěšení. Mirela už opravdu ztratila chuť. Nemohla se zbavit své představy, toho přirovnání. Podobizna Ladrua byla dosti charakteristická, aby si ji pamatovala, skoro přesně. Měl malé, zapadlé, černé oči – Bernard měl modrozelené a nikdy nebyly pichlavé. Mezi dvěma polknutími zašilhala na jeho bradu. Jeho brada s hlubokou vertikální rýhou, byla podobná zadečku dětských panenek podle vzoru Kirka Douglase. Jakou bradu měl asi Landru? Měl ji maskovanou hustým vousem, nikdo ji neviděl. Landru byl plešatý – Bernard ještě ne. Ale naříkal si, že mu vlasy řádnou. A plešatost je přece dědičná, ne?

Mirela instinktivně cítila potřebu dělat další srovnání, uši, tvar úst... atd. Ale uvědomovala si, že nezná dost podrobnosti, které by byly směrodatné při jejich srovnávání. Jestli nebude schopna definitivně odvrátit ty deprimující myšlenky – což by bylo nejmoudřejší řešení – bude nutné, aby prostudovala dokumenty. Nemohla však ignorovat vlnu chladu, která se jí přelila přes šíji.

Život šel dál. Skoro normálně. „Skoro“, protože po takovém šoku zůstanou přece jen stopy. Bernard pravidelně odcházel každé ráno do škol, zcela klidně jako dřív. Večer se vracel stejně klidně. A stejně klidný. Ale Mirela, která zůstávala po celé dny sama se svými myšlenkami, se nedokázala tak snadno přenést do dřívější pohody. Protože byla mladší, než její manžel, nebyla ještě na světě, když se aféra Landru rozletěla do světa. Zнала ji jen z ne dost seriózních zmínek v časopisech. V paměti měla mlhavě článek, který četla v nějakém časopise. Také viděla film, více méně pravdivý. Žádné podrobnosti, žádná určitá fakta si nedovedla vybavit. V jejím mozku ulpěl jen nejasný obraz tmavého plnovousu a nepříjemné, hluboko posazených pichlavých očí. V jejím duševním rozpoložení jí však tak málo nemohlo stačit. Potřebovala se v situaci vyznat, rozebrat ji. Zavřít oči před tou věcí by mohlo navodit trvalou nejistotu, která by slibovala překvapivé zvraty, trvalý strach z náhlého ohrožení. Nu, jakým způsobem ozřejmit situaci? Prohlédnout si tehdejší noviny? I nejmenší skandálky jsou jen interpretace fantazie autora. Mirela nedůvěřovala povídačkám. Požadovala, přesná a podrobná základní fakta. Doufala, že je získá, když si dá inzerát do revue pro historii:

Pro novinářské účely hledám informace, nebo dokumenty k případu Landru. Dubosk, p. o. box 3172 – Paříž

To udělala a pak čekala. Nerozpakovala se zveřejnit své jméno, poštovní přihrádka zaručovala diskrétnost. Tak tedy čekala, čekala v pocitu nečinnosti, bez výsledku, v choulostivém stavu, kdy je člověk připraven zatřást světem, aby se dobral výsledku. Záviselo od jiných, aby se věci pohnuly. Chtít stavět na něčem co není jisté, napíná nervy tím víc, čím déle trvá mlčení. A Mirela se musela velmi snažit, aby na ní nebyly znát známky netrpělivosti, snažila se usmívat a být milá ke svému manželovi, který vypadal, jakoby úplně zapomněl na ten vážný incident. Vypadalo to, že ta věc už nějak zapadla do jejich manželského života a Bernardovou pozicí je definitivní ignorace, silná vůle vše zapomenout a nemyslet na možné odhalení. Bylo to tak nápadné, že Mirela se pozorně vyhýbala všemu, co by mohlo vzbudit podezření na její zvědavost, která tím víc rostla, čím déle schránka na poště zůstávala prázdná. Cítila, že jejich momentální klid stojí na oboustranném mlčení a že příležitostná, nešikovná nárážka by hluboce zasáhla do jejího duševního stavu. Starala se dál, aby nálada doma byla přívětivá, stále hýčkala svého drahého manžílka, kterého jak čas plynul stále méně a méně srovnávala se zmatenou představou známého vraha. Plně spolu dál žili, navštěvovali a zvali domů své přátele, chodili do divadla, vyměňovali si laskavosti, a jen občas docházelo k manželským hrátkám. Přesto, když k nim došlo, třásla se Mirela ne tak strachem, jako spíš pocitem roztodivnosti. Člověk zvykne všemu. Ráno ale Mirela vždycky čekala netrpělivě, až Bernard odejde a ona bude moci běžet na poštu podívat se do své schránky číslo 3172.

Protože schránka byla trvale prázdná, zachvátil Mirelu srdeční šok, když jednoho rána uviděla v otvoru něco bílého. Horečně spěchala otevřít schránku se svým jménem. Byl tam jen papírek s telefonním číslem: 726-80-32.

Rozrušilo ji to tak, že se nedokázala vrátit domů telefonovat. Zavolala hned z pošty. Uslyšela bezbarvý ženský hlas: „Paní... Předpokládám, že jste novinářka, že?“

„Hm... A... Ano!“

„Mohu se domnívat, že máte vážné důvody, abyste se zajímala o případ Landru?“

„Samozřejmě!“

„Z přímého zdroje?“

„Ano, to by bylo nejvhodnější.“

„Dobře. Můžeme se sejít?“

„Kdy a kde si přejete.“

„Navrhuji pivnici „Colmar“ vedle Severního nádraží. Hodí se vám to?“

„Ano. Dnes? Ve tři odpoledne?“

„Dobře. Budu tam před vámi. Poznáte mě podle mé šedé pláštěnky. Mám bílé vlasy. Nashledanou odpoledne!“

Už to začalo. Rozčilená Mirela se vrátila domů s hlavou plnou představ a dojmů. Usilovným přesvědčováním se snažila vžívat do role novinářky. A protože se události daly do náhlého pohybu, bála se, že nemá dostatek času, aby se vžila do osobnosti novinářky natolik, aby nevzbuzovala podezření. To si ale vyžádalo od ní tolik námahy, že nakonec rezignovala a jen neklidně čekala na hodinu schůzky a brzdila se, aby do pivnice nepřišla příliš brzy.

Když pak vešla do pivnice, nebylo třeba se rozpakovat. Hned u dveří seděla žena se sklenicí piva před sebou. Nebylo možno se splést: šedý plášť, bílé vlasy. Žena vyběhla rukou Mirelu, aby se posadila naproti ní. Žena byla vysoké postavy, asi šedesátiletá, téměř elegantní – tedy dobře oblečená, s přímým pohledem, viditelně klidná. Hned začala poněkud přísně: „Především vám musím, paní, říci, že bych si nepřála ztrácet čas svůj, ani váš, nějakým zbytečným povídáním. Vysvětlení, která vám mohu podat jsou všeobecná, ne původní, přesto, některá jsou velmi osobní. Proto mám v úmyslu rozhodně s nimi neplýtvat s kdekým. Řekla jste, že jste novinářka, která by si přála získat nějaké dokumenty o případu Landru. Pro které noviny?“

Mirela byla připravena na tuto otázku. Odpověď zněla: „Pro revue Monato.“

Žena pozvedla obočí.

„Monato? Neznám.“

„Mezinárodní revue. Celosvětově známá a čtená.“

Slovo „mezinárodně“ účinkovalo.

„Možná jste naivní. Ale především jste sympatická a já vám hodlám důvěřovat. Jsem Karolina Segretová, dcera Landru.“

Mirela nemohla potlačit povyskočení, které vyvolalo nevraživý pohled jejího protějšku.

„Nedívejte se na mne jako na ďábla. Nesežeru vás, ani vás neupálím! Pochopte, že tím, že jsem se vám bez okolků představila, a nedbala jsem vašich předsudků, projevila jsem zájem o seriózní rozhovor se seriózní osobou. Ano, Landru je můj otec.“

Po prvním šoku však zůstala Mirela stále podezřívavá.

„Ale... Podle toho, co vím, on měl jen syny...“

Žena se kysele zašklebila.

„Oficiálně ano! Ale já jsem dcera Fernandy Segretové, poslední ženy, která s ním žila, když ho vzali do vazby. Proto se jmenuji Segretová,“ a pokrčila rameny.

„Svět je tak zlomyslný!“

Zavalená myšlenkami, jakoby zapomněla kde je, se Mirela dívala stranou.

„Ano, Landru nepochybně byl podvodník. Moje matka se s ním seznámila pomocí lživého seznamovacího inzerátu, kterých si on dával stovky. Ale byl to zázrak, ona se do něj hluboce zamilovala a nikdy nesouhlasila s tím, že je vinen. Zdá se, že mnohokrát kradl. Ano. Ale můj otec nebyl vrah!“

Mirela vnitřně souhlasila, že potkala přímý zdroj informací. Ale usoudila, že tento zdroj není nestranný a že musí zarazit svou spolustolovnici. Opatrně řekla: „Ale... Všechny ženy, které s ním byly v nějakém vztahu, byly získány jeho přitažlivostí. Zdá se, že byl neobyčejně přitažlivý pro ženy. Podle dokladů se jednalo o obdivuhodné ženy. Alespoň do dne, kdy zmizely...“

Karolina Segretová suše odpověděla: „...Zmizelo patnáct – spálené v malých kamínkách, jehož ohniště bylo velké jako průměrný kastrol. Vám se to zdá možné?“

V rozpacích Mirela nasadila výraz rozhodné neutrality. Proti tak pronikavě energicky podanému prohlášení, skoro útoku, moudrost radila: vyhnout se debatě. Bylo ale nesnadné ignorovat všeobecné přijetí tehdejšího verdiktu. Mirela to zkusila risknout s vystrašeným hláskem: „Podle vás, proces s Landru...“

„...byl nejobludnější skandál století. Typický, nenapravitelný justiční omyl, soud založený pouze na předpokladech. Žádné určující, nezvratné důkazy se proti mému otci nenašly. Vůbec žádný důkaz. I morálně, on sám vyvrátil všechna podezření ze zločinu. Do posledního dne svého života mi moje ubohá matka opakovala, jaký to byl jemný, hodný a chápající muž. Poetický básník. Recitoval z paměti celé Mussetovy básně. Rád citoval části z Fausta a z Manon; cožpak takový by mohl být hnusným vrahem kvůli majetku po mrtvých? V základě jeho obvinění bylo jen subjektivní a bylo po psychologické stránce nepřijatelné.“

„Přesto, dvě stě osmdesát nabídek k sňatku...“

„Znamená co? Možná politování hodný sklon maniaka. Jistá vina, ale neporovnatelná s tím, co na otce naložili. Ostatně on svou vinu odmítal –

vytrvale, stále odmítal, protestoval, bojoval krok za krokem, aby zachránil svůj život – až do sarkastického výroku: Promiňte vážený pane soudce, ale já vám mohu věnovat jen jednu hlavu!“

Mirela se cítila zmatená. Přišla sem bez jakýchkoli pochyb, považovala věc za definitivně odbytou a nepředpokládala, že by tady ještě bylo místo na nějakou debatu. Ale nápor Karoliny Segretové ji znejistil. Ještě se zeptala: „Podle vás patnáct žen...?“

Karolina znervózněla.

„Řeknu vám to jako můj otec před soudem: Obviňujete mě, že jsem měl styky s téměř třiceti ženami. A zabil bych jich *jen* patnáct?“

Žena civěla na Mirelu se směsicí ironie a soucitu.

„Cožpak jste nikdy neslyšela o organizovaném zotročování bílých žen? Proč záhada zmizení desíti žen by se „nás“ týkala? Ať se starají rodiny postižených a policie. Důležité je, že žádný důkaz nebyl vznesen proti mému otci. Jeho obžalovali pod pouhým tlakem rozhořčeného veřejného mínění a novinářských kampaní. Šlo to mimo schopnosti nejznámějších advokátů, kteří mohli jen, sice skvěle, pranýřovat neklidnou náladu, vyslovit křiklavý nedostatek důkazů!“

Karolina solidárně řekla „nás“ o muži, který požíval reputaci jednoho z nejvážnějších zločinců v lidské historii. Hlas krve by nemohl stačit k tomu, aby vysvětlil tuto definici. Faktem bylo, že Landrua popravili pro mnohá podezření, ale ne pro dokázané vraždy; jak on sám chladně odpověděl přihlížející ženě, která mu nadávala z lavice pro diváky: „Ukažte mi mrtvolu, milá paní!“

A toto konstatování –logické závěry – trochu Mirele ulevilo. Jestliže její tchán byl čistý, proč by jeho potomci měli zůstat očerněni zděděným osudem? Změna jejího myšlenkového stavu se jí projevila na obličeji tak, že si toho Karolina všimla. Nedůvěřivě na Mirelu uhodila: „Jste opravdu novinářka? Neděláte si ze mne blázný?“

A když Mirela jen zvedla ramena, dodala: „A ostatně... je to důležité? Novinářka nebo ne, jestli jste mě poslouchala a jste schopna objektivně pochopit ten skandál, který zpochybňuje naši justici, doufám, že vám budu moci zavolat, až bude založena asociace, kterou plánuji na revizi procesu „Landru“. Vím, jak vás kontaktovat. Vy máte moje telefonní číslo...“

Před odchodem otevřela svou kabelku a zavolala číšníka.

9.

Uplynulo několik dní, než Mirela opět našla ve své schránce druhý dopis. Méně lakonický než ten první:

Paní (nebo pane)

*Jestliže máte skutečný motiv prostudovat aféru Landru, mohu Vám být možná užitečný. Jsem přítomen každé ráno ve své kanceláři, v ulici Belhoste 42 a příjmu Vás kdykoliv si budete přát.
Poroučím se*

*Komisař ve výslužbě
Friedmann*

Zmíněná adresa patřila soukromé policejní agentuře. A bývalý komisař Friedmann, kterého Mirela navštívila okamžitě. Byl velmi hovorný. Zběžně se zeptal na její žurnalistickou kvalifikaci a načasopis, který reprezentuje. Posadili se naproti sobě u jeho psacího stolu. Hned se začal svěřovat: „Možná se, paní, budete divit, že se setkáváte s policistou, sice již pětasedmdesátiletým, privátním, bělovlasým. Ale když člověk dělá celý život svou profesi, jen těžko přivykne pěstování mrkve, ostatně k tomu nemám ani schopnosti a chuť. Založil jsem si proto agenturu, která se zaměřuje spíš na banální záležitosti, než na kriminální aféry. Vyhledávají mě skoro jenom kvůli nevěře, ale mne to chrání proti důchodcovské nudě a udržuje mi to vztahy s mým bývalým prostředím a s kolegy.“

Na moment se zarazil, aby pozoroval příchozí. Díval se na ni napůl nedůvěřivě a řekl: „Jaký je skutečný motiv vaší návštěvy?“

Mirelu obtěžovala ta komedie s novinářkou. Využila okamžik a rezignovala na část své lži: „Po pravdě, já se hlavně pokouším získat osobní názor z různých zdrojů...“

„Za jakým účelem?“

„Před několika dny mi nabídli eventuální přijetí do spolku za očištění Landrua.“

Friedmann ožil: „Ha, iniciativa Karoliny Segretové! Vím o ní! Klepala už na sto dveří. Možná jen pro rodinnou solidaritu, ale ona je blázen. Vina Landrua je neoddiskutovatelná.“

„Protože máte důkazy?“

Usmál se.

„Vidím, že jste s ní mluvila. Poslechněte si také mne. Jsem ten, který jsem uzavřel celou věc.“

Bývalý komisař se opřel o psací stůl oběma lokty.

„V roce 1914 mi bylo dvacet dva let. Byl jsem již policistou. Velmi mladý bezpečnostní inspektor. Tenkrát jsem měl švagrovou, Jonanu Cuchetovou, vdovu, která žila se svým sedmnáctiletým synem. V Lucemburském parku se seznámila s hezkým mužem s černým plnovousem, sympatickým, podivně přitažlivým, který ji zasypal svými pohádkami. Řekl, že se jmenuje Diard a právě se vrátil z Kambodže, kde zbohatl a ve Francii se hodlá oženit. Vyznal jí lásku až za hrob, prosil o svolení k sňatku a dal jí snubní prsten. Pod záminkou bezbřehé obětavosti jí navrhl, že bude řídit její finanční záležitosti. Ona jím byla doslova okouzlená a naivně mu svěřila všechny své ušetřené peníze, které měla na svém

kontě. Potom se ten člověk vypařil. Moje švagrová mě celá zoufalá informovala a já jsem využil svých možností a začal jsem vyšetřování. Zjistilo se, že ten pochybný snoubenec Diard se ve skutečnosti jmenuje Henrik-Dezider Landru a nikdy nebyl v Kambodži. Jedním slovem: sprostě ji podvedl.

Pomohl jsem švagrové? Vůbec ne. Po několika měsících se Diard-Landru znovu objevil. Vysvětlil jí, že lhal, protože se bál, že ji ztratí kdyby se dověděla, že je již ženatý a že se vrací z Belgie, kde se právě rozvedl. A že ji miluje a vždycky miloval jen ji. Běda! Ne jen Johana věřila takovým šarlatánům, ale začala nenávidět mne, protože jsem ji – marně – varoval před tím podvodníkem a zlodějem. Pod jeho tlakem, jakoby byla hypnotizovaná v moci toho muže mě vyhnala jako sprostého pomlouvače. Později jsem se doslechl, že ho doprovázela se svým synem do domku, který najal v Gambais, městečku blízko Paříže. Od sousedky, které se svěřila, jsem se dověděl datum jejího odchodu. Ta politováníhodná naivka se přestěhovala i s nábytkem.“

V tomto bodě se pan Friedmann napřímil, udělal na dvě vteřiny přestávku, aby s důrazem podtrhl následující prohlášení: „Potom už ji nikdo neviděl, ani jejího syna.“

Toto jednoduché prohlášení však Mirele nestačilo.

„A vy jste nic nedělal? Necítil jste potřebu nechat ji hledat?“

„Kvůli čemu? Pochopte, že zde nebylo nic, co by mohlo být podezřelé z nějakého dramatu, paní Cuchetová měla právo nakládat sama se sebou podle svého, kdekoliv a s kýmkoliv, podle své vůle. A pátrat? Za jakým účelem? Osobodit ji proti její vůli? To by bylo beznadějně! Tím víc, že jako ke švagrové, jsem neměl žádná práva ani závazky. Proč se jí vnucovat? Nechal jsem to být...“

Pravděpodobně pan Friedmann již mnohokrát opakoval tohle povídání. Text vyprávění byl zřetelně rafinovaně vybroušený. Jeho monolog byl didaktický se zdůrazňujícími efekty a s vhodnými dýchacími pauzami.

„Tedy, uplynul rok. Tehdy vypuklo to, čemu se říká „aféra Landru“. Jednou, když jsem náhodně projížděl městečkem Gambais, napadla mě myšlenka, stavit se na radnici a poptat se na adresu mé švagrové. Nikdo tam však neznal nějakého pana Diarda, ani paní Cuchetovou. Moje zvědavost tím víc upoutala starostu, protože takové dotazy, bez možné odpovědi, byly již na nějakého pana Duponta, a dalšího, který se jmenoval Fremjet, včetně dvou žen: Anny Collombové a Celestiny Buisonové, také tyto osoby byly pohřešované.

Poplašený, jsem vyhledal obě rodiny. Ukázalo se, že obě ubohé ženy byly obětí jednoho a téhož podvodníka a také přišly o všechny majetek. Beze stop. Popis muže byl prakticky stejný. A způsob zmizení velmi podobný. Tedy, bylo nutno obrátit se na justici. A nové policejní vyšetřování potvrdilo mé původní podezření, jinými slovy: tak řečený Diard-Dupon-Fremjet, je ten určitý Landru, již evidovaný jako podvodný zloděj, již trestaný za padělání šeků a již dlouho sledovaný pro podezřelé seznamovací inzeráty.

Hned, když se případ zveřejnil, dostala policie záplavu dopisů, uznávající podobná zmizení. Uspořádání a studium dopisů, po vyloučení hloupých povídaček, určilo patnáct žen, které se ztratily i se svým majetkem. Všechny po víceméně delším, nebo kratším zasnoubení se stejně elegantním, přitažlivým mužem s černým plnovousem.

Při prohlídce domku v Gambais vstávaly vlasy na hlavě. Našlo se nepřiměřené množství ženských šatů, sponek, natáček, potravinových lístků (bylo to za války) a nejmíc do očí bijící malá kamínka. Landru je koupil u blízkého obchodníka s třiceti kilogramy uhlí a které pekelným ohněm hrčely ve dne v noci – podle výpovědi sousedů, které překvapoval vytrvalý, otravný kouř s odporným pachem jakoby páleného masa.

Vyšetřování zůstávalo na stejném bodě, až příznivě zasáhla pomoc ze společnosti. V kiosku, když si kupovala přítelkyně jedné oběti noviny, všimla si tato žena muže, kterého okamžitě poznala. Hned to ohlásila na polici a policista muže začal sledovat a odhalil jeho pařížskou adresu – v garáži s malinkým bytem, kde žil s Fernandou Segretovou – matkou Karoliny, kterou už znáte.

„Tedy, druhý den časně ráno byl zatčen, přes své silné protesty a za nářků té ženy. Přesto, ačkoliv byl tak náhle zatčen, neztratil rozvahu, zůstal klidný, dokonce ve fiakru si zpíval árii z Manon: „Adiau! Malý stolečku náš...“

Bohužel v garáži nebyl jen stoleček, ale neobvyklé množství nábytku, které pak později příslušníci z určitých rodin poznávali. Řekl o nábytku, že jsou to dárky! Dárkem ale nebylo fantastické množství písemných předmětů, poznámky o tisících podrobnostech, svědčících o vině, neuvěřitelná dokumentace v deníku, pro pachatele nebezpečná a obviňující. Například: 12 kovových oblouků k pile – 6,60 franků, 4 pilové plátky – 2 franky. Nebo: 2 lístky na vlak do Gambais, jeden zpáteční za 4,95 franků, jeden jednoduchý za 3,10 franků. Proč druhý nebyl také zpáteční?

Našly se, pečlivě urovnané výstřižky skoro tří set inzerátů typu: „Muž, pětadvacetiletý bez rodiny, v dobré fin. situaci, si přeje seznámit se s pí, nebo sl. v podob. sit.“; tužkou psané koncepty na milostná psaní: „Všude, kde budu mít čest Vás potkat, poznám Vás mezi tisíci, Vaši elegantní siluetu, Vaši graciosní...“; a na dopisech od žen na volných okrajích poznámky: „odpovědět poste restante – posečkat – odpovědět hned – nemá peníze – studuje – atd.“

A ještě něco důležitého! Současně se našly v Gambais v kamínkách také kousky kostí, zuby, knoflíky v popelu... Když byl tázán na tyto pozůstatky, a na zapáchající kouře, které pozorovali sousedé, odpověděl, že trvale nežije v Gambais, nic neví o tom, co se mohlo dít v té divoké vesnici v jeho nepřítomnosti. Zmizelé ženy? Proč obviňují jeho? Cožpak se denně ženy neztrácejí? Proč některá, která chce emigrovat, by nemohla darovat dobrému příteli všechno, co by po ní zůstalo? Jeho podrobné poznámky? Jsou příliš obviňující na to, aby byly autentické! Jsou zfalšované! Jsem oběť policejních intrik, v čase politického neklidu mám odvrátit pozornost veřejnosti od mírových jednání s Německem.

Obhajoval se krok za krokem, velice vytrvale a jistě, inteligentně, chytře, zpochybňoval všechny indicie, které by mohly vypadat jako důkazy. „Našly se ohořelé kosti? Články prstů? Dokažte, že patří této, nebo jiné jmenované ženě! Podobizna Angeliky Guillinové? – Poslala mi ji v dopise. Šaty paní Honové? – Odešla do Jižní Ameriky, nechala je tady, byly příliš teplé!“ Jako kolovrátek stále opakoval: „Nikdy jsem nikoho nezabil!“

Ale pravděpodobnosti byly příliš početné a příliš shodné. Landru byl odsouzen k maximálnímu trestu. K trestu smrti. A jeho poprava, upřímně řečeno, nezanechává pochybnosti, ani lítost. Byl určitě nejobludnější zločinec – samotář, hned po masakrech světové války 1914-1918, je nutno učinit rozdíl, rozlišit – byl zločinec století.“

Aby ponechal svoji řeč vyznít, bývalý komisař Friedmann pomalu vyndal cigarety, jednu si zapálil a vyfoukl kouř ke stropu.

„Bylo by politování hodné, kdybyste se řídila pomýlenými lamentacemi Karoliny Segretové. Ačkoliv já ji do určité míry chápu. Vědět, že je dcerou obludy, musí být tragedie, velká společenská nevýhoda a do určitého stupně rozumím jejím snahám zkusit ovlivnit veřejné mínění, i se zpožděním mnoha desetiletí, ale...“

Toto mínění Mirelu přímo zasáhlo, komisař odpověděl „ano“ na její nejvnitřnější obavy, přerušila ho otázkou:

„A synové Landrua?“

„Dá se předpokládat, že rodina více méně spolupracovala. Alespoň co se týká krádeží, ale ne co se týká vražd. Těla páčil zcela tajně. Jen sousedé pařížského bytu mnohokrát viděli nejstaršího syna vozit nábytek na káře. Byl osmnáctiletý, nebyl zákonem postižitelný a potom se ztratil jako jeho matka a mladší bratr. Zdá se, že využili shovívavost soudu, který jim dovolil změnu jména...“

Bylo zřejmé, že pokračování toho případu už komisaře nezajímalo. Vrátil se opět ke Karolině Segretové: „Její chování je obdivuhodný příklad solidarity dcery s otcem. Možná, že na jejím místě bych se choval stejně, i v případě evidentních důkazů. Ale nemohu schvalovat, tím méně podporovat její kampaň.“

Rozhodně zakončil rozhovor prohlášením: „Mimo to, milá paní, jestliže hodláte uvést moje jméno, jako hodnotitele, ve svém článku, který připravujete pro váš zajímavý časopis, já určitě nebudu proti.“

10.

Mirela se vrátila z návštěvy u Friedmanna otřesená. Nakažlivá prudkost Karoliny Segretové ji dosti značně ovlivnila. Po setkání s ní cítila počínající uvolnění z těžké nálady z dědictví po vrahovi. Nikdy viděný tchán, především nevinná oběť slepé byrokratické justice, nemohl zanechat potomky – potencionální zločince, protože, jak bylo dokázáno, nikdy nikoho nezavraždil.

Ale argumenty inspektora Friedmanna způsobily, že se opět v ní rozhořely vnitřní rozpory. Ten muž vypadal moudrý, metodicky racionální, odborně zkušený vyšetřovatel, zasluhoval pozornost a skutečně otrásl Mirelinými myšlenkami, které před tím odpovídaly méně rozumu a více instinktivní potřebě útěchy. Musela si přiznat sama sobě, že ta relativní útěcha se zakládala hlavně na sentimentálních přáních Karoliny Segretové, kdežto závěry inspektora Friedmanna stály na přísných dedukcích. Dedukcích, které veřejný soud vcelku jednomyslně potvrdil. A dovedl do důsledků. Ať už s nebo bez slovní hříčky, gilotina zapracovala.

Bylo obtížné těm myšlenkám čelit, ony se stále převalovaly v hermeticky uzavřeném prostoru. Potřeba komunikace je základní lidský instinkt a Mirela se musela násilím přemáhat a mlčet v situaci, která byla k nevydržení. Svěřovat se lidem, i těm nejbližším, by byla zcela určitě nenapravitelná slabost. Občas musela odhánět od sebe vytrvalé nucení otevřít své srdce a svěřit se se svým utrpením svému jedinému důvěrníkovi, nejobětavějšímu, nejmilovanějšímu, nejdůvěryhodnějšímu – svému manželovi. Ale právě on byl ten nejjzdálenější a poslední, kterému by se měla svěřit se svými rozpaky. Právě on prohlásil, jak mohl nejjemněji, že chce tuto věc zcela definitivně ignorovat, zapomenout a nikdy o ní slyšet. Nastolit problém k diskusi, by tedy znamenalo riskovat a nebezpečně ohrozit jejich rodinný život. Ale...když by se nesměla svěřit se svou tísni svému nejintimnějšímu příteli, tedy od koho může doufat nějakou podporu?

Jednoho nedělního odpoledne, když nálada vypadala příznivě, se Mirela postavila čelem k riskantnímu řešení v pohodě domova když oba četli své knihy, on v hlubokém pohodlném křesle, ona napolo ležíc na divanu, jejich dech téměř souzněl, jako tikání hodin. Ne bez opakovaného odklání se konečně rozhodla násilně přerušit ticho a mírovou atmosféru. S hláskem vystrašené dívky začala: „Bernarde, řekni, jak to bylo podle tebe, měl Landru syna, který se více méně podílel na krádežích svého otce...?“

Bernard překvapivě přijal otázku daleko klidněji, než se dalo očekávat v porovnání s jejím vlastním neklidem. S dlouhým výdechem pozvedl oči od knihy a laskavě pohlédl ke své ženě.

„Mirelo, ty moje chudinko! Už to na tobě pozoruji dlouho. Máš strach, uhádl jsem tvoje otázky...“

Poklidně zavřel knihu a položil ji na vedlejší stůl.

„Jistě, věřil jsem, že k tomu nikdy nedojde. Úplné ignorování mého rodinného dramatu bylo také definitivní zabouchnutí dveří před všemi těmi deprimujícími myšlenkami. Osud to chtěl, že chybou úředníka všechno vyplavalo na povrch. Byl bych hlupák, kdybych chtěl teď všechno udržet v tajnosti, ztratilo to smysl. Byl bych k tobě krutý, když tě to tak trápí, nemohu hrát komedii a nechávat tě v tom samotnou, s ošklivými myšlenkami.“

Bernard vstal ze svého křesla a šel si sednou k ní na divan. Objal ji, dal si její hlavu na své srdce a dýchal jí do vlasů. Začal něžně: „Mirelo, moje malá!

Nedus to v sobě. Jestli to mlčení už není k vydržení, pověz mi to. Nechci, aby ses zbláznila. Nenajdeš spolehlivější uši, než moje. Vylíj si srdce!“

S dlouhým výdechem ulehčení se přivinula k němu blíž a naplněná emocemi nevěděla jak začít. Pomohl jí: „Mluvila jsi o mém bratru...“

„Ano, tvůj starší bratr, první syn Landrua. Máš na něj hodně vzpomínek?“

„Ne mnoho, jen z dětství. On zemřel ve válce, ale to už dávno opustil naši matku. Matka mě vychovávala sama.“

„Říkají, že do určité míry spolupracoval se svým otcem. Pomáhal mu při převážení ukradeného zboží...“

„Co víc já než ty mohu vědět? Nikdy jsme doma o té věci nemluvili. Moje matka nejméně. Ona ani nevěděla jaké má zaměstnání. Když se seznámili, pracovala matka jako služka u faráře a jeho vikář matku vytrvale obtěžoval svým chováním. Byla chudá a věřila, že se vdává za překupníka s nejrůznějšími věcmi, za obchodníka o jehož obchodech se nikdy nedověděla žádné podrobnosti.“

Z toho Mirela usoudila, že se správně strefila.

„Tedy, buď on nebyl tenkrát ještě při penězích, nebo potřeboval řádnou rodinu, aby si vybuodoval alibi. V obou případech se zdá, že tvoji matku zachránila chudoba...“

„Proč?“

„Protože kdyby byla bohatá, také by brzy skončila v kamínkách v Gambais.“

Bernard se ale ještě chtěl držet kontinuity.

„Co se týká mého bratra, je pravda, že často pomáhal otci v převážení zboží, ale co on věděl o původu těch věcí? Zdá se že nic. Je třeba vzít v úvahu, že ho ani tribunál neobvinil za spoluúčast a osvobodil ho.“

„Ty jsi se sním pak už nestýkal?“

„Skoro ne. Když jsem ještě pracoval v bazaru, přišel mě tam občas navštívit. Velmi málo. Vcelku třikrát. Naposledy v roce 1939, když mi přišel říci, že byl mobilizován. Pochopitelně pod jménem Dubosk. Po válce jsem se na něho ptal na úřadě a dověděl jsem se, že zemřel v německém zajateckém táboře.“

Mirela cítila jeho dech na svém čele. Zvedla oči.

„Na začátku jsem se tě ptala, jak to bylo podle tebe. To znamená, co si ty o tom myslíš.“

On klidně odpověděl bez znatelných emocí.

„O mém bratru? Nic si nemyslím. Určitě pomáhal otci v těch více méně podezřelých věcech, zdá se, že se do ničeho ale sám nepletl. Na zločinech, jestli vůbec nějaké byly, se určitě nepodílel. V žádném případě se mi nikdy nesvěřoval a já jsem se ho nikdy neptal.“

„A o Landruovi?“

„Nic víc, než ty jsem o něm neslyšel. Jen to,co se vyneslo na veřejnost. Kdysi jsem četl o tom kdeco, vyhledával jsem o tom informace v tisku. Nic

dalšího nevím, doma se o tom nemluvilo, byli jsme příliš rozčilení, abychom se o tom bavili.“

„Ale ty jsi řekl „jestli vůbec nějaké zločiny byly“. Ty o nich pochybuješ?“

„Kdo by mohl dnes nepochybovat? Je jasné, že Landru byl obžalován pod nahromaděním zdrcujících podezření, ne pod důkazy, podle přísné aplikace práva.“

„Ale třeba jeho poznámky za vydání?“

„No, každý má právo si poznamenat účet za pily. To přece nedokazuje, že s nimi rozřezával ženy.“

„A lístky na vlak, jen jedna zpáteční?“

„To by platilo v případě tendenční interpretace. To může ukazovat, že si lístek nekoupil, protože zůstal několik dní v Gambais, a zpáteční byla pro paní do Paříže, nebo naopak.“

Jemně uvolnil její ramena.

„Ostatně, on sám se hájil během procesu jasnými a striktně právními argumenty, které vyvolávaly stovky článků v časopisech – v mých jediných informačních zdrojích. Ale...po letech usilovného přemýšlení jsem došel k úplné rezignaci. Víc než dřív si teď myslím, že zapomenout a všechno ignorovat je to nejlepší co mohu udělat. Řekněme, že můj otec zemřel – stejně jako umírají všichni otcové – ale odmítám vléci pořád a všude břemeno jména – možná nespravedlivě – veřejně pošpiněné a davem odsouzené. Vždyť víš, jak dlouho jsi se mnou žila, nikdy jsi neměla dojem, že ve mně hlodá nějaké utrpení...“

„Díky, drahý! A díky za to uvolnění, moc mi ten rozhovor pomohl.“

Chvilíčku si hrála s jeho knoflíkem u vesty, a pak opatrně řekla: „Řekni, Bernarde něco o Karolině Segretové!“

„O kom?“

„O Karolině Segretové, tvou nevlastní sestře...“

Otázka ho viditelně překvapila.

„Nic o ni nemohu říci. Četl jsem někde v novinách, že ta osoba pořádá kampaň za obnovu procesu. Ale já ji neznám, ani ji nehodlám podpořit. Přeji si jen klid. Ale...proč jsi se o ní zmiňovala?“

Mirela se postavila a prohodila: „Hm...také jsem o ní slyšela...“

11.

Uplynul nějaký čas. Ale jen stěží by se mohlo tvrdit, že týdny a měsíce, které následovaly po sňatku Bernarda a Mirely, plynuly stejně jako dřív. V podstatě intimní něžnosti a prožitky u Mirely zůstaly beze změny. Ale uhašený požár zanechává popel. Třebaže se to hrozné odhalení – které Mirelu tenkrát tak šokovalo – nevyvinulo v trvalou posedlost, vracelo se v případech deprimujících momentů za bezesných nocí.

Když ležela vedle muže, který klidně odpočíval, vedle muže milovaného a milujícího, oplývajícího příjemnými pozornostmi, mnohokrát projevenou

obětavostí, citlivými něžnostmi, nedokázala si vůbec představit, že by někdy vstal a pod tíhou dědičnosti s vytřeštěnými očima satana jí stiskl ruce kolem hrdla, aby ji pomalu uškrtil. Nebo aby zamával řeznickým nožem nad její postelí a ona v panické hrůze by strnula a nebyla ani schopna vydat hlásku.

Po takových fantazijních okamžicích, které ostatně naštěstí nebyly časté, se probouzela nespokojená sama se sebou, vyčítala si to, a snažila se vyvolávat v mysli vzpomínky na nejlaskavější chování svého manžela, zcela nesrovnatelné s obludností možné dědičnosti. Tím víc, čím byla celá věc nepřehlednější, tím víc Mirela o tom přemýšlela: byl Landru opravdu odporný vrah, tak jak byl popisován? Ale žádný vědecký důkaz nemohl potvrdit, že by jeho potomci – trochu, nebo více – mohli podědit jeho zločinecké instinkty? Proces s Landru – jen jako s drobným podvodníčkem a zlodějíčkem – byl jen tragikomií k odvrácení pozornosti veřejnosti od politických machinací? V tom případě by se vlastně nejednalo o žádný problém, v žádném případě nehrozí žádné nebezpečí od Bernarda Duboska a podle rozumu je každé uvažování o tom zanedbatelnou zbytečností.

Bohužel, tyto záležitosti stále znepokojovaly Mireliny zmatené myšlenky.

Jednou v neděli, když manželé v kuchyni končili snídani, zazvonil zvonek u dveří. Přišel jejich syn Tintin. Rozčilený, chvějící se, nedbale oblečený, potácel se, jako by byl vyčerpaný útekem. Opřel se o kuchyňské dveře a pak se svezl na židlici a zůstal beze slova, jen supěl. Konečně po vystrašené otázce: „Co se stalo?“ vykoktal: „Kokoseta je mrtvá... Paní Coconutová!“

Takové prohlášení nelze klidně přijmout. Bernard vyděšeně vyskočil: „Mrtvá?... Kdy? Proč? Jak?“

„Včera večer. Před půlnocí. Spadla ze schodů. Srazila si vaz.“

„Kde?“

„Doma. Bydlela v dvoupatrovém domě v Neuilly, tam je ložnice na galerii a jde se tam ze schodů do haly. Z těch schodů spadla...“

„Kdo ji našel?“

„Já, pochopitelně...“

Tintin váhal, nedíval se na rodiče, víc mručel, než prosil: „Právě proto bych byl rád, kdybyste mi pomohli. Na policii jsem řekl, že jsem ji našel, když jsem se vrátil od vás, že jsem byl u vás na večeři.“

Mirela se zamračila: „Mohl jsi se alespoň dřív s námi poradit telefonem.“

„V tom zmatku, v tom okamžiku? Byli tam vyšetřovatelé, technici, komisaři!“

Také Bernard oslovil svého syna netrpělivě, třebaže rozumněji než

Mirela: „Proč chceš abychom lhali? Co chceš skrývat?“

Tintin vybředl ze své prosebnosti a podíval se otci do očí cynicky, vztekle, vyzývavě: „Copak se musí vytrubovat, že jsem byl v její ložnici?“

„Tedy jsi byl u toho neštěstí? Všechno jsi viděl?“

„Ano, šlápla na první schod a jakoby ztratila vědomí, nebo jakoby měla něco s kolenem, prostě najednou vypadala jako hadrová panenka a kutálela se až úplně dolů.“

„A co jsi dělal ty?“

„Telefonoval jsem jejímu lékaři a pak hned na policii. Nejdřív přišel doktor a konstatoval smrt zlomením páteře. A pak v zápětí nepředstavitelná lavina policistů. Byli nepříjemní, urážlivě podezřívaví. Komisař Terdam byl velmi nehezky agresivní.“

Mirela ještě v šoku z tragického případu se podivila: „Například?“

„Například, se zřejmou pochybností mě několikrát nutil, abych mu řekl v kolik hodin, velmi přesně, jsem našel tělo. Ano, víckrát, bylo vidět jak čeká, že se spletu. A také chtěl vědět, kde jsem byl v okamžiku úrazu. Zaskočilo mě to, nepomyslel jsem na alibi a tak jsem náhodou prohlásil, že jsem s vámi večeřel. U vás.“

Mirela paralyzovaná a oněmělá hleděla na svého syna s děsem v očích. Přes všechny vnitřní rozpory v sobě nedokázala odvrhnout hroznou myšlenku: Tintin! Poslední článek řetězu neblahého dědictví! Vnuk Landrua! Proč si chce zajistit obranu proti dosud nevyslovené obžalobě?

Uslyšela slova svého manžela: „Už od chvíle kdy jsi nám představil paní Coconutovou, se nám zdály tvoje vztahy k ní nevhodně intimní. Jsi už příliš starý, aby ti někdo mohl dávat lekce z rozumu. Kompromitoval jsi nás úplně drze, ale my ti to nebudeme vyčítat, ale doufáme, že se nesložíš u policejního výslechu až půjde do tuhého. Jsi si ale vědom, co bude policie předpokládat, z čeho tě bude podezřívát, až odkryje tvoje falešné alibi?“

„Nebude mě podezřívát víc, než mě již podezřívá, věř mi. Proto si myslím, že by bylo dobře připravit si silnou obranu, proti nim. Jak řekl Voltaire: Jestli by mě měli obvinít, že jsem ukradl věže Notre Dame, raději bych utekl co nejdříve. Když budu mít alibi, vyhnu se obžalobě, je to můj útek.“

Mirela byla konsternovaná. Zkoušela to pochopit: „Jestli tomu dobře rozumím, policie nevěří tezi o úrazu, ani tvým slovům?“

„Oni si mě ještě netroufají obvinít ze „smrtného úrazu paní Coconutové... Ale já cítím, že to nebezpečí tady je. Komisař se mě vyptával do tří hodin v noci a pozval mě do své kanceláře na pátou hodinu dneska odpoledne.“

„Ale... proč tě podezřívají? Budeš mít nějaký prospěch ze smrti té ženy?“

Tintin reagoval okamžitě: „Evidentně žádný.“

Jeho tvrzení však jeho otci nestačilo.

„Skutečně? Jsi si jistý, že se o tobě nezmiňuje ve své závěti? V životní pojistce?“

„Jistý? Ne. Ale jestli něco takového existuje, tím víc potřebuji od vás alibi.“

Ačkoliv tuto prosbu bylo nesnadné odepřít, zůstala zatím bez odpovědi. V tom zazněl zvonek. Bernard vstal a šel otevřít. Muž ve dveřích zasalutoval a předal mu dopis a hned odešel. Bernard otevřel obálku.

„Je to předvolání pro nás. V pět odpoledne. Je jim jedno, že je neděle.“

Bernard dal papír Mirele a řekl Tintinovi: „Ty máš také přijít v pět na hlavní policejní stanici?“

„Ano.“

„Zdá se, že chtějí udělat konfrontaci. No, uvidíme.“

Návštěva v kanceláři komisaře Terdama byla o mnoho méně dramatická, než se obávali. Komisař je přijal s nejšhovívavějším úsměvem, ačkoliv trochu divadelně.

„Dámo a pánové, je mi potěšením vás informovat, že pokud jste sem přišli s úmyslem falešného prohlášení, tak to nijak nebude pro vás užitečné.“

Bernard ztuhl a chtěl protestovat. Jeho protějšek ale učinil smířlivé gesto: „Řekl jsem, pokud... Doufejme, že ne. Bezpečně víme, díky jiným zjištěním, kde váš syn strávil včerejší večer. A také, že vás náhle navštívil dnes ráno, pravděpodobně, aby si opatřil alibi, které si vymyslel. Nepochybuje, že vaše rodinná dohoda mohla vzniknout jen proto, že jsme vám to dovolili. Nejsme nijak naivní. Nu, nerozčilujte se, pane Dubosku, poněvadž když já říkám pokud – vy jste mi zřejmě chtěl lhát – tak v takovém případě by to vašemu synovi ještě přitížilo – já vám umožňuji se tomu vyhnout. Prostě se na to nebudu ptát. V případě smrtelného úrazu se policie drží své nestranné role a vyptává se všech osob, které jsou oběti blízké a také těch, které by mohly mít ze smrti nějaký prospěch. Mnoho motivů svědčí pro vinu vašeho syna, dokud vyšetřování nepokročí. Tedy naši pracovníci od včerejška na případu intenzivně pracovali. Vyjasnili mnoho bodů vyšetřování a eliminovali všechna podezření na šoféra paní Coconutové. Pitva prokázala, že paní Coconutová nezemřela následkem pádu ze schodů, ale následkem srdečního infarktu, který způsobil pád. Také studiem jejich dokumentů se zjistilo, že její životní pojistka u americké společnosti bude náležet příbuzným, kteří nikdy nebyli ve Francii. O její závěti vás mohu informovat, že odkazuje celý svůj majetek dobročinné organizaci U.E.A. – The Universal Enriching of Animals.“

Komisař se obrátil na Tintina se zdvořilou úklonou: „Tedy, pane, nejste v žádném podezření, kromě jednoho detailu. V dodatku závěti bylo připsáno: *Svému věrnému šoférovi Celestenovi věnuji kravatu, jako památku na mne a jako prémii za jeho zručnou jízdu.* Kravata byla v obálce. Zde je, prosím.“

A komisař vyňal pestrou kravatu s vyšívanou Eifelovkou na zeleném pozadí. Podal ji Tintinovi s poloironickou poznámkou: „Pochopte, pane, že můj úkol je – promiňte – podezřívát každého, včetně vás – protože je to mou povinností – nebylo by ode mne rozumné, abych vás měl za hnusného vraha, který baží, aby zdědil co nejdříve kravatu, i když je tak krásná jako tahle.“

Celestén byl v rozpacích a hrál si s kravatou, dokud jeho matka rozčileně neprohlásila: „Tintine! Doufám, že nikdy si na sebe nedáš tu hroznou věc!“

Pak se obrátila na komisaře a řekla: „Zanedbal jste psychologický detail, pane komisaři. Naše rodina není rodinou vrahů!“

Až později, cestou domů, vedle svého muže za volantem si Mirela uvědomila paradox svého ukvapeného tvrzení. UVědomila si ten choulostivý bod: nejedná se o rodinu vrahů, ale jen o jednoho. Výjimečně obludného. A právě kvůli tomu, do evidentní nevinu, kterou sama policie prohlásila a založila na faktech, se její důvěra v čisté svědomí svého syna nehezky zakymácela. Nyní ta měra byla již zapomenuta. Bohužel ne příliš hluboko a jen letmo a tak znepokojivé myšlenky se budou víceméně pravidelně vracet, zrádně, aby rozčeřovaly a porušovaly klidné chvíle odpočinku. Vždyť Tintin určitě nebyl žádným uspokojujícím vzorem běžné morálky, ale rozpětí, mezi nedostatkem jemného chování a zločiny, je skutečně obrovské. I přes znepokojivé dědictví po jeho dědovi. A když její syn vystoupil z auta, aby zmizel na adrese, kterou nepokládal za nutnou zveřejnit, Mirela si zhluboka vydechla.

Bohužel toto uvolnění trvalo jen několik hodin. Pozdě večer, když manželé Duboskovi se chystali ulehnout, zamyslela se Mirela nad celým dobrodružstvím, uvědomila si, že její sestra nic neví, o tom co se od rána přihodilo. Vytočila její číslo a hovor si vyžádal dlouhou dobu a z Emijliny strany se ozývalo opakovaně překvapené: „ne“ a „jo“. Ale Emiljin manžel, který nikdy neprojevoval nadšení nad svým pseudosynem si vzal druhé sluchátko a uštědřil Mirele studenou sprchu: „Drahá Mirelo, neviděl bych to tak optimisticky, na tvém místě bych byl opatrnější...“

„Proč? Věc byla zpočátku nejasná, ale teď je všechno jasné.“

„Hm!“

Rozčilená, že švagr zpochybňuje příčiny jejího uklidnění, reagovala Mirela slovy: „Arture! Co tedy myslíš?“

„Drahá švagrová, nic nemyslím. Jsem si jistý stejně jako ty, Tintin by nebyl schopen nějakého hnusného činu. Chci si jen bez emocí udělat správný obrázek, který jsi nám teď nadhodila.“

„No?“

„No, přísně logicky vzato, bylo by úplně absurdní zničit člověka, bez jakékoli naděje na nějaký zisk. A paní Coconut mu nic nezanechala. Ale...“

„Ale?“

„Ale to on sice nevěděl, ale ty věříš, že by si za své skandální služby té paní nepřál štědré poděkování?“

„Arture! To je od tebe neslýchané! To je od tebe schválnost, navíc to nemá žádné opodstatnění.“

„Promiň, ale podstatu to má. Při tvé svatbě jsem s tou paní mluvil a ona mi přiznala, že bude myslit na Tintinovu budoucnost. A o tom on věděl, sice trochu nejasně, ale určitě. Ona mu sice přesně nic neřekla, jen že se postará o

jeho pozdější materiální prostředky. Za své služby měl důvod z takového prohlášení doufat že...“ a švagr svá slova náležitě zdůraznil.

„Arture! Jsi pěkný pokrytec, obluda!“

Mirely se jeho slova dotkla a položila sluchátko. Počáteční otázka však zůstala bez odpovědi. A Mirela Dubosková opět v noci špatně spala.

12.

Až do této doby se dařilo Bernardovi Duboskovi žít spokojeně bez toho, aby ho obtěžovaly nějaké narážky na jeho dávno zapomenutou rodinnou historii. Od doby, kdy bylo rozhodnuto soudem, že má právo a může přerušit definitivně všechny svazky s minulostí, za kterou ostatně nijak nezodpovídá, žil klidně, životem prostého, čestného občana, kterého netrápí žádné duševní znepokojování. Cítil se jako „Dubosk“ a jméno „Landru“ se pro něj stalo stejně cizí jako pro kohokoliv jiného. Nikdy mu žádný vnitřní hlas nepřipomínal tragické události a jejich hrůzné následky. A nikdy se v něm neprobudila perverzní zvědavost hledat podrobnosti a riskovat poznání politováníhodných podrobností.

To bylo pravdou po celá desetiletí až do dne toho osudného rozhodnutí se oženit, které vyvolalo nepřímo současný stav. Ostatně i nyní se objevovalo téma jen zásluhou jeho manželky a to dost často. Je ale nesnadné žít v atmosféře sdíleného psychického napětí. Mirela – třebaže neúmyslně – dokázala zanést do duše, dosud zcela bezproblémové, zárodek neklidu. Nedalo se to jen tak přejít. Prostě jak se říká: nasadila červa.

Jednou večer – ty rozhovory se skoro vždy odehrávaly ve chvíli, kdy se manželé chystali ulehnout – se Bernard zeptal: „Chci se zeptat. Jednou jsi mi říkala něco o Karolině Segretové. Proč jsi o ní mluvila?“

Mirelu to zaskočilo a hned nevěděla co říci. Snažila se získat čas celkem nešikovně vlastní otázkou: „Segretová ... Segretová ... Není to jméno ženy, která žila s Landru, když ho uvěznil?“

„To byla Fernanda Segretová, ale já mluvím o Karolině... Kde jsi o ní slyšela?“

Nebyla by vhodná neupřímnost. Ostatně Mirela to ani neměla v úmyslu.

„Já jsem o ní neslyšela. Já jsem se s ní setkala. V kavárně Colmar.“

Bernard se podívil: „Jak k tomu došlo? A proč?“

„Na tom není nic divného. Jednoduše, abych tě neurazila, protože jsi přede mnou zatajil svou rodinnou tragedii a já jsem nemohla vydržet to napětí, potřebovala jsem osobní rozhovor s očitými svědky té věci s Landru.“

„Tajně, abych to nevěděl?“

„Ne tak úplně. Čekala jsem jen na vhodný okamžik, abych ti to řekla a teď se to hodilo.“

„Ale... našla jsi víc ... těch očitých svědků?“

„Víc ne, ale ještě jednoho ano. Policistu, který si první povšiml nesrovnalostí v těch nápadně shodných zmizení žen.“

„Á! Friedmann?“

„Ano. Co si o něm myslíš?“

„Nic. To jméno jsem četl v novinách, které psaly o aféře „Landru“. Věř mi Mirelo, že jsem nikdy nebyl na něho osobně zvědavý, spíš jsem se snažil vyhnout všemu co se týkalo té aféry. Ale něco jsem se přece jen z novin dověděl o tom, jakou roli v tom hrál Friedmann, stejně jako Karolina Segretová. Četl jsem, že byla dcerou poslední Ladruovy družky a že se vytrvale snaží obhajovat památku svého otce, veřejně prohlašuje, že byl nevinně odsouzen a bojuje o znovuotevření procesu, atd. Ale já si vyprošuji, aby mě někdo pokládal za jejího bratra i nevlastního.“

Bernard zvedl příkrývku, aby si přikryl nohy: „Nerad bych byl, abys byla sama, až ti bude vykládat pochybné, jednostranné řeči, možná i lživé a bolestné. Jestli se chceš opravdu sejit s tou ženou, nebylo by rozumné, abych tě doprovodil?“

„Proč ne. Budu ráda.“

„Dala ti adresu?“

„Ne. Dala mi číslo telefonu. Já jí zavolám, a půjdeme tam spolu.“

A Mirela zhasla lampičku.

Schůzka se opět konala v kavárně Colmar. Manželé Duboskovi přišli dříve a čekali dosti netrpělivě.

„Mirelo, ona ví že se tady se mnou setká?“

„Ano. Řekla jsem jí do telefonu, že přijdou s manželem.“

„Ona nic nenamítala?“

„Ne. Ostatně... proč?“

Karolina Segretová se objevila ve skleněných otočných dveřích v bílém průšplášti. Energicky vešla a vyhlížela nespokojeně. Šla přímo k manželům Duboskovým a posadila se před ně. Pohlédla upřeně na Mirelu se sevřenými rty a zcela ignorovala Bernarda.

„Paní! Nikdy jsem neslyšela, aby novinářka se nechala doprovázet svým manželem při interview, snad jen kromě gangsterů. A já pochybuji, že si o mně myslíte, že jsem z nějakého gangu.“

S přísným pohledem vůbec nečekala na odpověď.

„Ostatně se nedivte, že si dovoluji pochybovat o vaší novinářské klasifikaci. Objednala jsem si „Monato“ a mohu prohlásit, že jsem v žádném čísle nenašla článek o aféře Landru, ani váš, ani od někoho jiného. Ani vaše jméno není v „Monatu“ k nalezení. Co si mám myslet?“

Mirela pochopila, že dál lhát není možné. Nebyla schopna další konverzace ve stylu falešné identity, vybrala proto okamžitě cestu upřímnosti. Přátelským gestem položila svou ruku na ruku Karoliny a smířlivým hlasem

řekla: „Paní Segretová, styděla bych se pokračovat v komedii, která byla možná při prvním setkání, při kterém byla nutná diskrétnost, ale byla potřebná pro motiv mé zvědavosti. Pochopte mě a promiňte.“

Žena se neuklidnila zcela. Zůstala trochu opatrná, nechtěla příliš brzy projevit ochotu ke konverzacii: „Stejně jste mě nemohla dlouho klamat. Vaše jméno je klíč, který mi otevřel pravdu. V telefonním seznamu je celá stránka jmen Dubosk, ale jen jedno jméno vzniklo soudním rozhodnutím a má vztah k mému otci. Vaše triky mě nemohou zaslepit. Mne, která se podle zákona jmenuje Segretová. Ale nepochybujte, že kdybych se mohla jmenovat Landruová, nestyděla bych se nosit jméno mučedníka,“ a vrhla šikmý pohled na Bernarda: „předpokládám, že váš ohlášený doprovod je původce vašeho konání.“

Bernard reagoval na přímý útok obranou: „Vůbec ne, naopak. Já si nepřeji znovu otvírat tu starou věc, na kterou by se mělo spíše zapomenout. Ignoroval jsem to celý život a teď, když jsem starý, už tu věc nechci rozebírat. Chtěl jsem jen doprovodit svou manželku, protože je velmi ovlivnitelná...“

„Vy říkáte pravdě ovlivňování?“

Bernardovi se nechtělo do polemiky, ale začal: „Poslechněte paní...“

„Slečno!“

„- slečno Segretová, žil jsem s Mirelou čtyřicet let v klidu a neprožili jsme spolu ani nejmenší drama a nebýt toho politováníhodného přeřeknutí pana starosty kvůli byrokratické omezenosti, nikdy by se to manželka nedověděla. Jestliže nechci, aby se zbláznila, nezbyvá, než abych ji poslouchal a odpovídal na její otázky, ale nikdy ji nebudu ze své strany vybízet k rozhovoru na tohle téma. Já chápu vaše chování, respektuji ho, a do jisté míry i obdivuji. Ale nepočítejte, že bych se nějak něčeho zúčastňoval. Nemám o tom žádné mínění a pro svůj klid ani žádné **nechci** mít.“

To Karolinu trochu zarazilo a chladně odvětila: „To není nejodvážnější názor. Ale pokud považujete moji kampaň za čestnou a já vám slíbím, že od vás nikdy nebudu požadovat aktivní pomoc, jistě mi neodmítnete pasivní podporu a bude mi dávat příspěvky na moji kampaň na ospravedlnění Landrua, člověka, který vám dal život.“

„Kolik?“

„Tisíc franků!“

A protože Bernard nedokázal skrýt překvapení z výše sumy, cítila Karolina, že musí věc upřesnit: „Uvědomte si, že se musí tisknout žádosti, vydat brožury, hostit novináře, platit advokátům atd., dala bych přednost trvalým příspěvkům od vás obou!“

Beze slova Bernard napsal šek a Karolina se obrátila na Mirelu: „Protože si nepřejete slyšet všechny argumenty o nevině našeho – promiňte, že říkám „našeho“ – otce, nebudu naléhat. Nechte mě ale přesto navrhnout taktiku, která vám zcela určitě přinese definitivní klid, který si přejete. Jsem v kontaktu s biologickou laboratoří, která vyšetřuje v mé krvi chromozomy zločinnosti...“

Karolina vzala šek a vstrčila ho do kabelky klidně, se shovívavým úsměvem a se stejně klidným tvrzením: „Samozřejmě žádné nenajdou!“

Vstala a manželé ji následovali.

„Spěte klidně! Nebudu vás obtěžovat. Jen vám budu pravidelně posílat bulletin.“

Stiskla Mirele ruku a otočila se k Bernardovi a bez okolků mu uštědřila polibky na obě tváře.

„No tak! Polibte mě, pane Dubosku, jste můj bratr, ne?“

V šoku Bernard usedl opět na židli. Vydechl: „Nevlastní! Naštěstí! Jen nevlastní!“

Ale Karolina již prošla otočnými dveřmi.

13.

Uplynulo několik dní, než přišel na návštěvu Celesten. Mirela ho přivítala se slovy: „Co to znamená, Tintine, jak se to chováš? Je to normální, že tě můžeme vidět jen když se ti zachce? To je nějaký pořádek, neznáme ani tvou adresu a nevíme, jestli ještě vůbec žiješ.“

Tintin odpověděl s roztomilostí mladíka, se kterou se mu obvykle podařilo ovlivnit každou ženskou přísnost. Uchopil svoji matku v pase a v rytmu valčíku s ní třikrát otočil a líbal ji na krk.

„Nevrč, přísná ženo! Budeš ráda. V Kokosetině domě nebyla místnost pro sluhy, proto najala pro mne, pro svou pokojskou a kuchařku v různých městských čtvrtích byty v podkroví. Pořád tam bydlím. Až to bude nutné, prodloužím pronájem na své jméno...“

„Jestli to bude nutné... Tys to ještě neudělal?“

„Ne. Proč? Možná to udělá můj nový zaměstnavatel.“

„Nový zaměstnavatel?“

„Ano. Před několika dny mne pozval význačný zlatník pan Naumov. Navštívil jsem ho a zjistil jsem, že mě k němu doporučila paní Coconut, ještě než...“

„Cožpak věděla, že brzy zemře?“

„Ale ne, počítala, že by se mohla brzy vrátit do Ameriky. Proto prohlásila, že se postará o moje „materiální zabezpečení“ – ta věta byla pro mne nebezpečná, protože to bylo policii podezřelé, když pak zemřela. A právě pan Naumov je vysvětlení té záhady materiálního zabezpečení. Hned mi nabídl, že mě zaměstná jako šoféra a litoval té tragédie, která se stala paní Coconut, a rozhodl se přestat sám řídit auto. Tak už týden řídím jeho Cadillac.“

Mirela se okamžitě zeptala: „Vozíš také jeho manželku?“

Tintin hned ohodnotil její poznámku a se šibalským úsměvem s ironickým nádechem řekl: „Nejspíš, a je relativně mladá. Není ale hezká podle mých kritérií. Víš, není můj typ.“

Bohužel, jestliže manželka nebyla šoférovým typem, naopak se šofér líbil manželce. Velmi se líbil. Osud přitažlivého muže doprovázel Celestenovu kariéru. Celesten využíval dlouhá léta tuto svou přednost, ale zkušenost z posledních dnů ho učinila opatrnějším. Brzy se objevila opakovaná nedorozumění mezi manželi Naumovými v požadavcích na využívání jejich unikátního automobilu. Oprávněně žádal pan Naumov vůz na cestu do práce a zpět do svého úřadu na Champs Elysées a nařizoval ho zaparkovat blízko, pro své obchodní potřeby. Bylo to zcela logické a tak to bylo již dlouho zvykem. Bohužel, od toho dne, vznikly naléhavé potřeby používat automobil také u paní Naumové, tu ke kadeřníkovi, na nákupy, návštěvy, ke švadlenám, kosmetičkám, na výstavy atd. Zpočátku se pan Naumov zkoušel bouřit. Ale ustoupil rychle jako shovívavý, slabší, stárnoucí muž, mladé, čilé, roztomilé ženě. A aby se vyhnul všem roztržkám, koupil brzy ženě malého Fiata. Pro ni, alespoň z principu. Netrvalo ale dlouho, než on sám začal používat Fiata a manželka se projížděla v Cadillacu po prestižních ulicích se šoférem.

Jezdila se šoférem, jehož kompetence se rozšiřovaly postupem času velmi rychle. Ačkoliv v době čekání je místo řidiče v autě za volantem, paní šoféra tisíckrát volala, aby vyslechl v knihkupectví jeho mínění o poslední literární ceně, aby v galerii vybral obraz, aby vyzkoušel boty, dokonce požadovala, aby stál vedle ní při předvádění modelů šatů a komentoval jednotlivé kusy před tím, než je objednala. Stejně podobně se chovala v prodejně spodního prádla. Dokonce ho vyzvala, aby s ní šel do zkoušecí kabiny, kde váhala mezi modrou a růžovou barvou. Úplně klidně tam probírala části spodního prádla, skoro nahá, před očima překvapených prodavaček, a zcela ignorovala přítomnost muže, jako by byl židle nebo čínská váza. Ignorovala, ale pokrytecky a ne bez účinku. Takové poradenské služby pokládala za samozřejmé, přesto je ale odměňovala paradoxně mnoha osobními pozornostmi a dárky – pánskými parfémami, vlastnoručními úpravami kravat před odchodem z domu, půjčováním sentimentálních knih, atd. – gesty, které vyvolávaly posměšný úsměv u prodavaček a úředníků. Bylo to velmi obtěžující.

Dokonce, ho zavolali z kosmetického salonu k jeho paní, která nebyla spokojená s výkonem maséra na svých tukových polštářích na hýždích, a on se posadil z jejího příkazu v místnosti na židli. Nyní si však již pomyslel, že by bylo na čase hledat si jiného zaměstnavatele.

Ale to už nebylo třeba, protože opět osud rozhodl za něho. Věci dostoupily k vrcholu a přihodila se další tragédie. Ráno kuchařka odešla koupit čerstvý chléb. Celesten snídal sám v kuchyni. Nebyl náročný na stravu, drobil si včerejší chléb do kávy s mlékem. V tom náhle uslyšel zvuk výstřelu. Vyskočil ze židle. Zvuk vyšel z pracovny pana Naumova. Celesten nechal všeho a běžel do prvního patra. Byl ale pomalejší, než paní Naumová, která měla do pracovny blíže. Potkal ji, když vycházela z místnosti. V tu chvíli se zastavila a opřela se o dveře. Byla velice vystrašená, křečovitě se trásla, vlasy měla rozpuštěné, oči

šíleně rozšířené, ústa zkřivená šokem. S viditelnou námahou se jí podařilo vykoktat nesouvislá slova: „Pan Naumov! Můj manžel! Byl zavražděn!“

Celesten zděšen její řečí vskočil do pracovny, kde ho krvavý obraz zcela konsternoval. Pan Naumov seděl u stolu s hlavou na jeho desce uprostřed papírů nasáknutých krví a s otvorem ve spánku. Nad ním vlála mušelínová záclona, nadnášená větrem z otevřeného okna. Celesten se bez meškání otočil k paní, právě když si stačila dočíst něco napsaného na papíře a rychle si to schovala do výstřihu. Celesten ignoroval její pohyb, třebaže papír způsobil purpurové skvrny na jejím oděvu. Zeptal se: „Co se stalo?“

Paní lapala po dechu v nervových křečích: „Přiběhla jsem hned, jak jsem uslyšela výstřel. Našla jsem ho tam a okno bylo dokořán otevřené. Vrah asi utekl přes dvůr.“

Celesten přistoupil k oknu. Útěk touto cestou se zdál možný. Hned pod římsou byla stříška nad dveřmi. Sklouznout po ní, skočit na dvůr, přeběhnout ho, zdolat zděný plot, vše se zdálo snadné. Celesten se vrátil ke své paní: „Především zavolám policii.“

„Ta k němu obrátila zoufale oči: „Celestene! Já se bojím, já nejsem schopna nic dělat. Ve všem vám důvěřuji. Děkuji!“

Celesten sešel dolů k telefonu do haly. Po několika slovech do aparátu, dříve než stačil položit sluchátko, se ozvalo bouchání na domovní dveře. Celesten otevřel a proti němu stál černě oblečený, přísný muž s aktovkou pod paží, který spíše přikazoval, než žádal: „Přicházím, abych promluvil s panem Naumovem. Jsem doktor Ferland, soudní exekutor.“

Taková návštěva byla nyní zcela nevhodná. Celesten váhal, zda má zavolat paní. Rozhodl se ale, že jí ušetří další katastrofy: „Pane, vaše návštěva je nanejvýš nešťastná v okamžiku, kdy pán Naumov právě odešel. Můžete svou návštěvu odložit?“

Příchozímu nebylo potřeba něco dodávat. Jeho výraz se změnil z přísnosti na pohřebnost, což nebyla význačná změna a řekl: „Upřímnou soustrast! Můj příchod je ale úřední. Pokud chybí adresát, přijme mě jeho manželka. Je to možné?“

„Pane, je v zoufalém stavu, utrpěla hroznou ránu právě teď!“

„... Nebo, podle zákona, může úředník jednat s kteroukoliv osobou z personálu pana Naumova.“

Tedy, můžete se mnou, chcete-li... O co se jedná?“

Muž vešel dvěma důraznými kroky. Na nejbližší židli položil svou aktovku, ze které vytáhl papír a začal číst: „Podle rozhodnutí soudu...“

Dál se ale nedostal, protože do dveří, které nebyly dovřené, vstoupili další dva muži. Byl to komisař Terdam v doprovodu inspektora. Hned přistoupil k Celestenovi: „Vy jste telefonoval? Co se tady stalo?“

Podíval se na Celestena nedůvěřivě, přimhouřil krátkozrace oči a řekl: „Ale... Zdá se, že už vás znám!“

Zvedl ukazováček a skoro se dotknul nosu: „No ano! Šofér té Američanky! Opravdu, vaši zaměstnavatelé mají smůlu... Tak vypravujte!“

„Pane komisaři... jestli dovolíte, pojd'te za mnou...“

Pod dvou krocích ho ale komisař zastavil. Obrátil se k soudnímu vykonavateli, který tiše pozoroval scénu.

„Kdo jste vy, pane?“

„Doktor Ferland, soudní exekutor. Přečtu vám soudní rozhodnutí...“ a naklonil se ke své aktovce. Komisař Terdam ho zarazil: „Ne, teď to nečtěte. Nemám čas. Objasněte důvod vaší přítomnosti!“

„Pane komisaři, jsem pověřen, abych vyžadoval zaplacení pasív obchodního podniku pana Neumanova a soudní poplatky. V případě odmítnutí, nebo nesolventnosti, jsem oprávněn zapečetit dveře pro zajištění pozdější konfiskace nábytku a zboží.“

Komisař pozorně poslouchal. Pak zvedl ruku proti úředníkovi, jako by ho odháněl: „Dobře! Uvědomme si, že zde začíná policejní vyšetřování, které zahrnuje do podezřelých skutečností i všechny dluhy dosud nezapravené. Alespoň do doby jejich objasnění.“

Úředník chtěl ale protestovat: „Nejsem si zcela jist, že podle zákona...“

„Ale JÁ jsem si jistý, že i když NE podle zákona... Promiňte! Něco je zde pro mne důležitější.“

Bez okolků vzal policista jeho aktovku, chytil ho pod paži a vystrčil ven a zaklapl za ním dveře. Vrátil se k Celestenovi a vyzval ho: „Pojďme!“

Na schodišti potkali sestupující paní Naumovou, celou uplakanou. Hned se obrátila a šla s nimi do pracovny, místa tragédie. Znovu před krvavou scénou ztratila rovnováhu a svalila se na oتمان, třaslavě škytala a vydávala nezadržované kvílení. Zatím co komisař naopak flegmaticky obcházel pokoj, naklonil se nad stůl, jedním prstem se dotkl ramene oběti, opatrně, jako by kontroloval, zda by přece jen nevyskočil, přehlédl povrch stolu a pak přistoupil k oknu, aby se podíval ven. Zavolal na inspektora: „Butermuš, zdá se že ten amatér při útěku ztratil svoji zbraň. Dole na dvoře je pistole. Skočte tam pro ni.“

Vrátil se k paní Naumové: „Vážená paní, jakkoliv je to kruté, jsem povinen vám položit několik otázek. Nejprve: Jak jste to zjistila?“

Paní Naumová se namáhala, vypadalo to, jako by se jí nedařilo dostat slova přes rty: „Byla jsem ve vedlejším pokoji... v mé... ložnici... telefonovala jsem... když jsem uslyšela... výstřel... hned jsem běžela... a uviděla...“

Víc už nebyla schopná ze sebe vydat. Komisař trochu otráveně zakašlal: „Promiňte, paní, je to jen rutina, ale některé otázky je nutné položit, byla jste v ložnici sama?“

„Ano, sama...“

„Ach! Nikdo vám to nemůže potvrdit?“

Rezignovaně přisvědčila: „Ano, bohužel nikdo.“

A náhle řekla: „Promiňte, zapoměla jsem, byla jsem sama, ale deset minut jsem telefonovala se svou matkou. Ona sama slyšela ten výstřel a ptala se mne, co se u nás děje. Ona mi to může dosvědčit.“

Komisař ohodnotil její prohlášení zabručením a obrátil se na Celestena: „A vy?“

„Co já?“

„No, kde jste byl v okamžiku výstřelu?“

Celesten v té chvíli pocítil nejistotu své pozice. Rozpačitě odpověděl: „Snídal jsem dole v kuchyni. Když jsem uslyšel výstřel, běžel jsem do pracovny k panu Naumovi, kam jsem přišel po paní Naumové.“

„Byl jste tedy v kuchyni sám?“

„Ano... sám...“

„Takže nikdo nemůže potvrdit vaše tvrzení?“

„Bohužel nikdo. Kuchařka odešla.“

Rozhovor byl přerušen. Přišel inspektor, rozbil kapesník a ukázal pistoli, kterou přinesl ze dvora. Kapesník byl zašpiněný od krve, stejně jako pistole. Komisař předložil předměty před vyslychané: „Znáte tu zbraň?“ a díval se přímo do očí paní Naumové. Ta ze začátku váhala a pak řekla: „E... e... ano, zdá se, že je to „naše“ pistole. Chtěla jsem říci... pistole mého muže.“

Celesten řekl pevně: „Vím, že pan Naumov měl pistoli, ale nikdy jsem ji neviděl.“

Komisař se obrátil na svého spolupracovníka: Pistole je zatřísněná krví. Inspektore Butermuši, při vaší fantazii, máte nějakou představu, co se stalo?“

Inspektor Butermuš přijal pochvalu jako páv: „Je to jasné šéfe, zdá se, že vrah vystřelil z bezprostřední blízkosti, takže krev vystříkla na pistoli. S krvavou pistolí pak vyskočil ven a ztratil ji na stříšce, kde uklouzl a zanechal tam krvavé stopy až k okraji, kde spadl na dvůr. V panice nechal pistoli ležet a utekl přes zídku.“

Inspektor se ironicky usmíval: „Jste dobrý, Butermuš. Bohužel, začínám věřit, že věc byla jednodušší“.

Komisař se obrátil na Celestena a paní Naumovou a řekl s komediálním přídechem, ale důrazně a hrozivě: „Mám dva podezřelé. Jednomu musím zkontrolovat telefonický hovor, který mu prý má opatřit alibi a druhý nemá alibi vůbec. Pro upřesnění a dokumentaci jejich prohlášení je budu čekat ve tři odpoledne v mé kanceláři.“

S více osobním tónem se obrátil k paní Naumové: „Jestliže váš manžel uzavřel životní pojistku, prosím, přineste ji sebou. Nedivte se, také toto patří k běžné rutině.“

Několik minut před třetí seděl Celesten s paní Naumovou na chodbě na hlavní policejní stanici. Celesten se již v autě cestou na stanici snažil přimět paní Naumovou, aby se nějak vyjádřila k dramatu, které prožili. Ona však setrvala

v urputném mlčení, nanejvýš odpovídala jen jednoslabičně na jeho přímé dotazy. A mlčela i na tom nehostinném místě, kdy seděli na tvrdé lavici, zcela vyhlazené generacemi nešťastníků, kteří se dostali do překérných situací. Mlčela vytrvale, jako by byla němá a její myšlení zablokované a zcela ignorovala těch několik diskrétních pokusů navázat kontakt ze strany Celestena. Celesten brzy rezignoval a seděli mlčky.

Tísnnivý čas plynul. Pak přišel úředník a zeptal se, zda paní Naumová přinesla dokument o pojistce. Paní Naumová ho vytáhla z aktovky, kterou držela na klíně a úředník zmizel. Utekly další dlouhé minuty, než byl zavolán do kanceláře Celestena. Komisař Terdam ho přijal s neúčastným výrazem ve tváři: „Pane Dubosku – nebo Debabeli – promiňte! Nikdy si nevzpomenu, kterým jménem vás mám oslovit – před několika měsíci jste byl zproštěn velmi nepříjemného podezření, díky pani Coconutové, která laskavě zemřela na srdeční infarkt dříve, než spadla ze schodů. Není pochyb, že vám to byla dlužná za vysokou kvalitu vašich služeb. Bohužel, zdá se, že neblahý osud pronásleduje vaše zaměstnavatele a v případě pana Naumova se jasně nejednalo o srdeční mrtvici, ale o střelnou ránu do hlavy cizí rukou. Moje povinnost mě nutí podezřívát všechny osoby z blízkosti oběti, které mohly mít motiv materiální, nebo morální – abych se vyhnul slovu nemorální – k vraždě.

Z blízkých osob má manželka nepochybně největší prospěch ze smrti manžela. Životní pojistka, kterou uzavřel pan Naumov, jí zajistí dosti velký kapitál, ale ona má solidní argument pro alibi – její matka vypověděla, že s ní mluvila telefonem skoro čtvrt hodiny a slyšela výstřel v telefonu. Naopak vy nemáte alibi a nemůžete dokázat, že jste neodešel z kuchyně, zatím co paní Naumová telefonovala...“

Celesten pokrčil rameny: „Ale...proč bych to dělal?“

„Něco v tom bude, třeba jen nepřímo, ale pochopitelného. Celé dopoledne jsme vyšetřovali mnoho osob, které vypověděly, že se k vám paní Naumová chovala překvapivě „něžně“. Kadeřnice, malíři, prodavačky, číšníci, domovník, i vaši kolegové se bohužel zmiňovali o vašich viditelně intimních vztazích s paní Naumovou. I když budu ignorovat určité procento klepů – ze závidi – přesto jsou zde nezanedbatelné indicie: výběr kravat, dárky, ošacení, doprovody do divadel, atd., z čehož se dá vyvodit, že se jednalo o „vzájemné“ služby...“

Celesten rozhorleně vyskočil: „...až jsem se stal z vděčnosti vrahem? Pane komisaři, to je trochu hloupé a urážlivé, že...“

Celesten se tak rozzlobil, že se mu hlas zadržl, a nebyl sto dokončit větu. Nadechl se, snažil se násilně klidně formulovat svá slova, skandoval: „Pane komisaři, žádám konfrontaci s paní Naumovou!“

Přes jeho výbuch však komisař neztratil svůj klid: „To není potřeba žádat, s tím se počítá. Jděte na chodbu a zavolejte paní Naumovou a počkejte, až vás zavolám.“

A s přivřenými očima dodal s posměšným úsměvem: „Počkejte! Jestli jste to ještě neudělal, je už příliš pozdě, abyste si někde opatřil alibi. Já bych vám

nevěřil. Ostatně vás zdvořile upozorňuji, že telefonní budka je trvale odposlouchávaná.“

Na chodbě se šel Celesten opět posadit na lavici. Paní Naumová na komisařovo vyzvání hned vstala, aby šla do kanceláře. V poslední vteřině položila ruku na Celestenovo rameno. On zvedl hlavu a uviděl s překvapením, že má oči plné slzí. Vykoktala: „Promiňte,“ a prošla dveřmi.

14.

A znovu se čas táhl nekonečně, a znervózňoval. Celesten na nepohodlné lavici klouzal od jedné strany k druhé, v potřebě se pohybovat, ale pohyb ho nijak neuklidňoval. Atmosféra podezření vytvářela nepříjemný tlak. Podezření založené na osudové něžnosti jeho zaměstnavatelek, ačkoliv v tomto případě bez jeho souhlasu. Náhle z potřeby se něčím zabývat ho napadlo zavolat rodičům, možná potřeboval pocítit teplo domova a jeho konejšivou moc. Na konci chodby byla veřejná, telefonní budka. Došel tam a vytočil číslo.

„Mami! Tady kde jsem, se nudím, proto ti volám.“

„Kde jsi?“

„Zase na hlavní policejní stanici.“

Mirela cítila jak se jí hrne krev k srdci a jak jí srdce tluče. Její ruka sevřela sluchátko a začala těžce oddychovat: „Na policii? Zase? Proč?“

„To si nedovedeš představit, protože zemřel můj nový zaměstnavatel.“

„On také?“ Celestenova matka nemohla ovládnout své překvapení.

Opakovala: „On? To je hrozné! Opravdu, zdá se, tě osud pronásleduje. Ale co s tím má co dělat policie?“

„Neřekl jsem ti to hlavní. Pan Naumov byl zavražděn.“

To Mirele dodalo: „A oni samozřejmě podezírají tebe!“

To prohlášení překvapilo jejího syna: „Mami! Proč říkáš samozřejmě?“

Mirela by chtěla vrátit ta neopatrná slova, ale jen zmateně koktala:

„Sa...pochopitelně...chtěla jsem jen říci, že...se, že oni nepříjemně... předsudky, ne?“

Mirelu zachvátila panika. Opět podivná smrt! Znovu důvod ke zděšení! Bylo jasné, že policie chová k jejímu synovi jednostrannou nedůvěru, třebaže nevědí, že je vnukem Landrua! Jakému pronásledování by byl vystaven, kdyby to vyšlo ve známost! Pro ni, která znala pravdu, se to tajemství stalo balvanem a novým důvodem k nespočetným tísnivým otázkám. Příčina smrti jeho předchozí zaměstnavatelky byla prokázána jako normální smrt, zcela jasně. Nyní, kdy se Mirela začala vzpamatovávat, přišla nová katastrofa, která obnovila její pochybnosti a dala do pohybu ošklivé dedukce. Její myšlenky se chaoticky rozostřily a nebyla schopna mluvit. Dlouho zůstala beze slova se sluchátkem v ruce.

„Haló! Posloucháš mě ještě?“

Probudila se a neprozřetelně vyhrkla: „Promiň! Myslela jsem, jestli zase nepotřebuješ alibi.“

Celestenovi začalo hučet v uších, vzpomněl si na slova komisaře Terdama: „Budete odposlouchán.“ A protože nebyl na ta slova připraven, zareagoval s rozhořčením: „Mami, co ti je? Co se ti honí v hlavě? Alibi? Proč bych potřeboval alibi? Když padl výstřel, byl jsem v kuchyni. Sám. To sice nemohu dokázat, ale také ani nechci. Moje jistota, že jsem nevinný stačí pro klid mého svědomí. Tomu nerozumím, že chceš plánovat nějaké výmysly na oklamání policie, tak jen způsobíš, že uvěří, že bych chtěl něco skrývat. Nechci žádné falešné alibi!“

A zavěsil sluchátko.

Vyděšená Mirela z jeho příkrých, téměř nezdvořilých slov zůstala dlouho jako opařená. Mávala již němým telefonem a bloudila prázdňými očima, dokud se její deprimující myšlenky zase nedaly dohromady. Teprve pak zavěsila telefon.

Kdyby Celesten věděl, jak hluboce je jeho matka raněna, pravděpodobně by okamžitě k ní běžel s vysvětlením, které by ji uklidnilo. Ale takhle musela ubohá Mirela zakusit mnoho dnů studeného potu a mnoho bezesných nocí. Svůj neklid přenášela na manžela, kterého více méně pokládala za určitý faktor zločineckých instinktů. Když se Bernard dověděl o nové tragédii, nezachvátily ho emoce jako ji, ale přistoupil k faktu filozoficky klidně. Mirela začala hodnotit jeho ruce – jsou schopny uskrtnit člověka? - a jeho oči obvykle klidné se jí nyní zdály kruté...

Teprve po několika dnech se objevil Celesten u ní doma, úplně klidný, na rtech s úsměvem bezproblémového člověka. Zdál se velmi překvapný Mirelinou úzkostnou otázkou: „Tintine, proč jsi nám neřekl dříve o výsledku vyšetřování pana komisaře? Dělali jsme si tisíc starostí!“

Tintin otevřel překvapením ústa a nedbale řekl: „Phe! To si nezasloužilo ani vaši pozornost. Propustili mě za pár minut.“

Hlas se Mirele skoro třásl, když se zvědavě vyptávala na podrobnosti: „Tintine, ty se chováš k zbláznění, nenapínej mě! Vysvětli to! Vypravuj!“

Celesten pokrčil rameny. „Mami, nedramatizuj to! Nedělej z toho detektivní román! Ta věc byla úplně prostá a skončila do prázdna. Po tom telefonátu jsem byl v kanceláři komisaře Terdama. Komisař stál a přísně se díval na paní Naumovou, která tam seděla v krizi, úplně zoufalá, skrčená na židli, horečně muchlala mokrý kapesník a byla celá ubrečená. Pod tlakem komisařova pohledu vydávala nesrozumitelné zvuky, podobné škytání, které otřásalo jejími rameny.“

Co vypravoval Celesten:

Policista ho vyzval, aby se posadil a vyzval paní Neumovou: „Paní! Já nepředvídám rozhodnutí justice, ale v tomto okamžiku si myslím, že vaším největším trestem, který si zasluhujete, bude, že sama, tomuto pánovi přiznáte vaše nečestné jednání, které ho mohlo dostat do vážného podezření z vraždy.

Žena plná studu namáhavě obrátila k Celestenovi hlavu. Obličej měla zkřivený, čelist se jí chvěla. Rozechvělým hlasem, často přerušovaným škytáním a plačtivými pauzami, přiznala s očima bitého psa: „Celestene! Takové prohlášení, jaké ode mne požaduje pan komisař, je skutečně jedním z nejkrutějších morálních trestů, které lze požadovat od ubohé podvodnice. Opravdu si zasluhuji takovou přísnost? Ani já, ani vy, ani on to nemůže posoudit. Ale abych si zachovala u vás alespoň trochu vážnosti, budu se teď snažit vás přesvědčit, že jsem nikdy nechtěla na vás svést nějaké podezření.“

Paní Naumová zvedla mokré oči ke svému šoferovi, plné zoufalství: „Prosím, věřte mi, Celestene! Jednala jsem lehkomyšlně v momentě, kdy se mi to zdálo chytré, ale vůbec mi nenapadlo, že se věci vyvinou tak, že by mohly vést k podezření právě na vás, k podezření z vraždy. Můj pokus o podvod byl dětsky naivní a jiné východisko z něho není, než všechno přiznat. Přiznání jsem již učinila panu komisařovi a on mě přinutil ho ještě opakovat vám.“

Protože se Celesten díval na ženu s vytřeštěnými očima, žena dodala: „Ne, Celestene! Já jsem nezabila svého manžela. Nikdo ho nezabil. On sám rozhodl o svém životě a zabil se sám. Zoufalá situace v jeho podnicích ho dohnala až na okraj propasti, neměl východisko. Byl zoufalý. Když jsem přišla po výstřelu do jeho pracovny, pochopila jsem hned, že před ním leží jeho poslední dopis. A ačkoliv nejsem právě příliš duchapřítomná, napadlo mě, že na to neměl právo. Jeho životní pojistka není platná v případě sebevraždy dříve než za tři roky od sepsání. A on ji uzavřel jen před třemi měsíci! Zarazila mne představa hrozivých následků jeho činu. Bylo nutno zastřít pravdu. Ale jak? Úraz? To bylo vyloučené, to bylo nepřijatelné. Zůstal jen zločin. Zinscenovat ho, se zdálo snadné. Nejdříve jsem otevřela okno dokořán a pak jsem vyhodila ven revolver, před tím jsem ho oťřela. Ze stolu jsem zvedla dopis, který ležel vedle hlavy mého manžela. Rychle jsem ho přelétla očima. Stálo tam:

„Drahá, co se stalo, je zřejmé. A příčina? Jistě už dlouho jsi musela také pociťovat co přijde. Soudní vykonavatel, který se dnes dostaví – a kterému se chci vyhnout – ti vše vysvětlí. Snaž se pochopit – i přes odpor k mé práci, kterou jsi vytrvale ignorovala – a pokud možno mi odpusť!“

Bylo nutno tento dokument zničit, dřív, než ho někdo najde. Zmačkala jsem ho a nasáklý krví jsem si ho zasunula do výstřihu. V tom okamžiku jste vešel. Zde došlo z mé strany k vážné chybě, vedoucí k mé velké vině: myslela jsem si, že se mi podaří přesvědčit všechny o zločinu a bude se jen pátrat po zločinci. Ale protože žádný vrah neexistuje, nic se nevypátrá a případ bude uzavřen. Možná mě budou podezírat, ale nenajdou důkazy. Navíc jsem měla kontrolovatelná alibi. Vůbec mě nenapadlo, že by vzniklo riziko obvinít někoho

nevinného. A už vůbec ne, že byste se dostal do podezření vy. Když jsem zjistila, jakým nebezpečným směrem se ubírá vyšetřování, zachvátila mne panika a bylo mi hanba. Nezbyvá, než všechno přiznat. Pokorně vás prosím o odpuštění: máte právo mnou pohrdat, máte právo mě bít...“

Paní Naumová po svém bolestném přiznání se úplně skrčila s hlavou u kolen, jako by čekala ránu. S nosem ve zmačkaném mokrému kapesníku plakala škytavými vzlyky a zcela vyčerpaná oněměla. Komisař Terdam stál nad ní víc ohromen nepředvídatelnými obraty v životě, než Celesten. Pak se obrátil k Celestenovi a chladně prohlásil: „Nu, pane, jistě se vám ulevilo. Jistě se poučíte a napříště, až budete hledat nové zaměstnání, si vyberete raději svobodného zaměstnavatele. A jestli jen z dálky uslyšíte o nějaké životní pojistce v jakékoliv formě, nečekejte, až vzniknou komplikace, nechejte všeho a utíkejte pryč!“

Mirela cítila také veliké ulehčení, když slyšela toto vysvětlení. Všechny její obavy a strachy se ukázaly zbytečné, všechny ty konstrukce, o nebezpečném vrozeném dědictví, se nyní zdály bez důkazů a slabé. Dokonce se zpětně styděla za svoje myšlenky, ale v opačném smyslu, než paní Naumová. U paní Naumové to bylo jednodušší: Celesten nebyl vinen a nemohl být obviněn. Mirela to měla složitější: Tintin určitě vinen nebyl, ale byl by toho schopen? Mirela více méně cítila, že její syn vyvázl z tohoto případu díky šťastné náhodě, ale je nutno si uvědomit, že všechny indicie mluvily proti němu, byl považován za podezřelého a vlastně až v poslední minutě byl zachráněn přiznáním paní Naumové. Tato znepokojující epizoda byla šťastně uzavřena! Přiřadila se k předchozím neklidům a zcela jistě přispěla k dalšímu nejasnému rojení otázek v mysli Mirely Duboskové.

15.

Běda! Někde bylo psáno, že Mirela nenajde nikdy klid ve své duši. Červ hloďal dál a nikdo nemá tušení kam až se může dostat. Podobně, když mysl přijme obludná podezření, vznikají v různých formách podezření, člověk si všeho všimá a rozmýšlí všelijaké souvislosti, plné nových duševních utrpení, zcela neočekávaných.

Mirela Dubosková, rozená Sidoretová ještě neopustila svou Golgotu, když se náhle vynořil zcela jiný problém, ale stejně znepokojivý. Vzbudil opět její nedůvěru, trvale připravenou ji zneklidnit.

16.

Jednoho dne stála velmi mladičká Kukumeta před důležitým rozhodnutím. Když je člověku už deset let, již mnohokrát se projeví jeho osobnost, zejména v konfliktních situacích a je pro něj nemožné do nekonečna prodlužovat své plány, které již dlouho spřádá.

Tak tedy: dnes! Dnes si vybere jednou pro vždy jednoho ze svých rodičů, odejde od starostlivého otce, jistě laskavého, ale smutného, aby vyhledala matku neporovnatelně uvolněnější, veselou, roztomilou, kde se jí zdál život určitě zajímavější.

Soudce s bílým plnovousem, při rozvodu rodičů, však posuzoval její věc opačně. Pro toho všemocného starce, hluboko přísně morálně přesvědčeného generacemi předcházejících starců a neschopného se vžít do pocitů mladé dívky, byl její otec nejvhodnější člověk, vzácný vzor všech rodičovských ctností, zatím co její matku, které v místě kde bydlela říkali „Zezeta“, hodnotil jako frivolní, která snadno navazuje vztahy, je příliš přístupná, jedním slovem: jako matka nevhodná. Jeho úzkoprsým rozhodnutím bylo předání Kukumety do trvalé péče otci a pouze jedenkrát měsíčně ji „obětovat“ jeho manželce, která mu utekla. Proto musela Kukumeta snášet každodenní obětování statečného, starostlivého muže, zasypaného domácími pracemi, nákupy, vařením, uklízením, praním atd.atd. To mu zabralo několik hodin volného času, které mu zbývaly po návratu z práce. Jeho čas s dcerou byl ohraničen na minimální čas, kdy se staral o její oblečení, kontroloval její domácí úkoly a opakoval s ní učivo, tedy věci naprosto nutné, ale ne příliš příjemné.

Jednou měsíčně však Kukumeta zažívala zkušenost, že se dá žít v trvalé radosti, hlučně a bavit se tisícerm nedůležitých věcí, v prostředí, kde stále hraje hudba a stále přicházejí hosté, smějí se, vždy noví, kteří přináší pamlsky, štedré dárky a drahé pití. Kukumeta vzpomínala, jak tam mohla ochutnat šampaňské a jaký to na ni zanechalo nezapomenutelný dojem. Už dost dlouho váhala. Dnes se tedy rozhodla. Ode dneška nebude žít podle toho, jak rozhodl ten protivný soudce, který se vůbec nezeptal na její mínění, ale bude žít jiný život, plný vzruchu a dobrodružství, podle svého přání.

V pět hodin odpoledne vyšla ze školy s úmyslem nevrátit se obvyklou cestou do blízkého domova, ale vydala se vstříc do přitažlivější budoucnosti, kterou si již definitivně vybrala. To znamenalo přejít asi třetinu Paříže, ale to nebylo překážkou pro desetileté nohy. Ostatně, tu cestu chodila celkem často v doprovodu otce, a nebylo vážné nebezpečí, že by zabloudila ve spleti ulic. A proč by si nemohla dovolit stopnout si auto? Jako to dělá starší mládež?

Postavila se, aby stopovala na první křižovatce. Svítla červená. Zdálo se jí, že za volantem prvního automobilu vidí povědomý obličej. Osmělila se: „Promiňte, pane! Nejedete náhodou k Orleánské Bráně?“

Naštěstí tam jel. Řidič beze slova otevřel pravé dveře, jako projev pozvání, které Kukumeta ihned přijala a posadila se vedle řidiče. V tu chvíli se jí v hlavě rozsvítilo a ona si uvědomila, že řidiče zná – je to ten pán, který je dnes fotografoval ve škole.

Řidič byl skutečně Bernard Dubosk. Už od rána pracoval ve škole a třistakrát řekl: „Usměj se, vyletí ptáček!“ občas prohodil: „Sýr!“, ale to spíše pro vlastní pobavení, protože většinou nikdo nerozuměl tomu jemnému žertu. Ale on věděl, že fotografové v Anglii žádají své klienty o vyslovení slova „cheese“, protože se při vyslovení toho slova odkryjí zuby a výraz obličeje vyjadřuje úsměv. Tedy po třistakrát: „Usmějte se, vyletí ptáček“ a asi padesátkrát: „Jemně, prosím, sýr“, s těžkýma nohama a unavenou hlavou se Bernard Dubosk vracel domů, když se mu ta dívenka posadila vedle na sedadlo. Nedokázal to odmítnout, tím spíše, že náhodou skutečně jel tím směrem.

Zcela výjimečně musel zítra pracovat mimo město. Zatím vždy navštěvoval školy jen v Paříži. Ale dnes při rozhovoru s ředitelem školy byl požádán, aby byl tak laskav a za příplatek z „černého fondu“ školy, zajel za jeho sestrou, která učí ve škole v Orleansu a která si velmi přeje jeho služby.

Ačkoliv Dubosk nebyl takovým návrhem nadšen, nedokázal odřici zisk. Rozhodl se tedy ani domů nevracet, ale jet přímo do Orleansu, a tam přenocovat v hotelu. Proto také naložil Kukumetu, aby ji vyložil ve čtvrti u Orleánské Brány, kde bydlela její matka.

Hned jak dívka vlezla do vozu, začala se bavit: „Jedu za maminkou. Bydlím u tatínka, vedle školy. Tatínek je dobrák, pořád se o mne stará. Ale je pořád smutný. Nikdy se mi nepodaří ho rozesmát. Mám z toho komplexy.“

„Tvoji rodiče nebydlí spolu?“

„Naštěstí ne! Tak když jsem u tatínka, nebo když jsem u maminky můžu to dobře porovnat a vybrat si.“

„A co jsi si vybrala?“

„Maminku, samozřejmě! Vždycky se směje, a bavím se s ní. U tatínka se nudím. Viděla jsem ho i plakat. Tajně, on se styděl, ale já jsem viděla, že mu tekly slzy. A proč? Maminka mi to vysvětlovala, ale já jsem jí nerozuměla. Moc věcem nerozumím...“

A jako ptáček přeskočila k jinému tématu: „Dneska jste říkal „sýr“. Proč?“

Vysvětlit jí to se Bernardovi zdálo příliš komplikované: „Řekněme, že je to příjemné slovíčko z jiného jazyka...“

S vážností nějaké intelektuálky prohlásila: „Myslela jsem si to, že je to nějaká blbost! Ale...možná z cizího prostředí...?“

A znovu přeskočila: „Když maminka odešla, tak tatínkovi řekla: nemůžu tady bydlet s paroháčem! Co je to paroháč?“

Bernard ještě nestrávil „blbost“ a už vůbec se nechtěl míchat do rodinných konfliktů. Zejména s takovou dívenkou. Opatrně, naivně poznamenal: „Já nevím. Nikdy jsem to slovo neslyšel.“

Kukumeta, jakoby opilá svou vlastní výmluvností, opustila téma paroháče a impertinentně Bernarda zhodnotila: „Jste tak starej, ale moc toho nevíte...“

Bernarda Duboska to podráždilo. Přesto se ovládl a pokračoval v dialogu: „Navštěvuješ maminku pravidelně? Je to daleko?“

„Ano, ale já znám cestu dobře. Chodím tam dost často, pamatuji si ji.“
„Vždycky chodíš pěšky?“
„Většinou. Jenom když potkám nějakého hlupáka, který mě sveze, tak ne.“

To už bylo příliš. To se nedalo vydržet. Bernard zastavil, natáhl ruku před dívkou a otevřel páčkou dveře: „Děvenko, řekni mi, kdybys mě hlupáka nezastavila, co bys dělala? Říkala jsi, že bys šla pěšky. Že cestu dobře znáš, ne? Tak si myslím, že to můžeš už dojít sama. Pěšky. Jestli nepotkáš jiného hlupáka. Ahoj!“

Dívka se neodvažovala nic říci. Podívala se však na muže s výrazem ve tváři, jako by ho považovala za opilého, nebo blázna v krizi a vyskočila z auta. Obešla předek auta, došla na chodník a ztratila se mezi lidmi. Byla ještě vyjevená, ale smála se. Bernard ji sledoval očima, dokud se mu neztratila a pak opět nastartoval motor.

Něco před půlnocí Mirela Dubosková vypnula televizor. Právě v ten okamžik někdo naléhavě zvonil u dveří. Překvapeně šla ke dveřím a ještě víc byla překvapená, když je otevřela. Stály tam tři osoby, které se vedraly do předsíně. Byl to jeden mladý muž, špinavý blondýn, horečnatě nervózní, koktal něco nesrozumitelného, druhý muž byl vysoký korpulentní pán, se způsobu nadřízeného a třetí byla stará žena, ustrašená, stála nejistě, váhavě, bylo zřejmé, je sem vedena těmi muži.

Vysoký muž promluvil: „Paní, promiňte, že obtěžujeme, ale nutně musíme mluvit s panem Duboskem.“

Zmatená Mirela byla schopna jen říci: „Ale... pánové, ... můj muž tady není...“

Rychle se ale vzpamatovala a ohradila se: „Ráda bych věděla váš důvod. Jaké máte právo s takovými otázkami přicházet právě o půlnoci?“

Blondatý mladík se zlobně díval, jako by chtěl na Mirelu skočit, ale tloušťka vypadal daleko klidnější.

„Paní, jsem ředitel školy, ve které dnes váš manžel pracoval. Víte, stalo se něco podivného, doufejme, že to nebude tragédie, ačkoliv je možno obávat se všeho. Ztratila se školačka. Desetiletá dívka. Po škole se nevrátila domů. Po několika hodinách čekání její otec pan Barbekju“ – a ukázal na vedle stojícího muže – „mě přišel o tom informovat.“

Toto vysvětlení Mirele nestačilo: „A co s tím má můj muž?“

Ředitel si odkašlal: „No, pan Barbekju u mne zvonil dost pozdě. On nejdříve sám zjišťoval co se Kukumetě přihodilo. Dověděl se, že ji vidělo několik osob, jak nastoupila do auta fotografa, který dnes ve škole fotografoval děti. Proto mne vytáhl z postele a ptal se na jméno a na adresu pana Duboska. Od začátku požadoval, aby sebou šla i slečna Opentalpová, která viděla dívku s vaším manželem,“ a obrátil se na ženu.

„Je to pravda, že, slečno Opentalpová?“

Stará slečna byla připravená souhlasit se vším, jen aby už mohla jít domů: „Od šesti hodin mne taháte všude možně, abych pořád opakovala dokola to samé. Ráda bych, abyste si to poznamenali jednou provždy a nechali mě jít domů. Ano, viděla jsem Kukumetu nastoupit do auta k panu Duboskovi na rohu ulice. Sedla si vedle něho, on řídil.“

Mirela se zeptala: „Měla jste dojem, že ji ukradl, že ji vtáhl násilím?“

Pan Barbekju na ni vrhl černý pohled: „Ti hnusáci se zprvu nechovají násilně. Dívky lákají různými způsoby.“

A slečna Opntalpová dodala: „Ostatně v detektivkách fotograf je vždycky podezřelý, ne-li přímo vrah.“

Paní Dubosková začala ztrácet trpělivost: „Vidím, slečno, že čtete detektivky. Pánové, myslím, že tento rozhovor je dost urážlivý a hloupý, a že by to už mohlo stačit. Já pro vás nemohu nic udělat, kromě politování. Prosím vás, buďte tak laskaví a nechejte mě jít spát.“

Nemluvila však dostatečně důrazně, protože ředitel diplomacity pokračoval trochu váhavě a s hlasem ne příliš pevným: „Možná,... paní,... možná by byly lepší, kdybychom mohli... mluvit přímo s ním...“

Mirela suše odvětila: „Říkám vám, pane, znovu, že můj manžel tady není. Třebaže vám to říkat nemusím, upřesním to: on není v Paříži. Cestuje.“

Ředitel nevypadal moc přesvědčen: „Alespoň... co vám říkal? Na čem zakládáte své tvrzení?“

Pan Barbekju se důrazně vmísil: „Přece musí být někde v hotelu. Proč mu nezatelefonujete?“

Arogance Mirelu rozzlobila: „Pane, vy jste blázen. Nemyslete si, že vás budu poslouchat. Ta cesta nebyla připravená a já vůbec nevím ve kterém hotelu je.“

Tři návštěvníci se na sebe podívali s výrazem podezření na tvářích a slečna Opntalpová vykvikla: „Ona neví!“

Ředitel se nadechl k řeči: „Paní, musíte souhlasit, že jsme zkoušeli diskrétně zjistit okolnosti, než jsme se rozhodli k vážnějším krokům. Tedy se nedivte, když jsme zde neuspěli, že se obrátíme na policii. Ta, až vám položí stejné otázky, budete muset podat informace kde je váš manžel!“

Mirela se nemohla udržet. Otevřela do široka dveře a skoro vystrčila příchozí ven.

„Jděte třeba k papeži, jestli chcete. Já vás posílám k ďáblu!“

Mirela se zmateně motala na schodě a hlasitě zabouchla dveře.

Po pravdě, Mirela přeháněla. Nedůvěra jejích návštěvníků přece jen zviklala její tvrzení. Nalomila její slepou víru ve slova jejího manžela, když jí říkal, proč bude nocovat mimo domov. A opět pocítila pochybnosti, pochybná podezření, a trápily ji zlé otázky. Vždyť svého manžela, dobráka mezi dobráky nikdy nemusela podezírat. Spolehlivý, upřímný, byl poslední, koho by si mohla představovat jak znásilňuje holčičku. Dala by za něho ruku do ohně bez

zaváhání a nedovolila by nikomu, aby se na Bernarda někdo křivě podíval. Byla by přísahala...dlouhé roky, kdy žila po jeho boku. Ale dnes... dnes byla trochu vyvedena z míry. Dnes věděla, že Bernard Dubosk je syn Landru, jednoho z nejobludnějších, perversních násilníků všech dob. Jaké stopy to může zanechat na potomcích? Jaké vytrvalé divné myšlenky mohou klíčit v mozku dědičně poškozeného? A konečně, je její manžel zcela odpovědný za své pudy? Byly to choulostivé otázky, které otevřely dveře pro mnoho nehezkých perspektiv. Jisté je, že jestliže Landru okouznil stovky žen, okradl desítky a zavraždil alespoň patnáct, nikdy se nevyprávělo, že by ohrožoval děti, že by je mučil, vraždil a zrádně chytal. Byl připodobňován k Modrovousovi, ne ke Gilu de Raisovi. Ale zkusme si představit, co se může honit v porušených představách nenormálního člověka. A v jakém směru se mohou vyvíjet vražedné instinkty potomků? Zda-li několik neúspěchů u opatrných žen se nemůže kompenzovat u snadné kořisti. Kdyby vyšetřování vyvolalo šíří kriminálních činů podobných Landruově aféře, všechno by bylo možné. Ostatně, je to normální, aby její manžel cestoval přes noc bez toho, aby ji neinformoval, kdyby byla potřeba? Řekl, že bude pracovat následující den ve škole v Orleansu. Ale ve které škole? Proč to neupřesnil? Ani neřekl, v kterém hotelu si objednal pokoj, ztratil se tak bez adresy. Mirela chtěla odehnat všechny ty znepokojující myšlenky. Ale když si myslela, že se již uklidnila, objevila se další podezření: proč jí nezatelefonoval dřív, než opustil Paříž? Je skutečně v Orleansu? Na chvíli měla chuť obtelefonovat všechny hotely v Orleansu. Byla však příliš unavená, možná také zmatená strachem z možného neúspěchu. Konečně si šla lehnout. A opět velmi špatně spala.

Samozřejmě se tato absurdní událost rychle vysvětlila. Před třetí hodinou ráno, bývalá manželka pana Barbekju přivedla příliš iniciativní Kukumetu k jejímu otci bez intervence policie, kterou naštěstí nikdo ještě nezavolal. Ta marnivá žena sice ráda viděla svou dceru jednou za měsíc a hýčkala ji, stavěla se do postavení milující matky, ale vůbec nepředpokládala, že by se měla o ni starat každodenně a její trvalá přítomnost by měla komplikovat její zájmy – denně přijímat hosty. Po prvním překvapení nečekaného příchodu bylo její okamžitou reakcí dívku přísně napomenout a po vydechnutí ji vyvedla ven na chodník, zavolala taxík a doprovodila dívku zpět do otcovského domu, kde bude muset, ať chce, nebo nechce, snášet otcovskou péči.

Pan Barbekju přivítal Kukumetu se zmatenými pocity: velké ulehčení tlaku u srdce a trochu i z vděčnosti Zezetě za její loajalitu - ta se cítila velice dobře, osvobozená od mateřských povinností – a také cítil stud za skandál, který způsobil cizí ženě, nočním útokem v jejím domě. Nevydržel to, a za svítání běžel zazvonit ke dveřím paní Duboskové.

Po bezesné noci šla Mirela v noční košili otevřít dveře nové katastrofě. Myslela si, že za dveřmi stojí policie. Když uviděla pana Barbekju, srdce se jí zastavilo. V panice vykoktala: „Co se holčičce stalo?“

Obličej pana Barbekju vyjadřoval vše. Nebylo v něm ani památky po nočním rozčilení. Nebylo potřeba nic vysvětlovat. Mirela hned pochopila, že se jednalo o zbytečné drama, ale nahromadění takových nepříznivých emocí bylo příliš pro její napjaté nervy. Bez vlády klesla na nejbližší křeslo a zavřela oči. Pan Barbekju, plný svých vlastních starostí a emocí toho nedbal, zavřel za sebou dveře a nechal jí samotnou dát si své myšlenky znovu dohromady.

17.

Bernard Dubosk se nedověděl nic o těch událostech. Po práci a po další noci v Orleansu se klidně vrátil ráno domů s klidem pohodového člověka, který si ani neuměl představit jaké bouře byl ušetřen, když nebyl doma. Ačkoliv jeho manželka by měla právo si naříkat, že nebylo rozumné odejet bez přípravy a bez nějakého eventuálního spojení, dala přednost mlčení. Rozhodně nechtěla obnovit ten řetěz okolností, které by mohly přimět slušné lidi na myšlenku, že její manžel by byl schopen nějakých nepředložeností s mladou dívkou. Takovou myšlenku hned odvrhla tím spíš, že nemohla zapomenout na rychlý dotyk pochybnosti, za kterou se hořce styděla. Po tom rozčilení, sice falešném, ale silném, následovalo několik dní uvolnění. Až... paradoxně to byl Bernard – byly vysloveny další otázky.

Vzpomněl si na rozhovor s Karolinou Segretovou a obrátil se na Mirelu: „Řekni mi, po tvém inzerátu v novinách, na který se přihlásila Karolina, neříkala jsi, že se ozval ještě někdo?“

„Ano. Někaký pan Friedmann, bývalý policista, teď je v penzi dělá detektiva. Vyšetřoval případ Landru a nejen jako profesionál, byly tam rodinné spojitosti. Jeho švagrová byla jednou z obětí. To ho přimělo, aby se případem zabýval.“

„A neplánovala jsi s ním schůzku?“

„Ano a ne. Myslela jsem eventuálně...“

„Také bych ho rád viděl...“

Mirela byla viditelně překvapená tím přáním a bez váhání navrhla: „Mám na něj kontakt. Jestli chceš, mohu mu zatelefonovat a navrhnout schůzku.“

„Půjdeme oba?“

„Ano. Proč ne?“

Schůzka byla dohodnutá na příští týden. Ale Bernard již příští den zvonil u dveří privátní detektivní kanceláře. Přivítal ho krásný, starý pán se stříbrnými vlasy, s hereckým výrazem ve tváři a vyslovil podivení: „Ale, pane, čekal jsem vás trochu později...“

Přesto, že nikdo nestál poblíž, Bernard odpověděl tiše, s trochu tajemným přízvukem: „Omluvte můj příchod, pane Friedmann, ale jdu proto, že příjdu příští týden se svou paní a naléhavě s vámi před tím musím mluvit. Budete tak laskav a přijmete mě?“

Muž zdvořile ustoupil a Bernardovo vysvětlení přijal s pobaveným úsměvem: „Prosím, rače.“

Posadili se naproti sobě u psacího stolu a Bernard trochu váhavě začal vybírat slova: „Je to pro mne nepříjemné, ale musím před návštěvou své paní vám učinit důležité přiznání.“

Na chvíli se zarazil a jeho posluchač ho pozoroval stále s úsměvem maličko ironickým.

„Moje manželka se vám představila jako novinářka. To je ale jen malá, nešikovná lest, jak s vámi navázat kontakt a tak doufá od vás získat nějaké dokumenty k aféře Landru. Pravdu vám nedokáže říci, ale já dnes ano.“

Pan Friedmann neztratil svůj kočičí výraz, se kterým nechával myš k sobě přibližovat. Čekal beze slova na pokračování.

„Je pravda, že se nemůže představit pod původním jménem svého muže. Raději než z nějakých povídaček, nebo tendenčních novinových článků, hledá informace od přímých svědků.“

„Pravděpodobně kvůli rodině, nebo ze zvědavosti...“

Bernard se pohnul: „Kvůli rodině? Jak to víte? Ta věc měla zůstat v tajnosti!“

„Možná zatajená? Ano. Tajná? Ne. Bezpochyby jsou spousty Dubosků, ale jen jeden ze soudního rozhodnutí. Pane, zapomínáte, že zasedání soudu je veřejné. A navíc, každý občan má právo nahlížet do archívů. Dokonce je to snadnější, pokud jste policista, ať státní či privátní, je to obvyklé. Nepochybuje, že když paní Dubosková se u mne ohlásila jako novinářka, připadalo mi to stejné, jako bych já se vydával za baletku. To jméno mám dobře v paměti a nedalo mi žádnou námahu, abych si domyslel pravou příčinu její zvědavosti.“

Protože Bernard vypadal zaskočen, pan Friedmann ho spěchal uklidnit: „Jen klid, promiňte mi, jestli se vás to dotklo, ale moje úmysly byly čisté. A nebojte se, kromě profesní diskretnosti, ani nemám žádný důvod roztrubovat vaše rodinné tajnosti.“

A se strojenou pozorností pokračoval: „Nu, poslouchám vás.“

Bernardovi to však narušilo jeho připravenou řeč a v rozpacích pokašlával. Pak začal: „Navštívil jsem vás právě kvůli své manželce. Musím vám říci, že jsme se vzali pozdě, nedávno, po čtyřiceti letech společného života. Ona nikdy neslyšela nic o mém rodinném původu a teď najednou, takovou hloupou náhodou, se dověděla, že moje jméno Dubosk je převzaté. Když slyšela původní jméno poprvé, myslila, že se jedná o chybu. Potom pátrala, zda se skutečně jedná o náhodu a já jsem musel přiznat, že jsem skutečně syn Landru. To ji zcela šokovalo. Od té doby se přede mnou ovládá a skrývá příznaky psychického traumatu, který ji poznamenal. Ale já pod jejím předstíraným klidem cítím, jak ji to trápí. Našemu společnému životu to neprospívá. Žena tajně shání informace o případu Landru. Jak víte, dala si inzerát, že hledá svědky a našla dva: vás a dceru Fernandy Segretové. Nejhorší je, že stále přemýšlí o dědičných následcích zločineckých a vražedných instinktů nejen u mne, ale

soustřeďuje se na našeho syna Tintina. Ten si ani neumí představit, jakýma přísnýma očima ho teď měří. Ona si myslí, že to nevidím, ale občas mě překvapí ustrašeným pohledem, kdybych se jí chtěl v tom okamžiku dotknout...“

Pan Friedmann naslouchal se zdvořilou zvědavostí. V neutrálním gestu zvedl obě ramena: „To je velmi zajímavé, ale, vážený pane, co mohu pro vás udělat já?“

Bernard Dubosk se snažil zadržet své city, aby si udržel pragmatický tón: „Toto, pane: moje manželka vás již navštívila, jak si právě uvědomuji, aby slyšela popis událostí z přímého zdroje. Vy jste jí sdělil správné shrnutí případu a průběh procesu. Jasně jste vše popsal. Vyslovil jste přesvědčení o jeho vině a oprávnění rozsudku. To bylo vaše plné právo, to vám nevytýkám. Všechno se ale odehrálo před mnoha lety. Kromě nějakých výjimek jsou všechny oběti dnes již mrtvé, včetně vaší švagrové a žádná prohlášení na ovlivnění justice, aby bylo učiněno odvolání rozsudku smrti, by nikomu nenavrátily život. Poslyšte, váš názor, stejně jako názor soudu je postaven spíše na vnitřním přesvědčení, než na přímých důkazech, které neexistují, stejně jako na tom, že těla nebyla nalezena. Mluvit o tom teď je zhora zbytečné. Já vás prosím, pro klid u nás doma, vyhněte se všem výrokům o hrůzách, zmiňujte se jen o pozitivních faktech, o kterých není žádná pochybnost.“

„Jinými slovy, vy byste chtěl, abych zastával názory a argumenty Landruových advokátů?“

„To si nemyslím, třebaže to s tím souvisí. Z vaší strany by to měla být jen nezaujatá zpráva. Moje manželka si sama udělá úsudek. Jestliže získá stejný názor jako soud, nikdo nepopraví Landrua podruhé. Jestliže bude uvažovat naopak, nebude už pravděpodobně pohlížet na dva Dubosky jako na podezřelé. Osobně si nezasloužím, aby o mně měla špatný názor. Neprosím vás o žádný podvod, jen se prosím vyhněte tomu, co by ji mohlo v určitém směru ovlivnit.“

Po pravdě se Friedmann po letech víc zajímal o případ Landru z technické stránky, než z rodinné solidarity, kvůli své zapomenuté švagrové. Předpokládal, že tahle záležitost bude zajímavá, těšil se na roli advokáta, která bude překračovat jeho kompetence. Spiklenecky se usmál: „Je dohodnuto. Budu na vás dva čekat.“

Následující pondělí seděli manželé Duboskovi u stejného psacího stolu proti soukromému detektivovi Friemannovi. Protože očekával, že schůzka bude jeho pobavením, hned začal s posměškem: „Po vaší první návštěvě jsem, vážená paní, marně hledal v novinách váš článek. Pravděpodobně jste ho dnes přinesla sebou, že?“

To způsobilo rozpaky. Aby Mirela předešla nepříjemnosti, rozhodla se pro upřímnost: „Prosím vás o shovívavost, pane, musím se vám přiznat, že nejsem žádná novinářka. Ale vy přece nemůžete souhlasit, abyste vyvolával vzpomínky a bavil se s kdejakým člověkem, který se chce jen vybavovat, potřebovala jsem vážnou záminku, abych získala kvalitní informace, a abyste mě přijal ve

vážnosti. Nepochybně, že mám vážný motiv informovat co nejpodrobněji o zločinech a procesu v případě Landru. Především u toho, kdo jako vy, aféru prožíval. Můj manžel vám to vysvětlí.“

Oba muži byli na rozhovor připraveni jako na nevyhnutelnou komedii a věty, které následovaly, jakoby patřily k připravenému dialogu.

Začal Bernard: „Mohu vám sdělit ten vážný důvod: v den našeho sňatku se moje manželka náhodně dověděla, že moje původní jméno je Landru. A následkem toho si velice přála znát více podrobností, než se dostalo na veřejnost. Proto si dovolila vás požádat o trochu vašeho času.“

To Mirelu značně překvapilo. Její manžel jednoduše a bez váhání svěruje někomu úplně cizímu skutečnosti, které obvykle tak tajil. Mirela k němu obrátila překvapeně oči ve stavu, kdy sotva slyšela Friedmannovu odpověď – stejně překvapující: „Neostýchejte se, milý pane, pro někoho, jako jsem já – jak řekla vaše manželka – který prožil tu aféru, jméno Dubosk je zcela bez iluzí. Hned na první pohled jsem pochopil. Nehněvejte se, že jsem paní nechal v domněnání, že jí věřím, že je novinářka, protože to ulehčuje můj úkol. A protože se snacha Landrua představila jako neutrální osoba, mohl bych této neutrální osobě nutit své mínění, které bych si nedovolil v takové míře projevit přímo do očí, jako manželce potomka samotného Landrua. To není v rozporu, že toto mé mínění, stejně jako rozsudek, je výsledkem mého vnitřní přesvědčení, víc, než důkazy o vině. Objektivní vyšetřování při procesu nemohou vést k jiné dedukci – to dnes nemohu ignorovat. Bylo by to kruté.“

Mirela nedokázala skrýt svůj zmatek.

„Ale... Pane, já nevím co si mám myslet! Vaše slova se tak liší od toho předešlého!“

„... Předešlého – opakuji – kdo klade důraz na nějaký novinový článek? Ten vyjádřil jen moje hledisko, založené na logickém uvažování. Závěry, které jsou solidní v mých očích, stejně jako v očích soudců. Za toto mé hledisko si plně odpovídám. Ale vám, soukromně, mi moje povinnost velí, popsat vám celou věc objektivně, se všemi podrobnostmi. Z těch si pak můžete vyvodit vlastní názor.“

Fiedmann se zdvořile odmlčel a shovívavě navrhl: „Můžete mi klást otázky.“

To by jistě usnadnilo jeho úkol, ale to nic neusnadňovalo pro Mirelu. Byla v rozpacích. Váhavě pokašlávala.

„Snažím se představit si Landruovu osobnost. Podle jeho činů by musel vypadat jako krví pokrytý řezník, jako divé zvíře...“

„Ne,ne! Naopak, byl to elegantní muž, nepopíratelně přitažlivý, s intelektuální pleší a krásným černým plnovousem. Jemný a vzdělaný, bezchybně hrál roli inženýra, ředitele, továrníka. Obhajoval se sám velmi inteligentně, klidně, krok za krokem, nikdy nezaváhal. Když mu bylo vytýkáno neuvěřitelné množství nábytku, které patřilo ztraceným ženám, on poznamenal:

Dokažte, že to nejsou dary! Cožpak v případě, že bych byl vrah, bych si ponechával takové usvědčující haraburdí?

To prohlášení bylo jemné a zcela odpovídající věcnému podezření. V jiném okamžiku použil lyrický tón, když líčil soudcům směšně malá kamínka, která byla u soudu demonstrována: Divíte se při mých odpovědích, a rodí se ve vás podezření... nevystrašila vás moje malá kamínka, zcela samotná v této veliké síni? Mohl bych poprosit, aby jste si mohli prohlédnout jejich vnitřek, veliký jako vojenský esšálek, kde si myslíte, že bych mohl spálit tolik obětí. Všichni by se smáli... Druhý den už by z kamínek nic nezbylo!

Nebo s humorem: Řeknu vám pravdu. Spálil jsem desítku žen zápalkou ve francouzské režii. To je vrcholová ukázka!“

Mirela vyděšeně všechno poslouchala. Poznamenala: „Překvapují mně vaše slova. Jako bych slyšela Karolinu Segretovou!“

„To je pravda, takové argumenty podporují její kampaň. Přesto je ale také pravda, že žádný hmatatelný důkaz nebyl podán pro obvinění Landrua, ale množství indicií bylo tak veliké, že podle mého přesvědčení, je o jeho vině nepochybná jistota. I když jako muž...“

„Povídejte o jeho vzezření...“

„Vypadal jako technický, vedoucí pracovník. Pečlivě oblečený. Budil dojem jemného intelektuála. Po celou dobu procesu neztratil své sebeovládání. Před veřejností, kterou proces přilákal: před knížaty, před divadelními hvězdami, poslanci, zahraničními ministry, setrval na stejném principu své obhajoby: Nebyl jsem povinný ty ženy hlídat...obchod s bílými otrokyněmi... Vytrvale si stál na své teorii. Na druhé straně se projevil jako odvážný muž. Po přečtení rozsudku podal s díky svému advokátovi Moro-Giaferimu ruku, který ostatně jasně demonstroval nedostatečnost jeho obvinění. Filozoficky zvedl ramena a prohodil: „V každé bitvě jsou mrtví...“

Další příklad, když mnohokrát prohlásil do publika: Nikdy jsem nikoho nezabil! Ráno před svou popravou pronesl světový výrok, když prokurátorovi odpověděl, když ho tento oslovil: „Landru, buďte odvážný...“

„Pane, nemám tu čest vás znát...“

A na otázku, zda nechce ještě učinit poslední prohlášení: „Tato otázka mě uráží. Nevinný nemá nic, co by prohlašoval!“

A když stanul pře gilotinou, zeptal se ho kněz, který asistoval při popravě: „Landru, věříte v boha?“

„Vážený pane, vy skutečně pokládáte tento okamžik za vhodný k laškování o zázracích?“

Pozornost paní Duboskové se rozdvajila. Napůl sledovala vyprávění a zároveň se dívala na svého manžela. Ten vážně naslouchal každému slovu, bez viditelných emocí. Ačkoliv již nebyl mladý, stále vypadal přitažlivě a byl schopen kdykoliv rozbušit Mirelino srdce. Ale ani Landru nebyl mladík a přesto dobyl nespočet ženských srdcí. Její muž, elegantní pensista, měl jistě alespoň zlomek ze svého výjimečného otce, který upoutával pozornost žen. Na tvář se jí

vedral poněkud ironický úsměv. Pomyslila si, že právě zde je ten zárodek, ze kterého vznikají pozdější dysiluze, a že zevnějšek může klamat. Následkem toho si začala představovat manžela s černým plnovousem, se záhadným úsměvem a výrazem sadisty, které tak štědře prezentovaly noviny.

Pana Friedmanna překvapil její pohled. A protože uhodl její myšlenky, pocítil potřebu zakročit: „Milá paní! Zadržte vaši fantazii. Vybírejte informace střízlivě. Za prvé, a hlavně, je vědecky dokázáno, že vlohy a vlastnosti nejsou vždy nutně dědičné. Není pro to jediný důkaz. Ostatně váš minulý, společný život s panem Duboskem to dokazuje a vy můžete spočítat kolikrát váš manžel se projevil nějak podezřele gestem, nebo nějakým činem. Já o tom nic nevím, jen nestranně podotýkám, konečný názor si musíte udělat vy sama. Za druhé, i kdyby hypotéza o dědičnosti platila, musela by se zakládat na zcela nepochybném základě. Nu, pokud jsem při vaší první návštěvě vyslovil svůj osobní názor – zdůrazňuji „osobní“ – a to je mé plné právo – že jsem přesvědčen o Landruově vině, toto obvinění nemá naprosto žádné kontrolovatelné jistoty. Ponechávám zcela na vás, jaké si uděláte z mé zprávy závěry, ale ta by vás měla zbavit vašich obav.“

Pak se Friedmann obrátil na Bernarda: „Jestli mi, pane, dovolíte dát vám radu... přál byste si vědět, co bych já udělal na vašem místě?“

„Prosím, řekněte.“

„Pokud by moje manželka zůstávala ovlivněná takovými představami, šel bych až na hranice vši možné kontroly.“

„Jinými slovy?“

„Na vašem místě bych navštívil laboratoř a nechal bych si vyšetřit chromozomy na geny zločinnosti.“

Bernard zvedl jedno obočí: „To mi něco připomíná. Zdá se, že to Karolína Segretová již učinila.“

Mirela se vmísila: „Ano. Říkala to. S negativním výsledkem.“

Friedmann využil příležitosti, aby tím podpořil svůj argument: „Pochopitelně, test byl negativní. Co se týče vás, pane Dubosku, vaší matkou nebyla matka Karolíny Segretové, ale otce jste měli stejného. A je možno předpokládat, že výsledek bude stejně negativní. Pro konečný klid společného života bych vůbec neváhal získat takový doklad.“

Mirela pohlédla na svého manžela tázavě a současně nabádavě. Na manželovi však bylo vidět, že není nadšen rolí pokusného králíka a mlčel. Protože se všichni odmlčeli, pokládal bývalý komisař Friedmann rozhovor za skončený a povstal. To bylo signálem k povstání i ostatním.

Venku Mirela nedokázala zadržet výbuch svého zadržovaného údivu. Se zřejmou zvědavostí řekla: „To, že jsem se přiznala, že se vydávám za novinářku, no dobře, to byl jen zanedbatelný hřích, ale že ty jsi dnes rozbil před ním celou rodinnou historii, kterou jsi přede mnou tutlal po celý náš společný život, to mě tedy dorazilo! Za koho ho máš, že si podle tebe zasluhuje takovou důvěru?“

Bernard se nemohl přiznat ke své předchozí návštěvě. Na její logické překvapení se jí snažil vysvětlit: „Naivko, myslela jsi si, že ho můžeme obelhat? Profesionálního vyšetřovatele, který má k dispozici všechny vyšetřovací metody? Přece nevěříš, že se dá tahat za nos, ztratili bychom jeho důvěru a nic bychom nezískali. Ostatně on před námi neskrýval, že o nás ví všechno. Proč hrát komedii? Upřímností jsme jistě získali nestrannou zprávu. Co si můžeme přát víc?“

Mirela to přiznala, ale nechtěla nechat věc běžet do ztracena: „Přát si? Budeme hledat laboratoř, kde ti spočítají chromozomy.“

Bernard odpověděl zmateným zavrčením.

18.

Příští neděli byla celá rodina pozvaná na oběd k Arturovi Debabelovi do Malakof, kde Emilja a Artur Debabelovi bydleli. Byl pozván i děda Sidoret, aby se také dostal trochu ze svého penzionu pro důchodce. Tintin se opozdil jako obvykle, podle svého málo zdvořilého zvyku. Ostatní se zatím bavili u aperitivu a Emilja se činila v kuchyni. Stařík seděl zabořený ve fotelu, ponořený do čtení časopisu „Věda a život“ a neúčastnil se konverzace. Upoutal ho následující článek:

„Výzkum lidské psychiky může vést k překvapujícím poznatkům. Může se zdát logické, že poznatek o faktu může následně ovlivnit i podobné jevy. Na příklad podle přísloví: Není dýmu bez ohně – jestliže nevidíme dým, nenajdeme ani oheň. Je však bezpodmínečně nutno eliminovat možnost náhodných shod, které se objevují opakovaně? To by bylo v rozporu s vědeckými metodami, které nutně musí vždy ponechat prostor pro pochybnosti, před důkazy přísného vztahu mezi znakem a jeho zdrojem. Jinak všechny dedukce by mohly být zavádějící. Ku příkladu: je konstatován fakt, že význační zločinci našeho století vykazovali společné znaky: neobvyklou délku palce u ruky, dosahující délku ostatních prstů. To bylo zjištěno u Troppmanna, řezníka z Hannoveru, u Petiota, u Barbieho... Můžeme snad proto prohlásit, že člověk s dlouhým palcem je potenciální zločinec? Takové tvrzení by bylo stejné jako určovat pravidelné opakování skvrn na slunci v závislosti na počtu rozvodů. Jistě absurdní předpoklad, až do doby...dokud by skutečný vědecký výzkum nepotvrdil oprávněnost takového tvrzení. Dokud se tedy nedospěje k velmi hypotetickému, takovému dni, kdy můžeme zcela bezpečně vyloučit náhodu, můžeme zcela bez emocí zůstat s klidným hodnocením, sice podivných, ale jen pouhých shodných náhod.“

Děda Sidoret byl ještě stále pohroužen do svého čtení, když se konečně hlučně přiřítíl Tintin, přesně tak, jak bylo jeho zvykem. Všichni k němu pozvedli oči a on s mlasknutím políbil svou matku a současně nedbale hodil na stůl nečekaný dárek. Byla to slepice, živá slepice se svázanýma nohama, kdákala a porážela sklenice, jak mávala křídly. Na vysvětlenou překvapeným obličejům

prohodil: „Našel jsem místo u dodavatele v podniku pro chov drůbeže. Ředitel je se mnou spokojen a na konci měsíce mi dal jako prémie slepici, tak tady je.“

Emilja, která uslyšela hluk opustila v kuchyni hrnce a konsternovaně vykulila oči na zoufalého ptáka, zmítajícího se na ubruse.

„Ale, Tintine, jestli si myslíš, že to mám dělat k obědu, tak to je už pozdě. Už dvě hodiny tady pro vás pečou pštrosa...“

Tintin šel políbit svou druhou matku.

„To nevádí, pochutnáme si na pštrosu. Slepici si sníte někdy potom.“

Emilja protestovala: „Tintine, ty jsi blázen! Co s ní budu dělat? Tady není žádná klec na ptáky!“

„Máš ledničku, ne? Slepice se zabije a dáš ji do mrazáku.“

„Se zabije? Kdo ji zabije? Ty?“

„Já, ty, někdo, kdokoliv, to není důležité.“

„Promiň, to je velmi důležité. Já to určitě dělat nebudu!“

Vmísil se Artur: „Já také ne!“

A Bernard: „Ani já ne!“

Emilja se obrátila na Tintina: „Tak to připadlo na tebe. Jak to uděláš?“

„U nás ve firmě se jich zabíjejí tisíce. Ale jak, to nevím. Ale to nemůže být tak komplikované. Já to nějak udělám.“

Uchopil ptáka a v tom okamžiku ho děda uchopil za rukáv: „Tintine, ukaž mi ruku!“ a při prohlížení jeho ruky povídá děda překvapeně: „To je zajímavé, nikdy jsem si nevšimnul, jakou máš divnou ruku. Tobě to asi není divné, protože ji vidíš denně už třicet let, ale je divná. Podívej: palec je stejně dlouhý, jako ostatní prsty. To je vzácné. Mirelo, podívej se!“

Mirela přistoupila: „Máš pravdu, nikdy jsem si toho nevšimla, je to zvláštní. Nevadí ti to, Tintine?“

Děda Sidoret hned začal vysvětlovat: „Naopak, právě teď mu to hodně pomůže při zabíjení slepice. Teď jsem četl, že takovou rukou se vyznačují lidé s vražednými sklony.“

Mirelu to málem porazilo. Zbledla. V jedné sekundě pocítila, jako by se jí všechny cévy vyprázdnily. Děda si toho všimnul a pocítil potřebu své tvrzení upřesnit: „Právě jsem to četl v časopise. Podívej se!“

Rozevřel před svou dcerou číslo „Vědy a život“ a ta si ho vzala do třesoucích rukou a klesla na židli u stolu a dala se do horečného čtení. Tintin zatím šel se slepicí do kuchyně, kde už na něj čekala Emilja.

„Co na to budeš potřebovat?“

Tintin váhal: „...něco, ano, kousek provázku. Zkusím ji oběsit. Myslím, že by to bylo nejčistější.“

Ale když se snažil uvázat provázek slepici okolo krku, ukázalo se to jako nemožné. Slepice hlasitě protestovala, mávala křídly, klovala zobákem, přímou řvala. Tintin se nevraživě obrátil na Emilju: „Tak mi přece pomoz!“

Za asistence „své matky“, která sice odvážně, ale se zavřenýma očima držela slepici za křídla, se Tintinovi konečně podařilo obtočit slepici provázek

okolo krku. Nyní se objevil problém, ve kterém místě provázek zadrhnout. Tintin přecházel se svou obětí v rozpacích po kuchyni a hledal na co by ji pověsil. Slepice s ním zuřivě bojovala. U kamen našel hřebík, kde visel kalendář. Slepici tam pověsil a čekal na její agónii. Hrůza ze smrti slepici ještě posílila v jejím odporu. Mávala křídly tak, až vytrhla hřebík ze zdi. Na podlaze, přesto, že měla svázané nohy, se snažila uprchnout v oblaku peří a v bouři ptačího ryku. Tintin stál nerozhodně a díval se.

Pak řekl: „Zdá se, že ptáci se nedají oběsit, protože tomu brání peří na krku. Měli bychom ji oholit krk.“

Emilja pokrčila rameny.

„Pochybuj, že to půjde. Možná bych ji mohla otrávit.“

„A nemáš strach, že bude pak jídlo otrávené? A vůbec, máš nějaký jed?“

„Ne.“

„Tak co teď?“

Emilja se zamyslela: „Jestli si dobře pamatuji, myslím, že jsem slyšela, že se drůbež nechává vykrváčet.“

Bylo už potřeba něco se slepicí udělat a nerozvíjet další teorie. Chytali slepici pod židlí a pod stolem. Když ji chytili, dostala se jim z rukou na kredenc a s třeskem rozbíjela porcelán, až ji nakonec chytili pevně do rukou. Tintin ji křečovitě držel nad dřezem a volal: „Držím ji pevně, vezmi nůž a podřezej ji.“

Emilja protestovala: „S tím nepočítej, že bych to udělala!“

Šla ke dveřím a volala do pokoje: „Bernarde!“

Když její švagr vešel, strčila mu do ruky nůž a přísně řekla: „Bernarde, někdo musí podříznout tu slepici. Já to nedokážu, udělej to ty!“

Bernard se přiblížil k ubohé slepici a obhlédl situaci: „Ale to by bylo přílišně kruté. Myslím, aby netrpěla, by se měla rychle zabít. Asi probodnout srdce.“

„Tak dobře, ale hned!“

Třesoucíma rukama hledal Bernard místo, kde má slepice srdce. Polykal sliny. Vložil špičku nože mezi peří a ta opět vydala příšerný, ohlušující zvuk. Bernard se zarazil, zcela zasařen zvukem, který neustával. Hluk přilákal do dveří kuchyně Artura Debabela. Přehlédl situaci a přísně řekl: „Páráte se s tím a mučíte to ubohé zvíře. Ukažte, já to udělám!“

Přistoupil ke kredenci, vytáhl šuplík a vyndal sekerku, určenou na porcování masa a se sevřenými zuby jedním máchnutím usekl slepici hlavu. Hned z ní začala stříkat krev a potřísnila úplně Arturův nedělní oblek a v kapkách se rozlila po Emiljině obličeji, která úlekem oněměla. Slepice v posmrtných křečích se zmítala na všechny strany a krev v pravidelných intervalech tryskala okolo na všechny účastníky těch jatek. Krev byla všude: na Celestenových šatech, Bernard měl ruce plné krve, jak se snažil slepici zachytit, aby se nezmítala, všichni měli zakrvavené obličeje.

A právě tento okamžik si Mirela vybrala k tomu, aby vstoupila do kuchyně s časopisem v ruce. Tam se před ní otevřelo krvavé peklo. Upustila

časopis a bledá, bez síly se opřela o zárubeň dveří. Zkrvavené obličej syna a manžela přesně odpovídaly symbolům vraždících vrahů. Bernard, zdivočelý svou nešikovností, stále ještě bojoval s mrtvolou slepice v rudé kaši, s rukávy potřísněnými krví až k loktům, třebaže byl jediný, který nebyl přímo u zdroje krvácení. Celesten vypadal nejúděšněji: šarlatově zbarven od bot až k vlasům. A právě v ten okamžik Mirela mírně promluvila: „Kdo způsobil ten horor?“

Syn a otec, šťastní, že se mohou zbavit své odpovědnosti, ukázali společně na Artura: „To on!“

Ukazovali na Artura Debabela svými palci. Ten se ještě nevzpamatoval ze svého razantního činu a paradoxně vyhlížel jako rudě namalovaný klaun. Rozčileně a zlostně koktal: „Ano, já. Nikdo se tady nedokázal postarat o tu slepici!“

Jen děda Sidoret vnesl do nehezké atmosféry trochu uklidnění. Bez řečí, vzal do ruky slepici a dal ji do ledničky a mokrou houbou začal klidně utírat nábytek a podlahu. Šeptem vyzval své zetě, aby se šli převléci a Emilju uklidnil slovy: „Neboj se, já ji oškubám a vykuchám.“

Na to mu Emilja odpověděla: „Dělej jak chceš. Já ji ale jíst nebudu.“

19.

Oběd se odehrával v ponuré náladě. Tři muži se neměli čím chlubit. Děda Sidoret dělal poznámky o neschopnosti „mladé“ generace a Emilja trpěla, že její hosté jedli tiše, zamyšleně a zapomněli si pochutnávat a chválit jejího rafinovaně připraveného pštrosa, tak jak by si to zasloužil. Pro Mirelu to bylo ještě závažnější, upadla do trudných myšlenek. Výjev, ve kterém spatřila svého muže a syna, odpovídal věrně obsahu jejich skrytých strachů a nedokázala se ubránit spojení představ dědičných instinktů, které v nich pravděpodobně dřímají. Jistě, od podezření ji odváděly uklidňující závěry z různých zdrojů, ale hrozný masakr ji znovu nasadil do hlavy staré demony, kteří se jí tam začaly opět honit. Tím spíš, že k minulým jednotlivým prvkům se přidal ještě další, pravděpodobně náhodný, ale jasně konstatovaný fakt nezvykle dlouhého palce, jaké měli různí, známí vrazi. Bernard takový palec neměl, ale Landruovi nikdo palec neměřil, ani na obrázcích to nebylo patrné, ale Tintin takový palec měl! Dnešní deprimující nálada dohnala Mirelu opět ke koncentraci jejich strachů. Stále ji pronásledovaly další a další otázky. Povšimla si také, že i její švagr má onen „charakteristický palec“, když naléval jako pozorný hostitel hostům do sklenic. Nevědomky předváděl svůj neobvykle dlouhý palec, který do dnešního dne nepožíval žádnou pozornost. Až nyní příliv Mirelina neklidu způsobil domněnku, že vraždné sklony mohou mít nějaký významový vztah k dlouhému palci. Ale... Artur nebyl Celestenovým otcem – to věděla Mirela zcela přesně. Otcem Celestena byl Bernard. Matkou byla on. Emilja syna jen těhotensky odnosiла. Artur v tom nehrál žádnou roli. Zůstávala otázka: zdědil syn své sklony od svého otce, od dědečka, od ní, nebo od ženy, která ho nosila pod

srdcem osm měsíců? A je skutečně možno vyloučit vliv manžela „matky“, která „syna“ odnosiла? S pocuchanými chaotickými myšlenkami v hlavě se Mirela cítila jako opilá. Zavřela oči, jako by chtěla zavřít oponu na znamení ukončení dramatu, ale nepomáhalo to. Když otevřela oči, obrátila se na svého manžela a ke všeobecnému překvapení mu nařídila: „Bernarde, hned zítra se zeptáš na nějakou laboratoř!“

Bernard Dubosk nepřijal právě s chutí nápad jít budít zvědavost biologů. Ale protože se o té věci již několikrát mluvilo, a jeho manželku to zjevně trápilo a věděl, protože Mirelu dobře znal, že dokud se nedá vyšetřit, bude se Mirela stále neúnavně zabývat svými chimérami. Proto hned příští den prohodil: „Mirelo, víš o nějaké laboratoři, která by pro nás byla vhodná?“

„Ne, vůbec ne. Jistě to musí být nějaká specializovaná. Podíváme se do telefonního seznamu...“

Hledání v telefonním seznamu moc nepomohlo, ani několik telefonních dotazů. Volání se necítili kompetentní. Všichni však poskytli stejnou informaci: ať se „pacient“ obrátí na svého praktického lékaře, protože žádná laboratoř neprovede vyšetření bez řádného doporučení. Bylo to logické a Mirela to chápala.

„To je jasné! Už jen proto, že my ani výsledku nebudeme rozumět. Potřebujeme někoho, kdo nám podá vysvětlení.“

Proto si Bernard domluvil návštěvu u svého lékaře, Dr. Menoreta. U lékaře se Bernardovi podařilo předestřít své přání bez odhalení rodinného tajemství. Dokonce se mu podařilo zahrát malou komedii medicínské zvědavosti.

„Milý doktore, určitě se budete divit, s čím za vámi přicházím. Možná se mi budete smát. Nebo si budete myslet, že vás zdržuji. Ale já pod tlakem vědeckých poznatků, které čtu v novinách a lavině trvalého pokroku lidského vědění, mám plno otázek, které mě velice zajímají.“

Bernard přerušil svou řeč, aby se podíval na lékaře a vyčetl z jeho obličejů, jestli je ochoten být k němu vstřícný, protože ten má jistě na práci urgentnější záležitosti, než se zabývat vědeckými aspiracemi svých pacientů. Ale oči lékaře vyjadřovaly víc překvapení než odmítnutí, proto se Bernard odvážil pokračovat: „Ano. Jako skoro celé lidstvo, i já si kladu otázku: Kdo vlastně jsem? Z čeho pocházím? Kam směřuji? Jaké jsou zdroje mých vnitřních sklonů?“

Bernard opět zaváhal a pak pokračoval: „Slyšel jsem v rádiu přenášku o chromozomech. Od té doby stále na to myslím a domnívám se, zda právě tady neleží odpověď na mé otázky.“

Zaskočený doktor zakašlal: „Trochu jste mě dostal do rozpaků. Co se týče chromozomů, nejsem příliš odborně znalý. Nezajímám se příliš o toto téma, možná že vím jen tolik jako vy. Moje práce je hlavně vyšetřovat plíce a sledovat účinků sirupů na kašel a ne studovat nukleo-proteiny. Nejsem biolog.“

Lékař zmlkl. Zamyšleně se díval na svého klienta a pak mu navrhl: „Jestliže si opravdu přejete prohloubit své znalosti, mohu vám něco navrhnout. Odeberu vám krev a vzorek pošleme do specializované laboratoře na vyšetření. Pak si společně prostudujeme závěry.“

Tato nabídka plně vyhovovala Bernardovým nevyřčeným nadějím. Formou mlčenlivého souhlasu si svlékl sako a vyhrnul si rukáv.

Doktor Menoret, praktický lékař, nejen, že toho věděl o chromozomech málo, pravděpodobně ne víc než Bernard, začal hledat informace o kompetentních laboratořích – odpověď tedy vyžadovala dlouhého času. Desetkrát Bernard telefonoval, jen proto, aby slyšel, že se musí ještě čekat. Manželům se již zdálo, že by měli na věc zapomenout a možná už ani nehledat další informační zdroje, když konečně přišlo tak dlouho očekávané předvolání. Mirela samozřejmě požadovala jít také.

„Je ti jasné, že bez mé zvědavosti by ses zase nic nedověděl o tvých chromozomech a náš další život v nevědomosti by se stal nesnesitelný. To si zasluhuji slyšet, ne? A vůbec, jako tvoje manželka mám právo vědět pravdu přímo ze zdroje. Copak bych mohla klidně spát vedle tebe? Nebo mě nechávej spát zamčenou v pokoji. Pojďme!“

Když je doktor Menoret přijal ve své ordinaci, měl za to, že by bylo vhodné předvést se ve slavnostním duchu. Nechal nejprve vznášet dlouhé ticho, kdy pomalu vyndával nález z obálky a rozkládal papíry z laboratoře. Hladil si vousy na bradě a pozorně si pro sebe četl. Dříve než zvedl oči od papírů na své klienty, kteří ho upřeně pozorovali a netroufali si formulovat nějakou otázku, si připravil v duchu řeč.

„Paní a pane, ačkoliv nejsem specialista, mám dostatečné medicínské zkušenosti, abych se mohl domnívat, že mohu zcela odborně interpretovat pro vás jisté informace, které laboratoř získala z rozboru vzorku vaší krve. Tím spíš, že hlavní zjištění analýzy vám přinese velké překvapení.“

Manžele na sebe vrhli neklidný pohled, než zase upřeli oči na lékaře, který klidně přehlížel jejich napětí.

„Hodí se, abych vám krátce načrtnul základní vlastnosti chromozomů.“

Mirela ztratila trpělivost a přetrhla mu řeč: „Nenamáhejte se pane doktore. My to víme. Podle Plena Ilustrita Vortaro (*velký esperantský slovník encyklopedického charakteru, který obsahuje pouze esperantský text – tzv. P.I.V.*) jsou chromozomy nositelé dědičných faktorů a jejich konstantní počet je 46. Jestliže by můj manžel byl gorila, jeho buňky by jich obsahovaly 48, jestliže by byl gibbon, pak 44. Ale protože on není ani gorila ani gibbon, má jich mít svých 46.“

Lékař, který byl tak nezdvořile přerušen, se na Mirelu kose podíval a prohlásil: „46. Normálně. Ale...“

To ale zafungovalo jako studená sprcha. Lékař mohl dál pokračovat ve stejné stísňující atmosféře.

„Ale...zdá se, že váš P.I.V. vás neinformoval o vzácném výskytu chromozomů přídavných, vedlejších... které charakterizují určující dědičnost a které obdržely čísla mimo normální počet oněch obvyklých 46. Váš manžel, paní, má přídavný chromozom číslo 54.“

Od toho momentu manžele Duboskovy zachvátila tíseň a hrůza, kterou podvědomě očekávali a nikdo z nich nebyl schopen síly vyslovit prosbu o nutné vysvětlení. S nejvyšším napětím očekávali chvíli, kdy lékař dodal: „Podle statistik je chromozom číslo 54 chromozomem mysticismu.“

Po pohledu na zdrcené manžele pocítil potřebu se zeptat: „Zkuste si vzpomenout, zda mezi vašimi předky nebyl nějaký svatý, papež, nebo mnich, nebo jen prostý kněz.“

20.

Když se pak Mirela s Bernardem bavili o tom burleskním vysvětlení pseudovědeckých teorií, bylo to zdrojem nespočetných žertů. Zpětně zhodnotili, že dlouhý čas jejich spokojeného, společného života byl zkalen zcela zbytečně hloupými analýzami, všelijakými podezřeními a neodůvodněnými domněnkami. Vždyť po několika desetiletích trvalého soužití bez mráček, vytvářela současná situace nespravedlivý paradox, který vznikl ve sváteční den jejich oficiálního sňatku a právě ten den byl vybrán vyšší mocí, aby porušil jemnou harmonii této dvojice. Nyní si ale konečně opět užívali uvolnění tělesné i duševní, které se k nim šťastně vrátilo. Ani minutu nevěřili hypotéze o odpovědnosti nějakého předka, který žil v nimbu svatosti. Oba pokládali výrok lékaře za pustou fantazii a zbavili se i pocitu tíhy dědičnosti vražedných sklonů. Opět si vzájemně užívali jeden druhého bez skrytých myšlenek a jejich láska rozkvetla. Od návratu od lékaře se Mirela ironicky vyptávala na aureolu svého muže a ten ji s důležitým výrazem rukou žehnal a odpouštěl jí její hříchy. A oba se smáli a smáli.

Následovalo dlouhé období klidu a pohody, při kterém se neobjevovaly žádné pochyby. Nic nečeřilo hladinu jejich poklidu. Doma, stejně jako na veřejnosti, žili v plné důvěře, která byla charakteristická pro jejich dlouhé soužití. Žádná zrádná myšlenka nepřicházela zneklidňovat duši Mirely Duboskové, rozené Sidoretové.

Mirela nepocítovala žádnou potřebu ještě někdy mluvit s Karolinou Segretovou, ani s komisařem Friedmannem. Zapomněla na inzerát, který byl příčinou, že se tito dva lidé objevili, ale když jednou přišla na poštu, uviděla v otvoru schránky bílý papír v přihrádce číslo 3172, kterou zapomněla odhlásit. Třebaže tentokrát byla méně zvědavá než kdysi, překvapeně otevřela dopis, který pravděpodobně ležel v přihrádce již delší dobu.

Stálo v něm:

„*Pane,*

lidí jménem Dubosk je mnoho. Také jich může být mnoho, kteří jsou zvědaví na aféru „Landru“. Ale je jen jeden určitý Dubosk, kterým jste

pravděpodobně Vy – jinak by to byla velice nepravděpodobná náhoda. Ačkoliv Vám dnes nemohu dát podrobnější informace, o kterých byste nečetl, nebo neslyšel, přesto Vás naléhavě žádám o setkání. Velice naléhavě! Rozhodují hodiny, možná minuty.

G. Lekampion.“

Dopis byl skoro nečitelný a chyběla osobní data. Ale v záhlaví dopisu byla vytištěná hlavička : „Domov seniorů svatého Antonína Paduánského, Versailles“

Mirela ukázala dopis manželovi: „Říká ti něco jméno Lekampion?“

„Ne. Nic. Proč mi asi píše?“

„Poněvadž jsem svůj inzerát neupřesnila, použila jsem jen jméno Dubosk. Mezi on a ona si vybral on.“

„Pochopitelně...“

Zdálo se, že Bernard čeká jen aby ji napínal.

„Nu... navštívíme ji nebo ho?“

„Jasně. Pojd'me! Jestli tam nepůjdeme, zůstane nám navždy otázka bez odpovědi.“

Rozčilená doba už dávno skončila. V den, kdy manželé Duboskovi se rozhodli k návštěvě ve Versailles a zvonili u vrat domova svatého Antonína Paduánského, byli v naprostém klidu. Jak jméno ústavu napovídalo, byl to domov pro přestárlé kleriky a sestra, která jim otevřela, byla připravena na jejich příchod, protože s ulehčením mírně vykřikla: „Konečně jste přišli! Tak dlouho už vás náš pan biskup očekává!“

Pan biskup! Bernard se obrátil ke své manželce s překvapeným obličejem a pošeptal jí: „Nikdy jsem v životě neměl nic s biskupem. Jak ho mám oslovovat? Excellence? Vážený otče?“

Mirela byla ve stejných rozpacích: „Nevím víc než ty. Nasaj atmosféru a věř na inspiraci...“

Čekárna do které byli zavedeni byla prostá, ale něčím slavnostně impozantní a byla cítit voskem. Když je pak sestra vedla od výtahu chodbou, zastavila je u dveří a upozornila je: „Než vejdemo, musím vás na žádost monsignora Lekampiona upozornit, že se nechce dotknout vašich citů. Musím vám říci, že monsignore je již velice starý. Je mu devadesát osm let! Prosí, abyste omluvili jeho nedostatky.“

Mirela diskrétně strčila do Bernarda loktem: „Slyšel jsi? Monsignore, řekni mu Monsignore...“

Sestra zaškrábala na dveře a po vyzvání je otevřela a návštěvníci vešli. Ve velkém pokoji s málo početným, ale drahocenným nábytkem se cítili nesví. Nevěděli jak se postavit před krucifixem, ne sice velkým, ale velice realisticky vypracovaným, který visel na stěně a zdál se je vítat víc naléhavě, než skutečná osoba, která je pozvala. Ta seděla pod krucifixem proti světlu dvou oken

v křesle, ve kterém trvale žila, takže ona a křeslo činili dojem jednoho celku. Muž vypadal politováníhodně jako lidský vrak, nacházející se na hranici života. Kvůli patologickému pocitu mrazu ve vytopené místnosti měl na sobě teplý, měkký, široký plášť, který zakrýval jeho pyžama, a přes kolena měl ještě vlněný pléd. Jeho obličej bylo nutno hledat, byla to karikatura zeměpisných vrásnění, rozpletená tkanina, zvrásněná slupka zcvrklého jablka. Bylo překvapivé, že toto jablko mluvilo. Divným hlasem, s falešným přízvukem, ale vybranými slovy a smysluplnými větami. Jen trochu roztřeseně.

„Nehněvejte se, že vás přijímám s výtkou. Ale velmi jste se opozdili! Podívejte se na mne! A uznejte, že jsem ve stavu brzkého odchodu a že důležité jsou hodiny, možná minuty.“

Biskup vyndal pomalu kostnatou ruku a ukázal na křesla: „Sestra Tereza, vás nechala stát, prosím, posad'te se!“

S tázavým pohledem na Mirelu, když se návštěvníci posadili, biskup řekl: „Předpokládám správně, že paní je vaše manželka?“

Bernard přisvědčil, ještě stále překvapený, ale na nejvyšší míru opatrný a osmělil se vyjádřit otázku: „Pokud se správně domnívám, podle textu vašeho dopisu, monsignore, máte pro nás nějaké sdělení, které se týká vztahu mezi jmény Dubosk a Landru?“

„Zajisté, víc než můžete předpokládat, pane Dubosku. Ale... vaše žena je informovaná?“

„Nemám před ní žádné tajemství. Ostatně to byla ona, kdo podal inzerát.“

„Tedy, může zde zůstat.“

Církevní hodnostář se poněkud déle odmlčel, aby nabral dech pomocí dýchacího přístroje, což bylo pro návštěvníky velmi zdrcující. Přestávku však biskup využil, aby si připravil své vysvětlení.

„Jistě jste se podivili, že jsem spojil jména Dubosk a Landru. To nemůže udělat mnoho lidí. Jen ti, kteří se dost zajímali ne tak o aféru Landru jako o jeho rodinu z nejrůznějších důvodů...“

To byl choulostivý bod. Bernard zvedl obočí: „Například z jakých důvodů?“

Biskup rukou učinil zpomalující gesto: „Nespěchejme příliš! Všechno přijde po pořádku. Řekněme, že motivy k zmizení jména „Landru“ po jeho popravě. Proč ta změna jména? Je evidentní, že to bylo nutné. Žádná forma společenského života, by nebyla možná pro rodinu obtíženou takovým prokletým jménem. Jakým způsobem konkrétně změnit jméno? Dvěma způsoby: rezignovat na veřejný život a žít prakticky v podzemí, nebo získat od soudu nové jméno. To je ovšem snadno kontrolovatelné – stačí se zeptat v archívech u příslušného soudu. Zeptat se může kterýkoliv zvědavec.“

Mirela měla dojem, že se biskup příliš rozpovídává a zdržuje základní vysvětlení. Po diskrétním zakašlání se osmělila: „Ale, monsignore, vaše výroky neobjasňují příčinu takové zvědavosti...“

Jeho biskupská svatost se nadlouho zamyslela. Potom se jeho výslovnost stala méně zřetelná a tišší.

„Když se dožijete devadesáti let; když se trvale připravujete, jak předstoupíte před nejvyššího soudce, přijde hodina zúčtování, moment, kdy se přihlásí události z celého života, aby byly položeny na misky vah u boha...“

Duboskovým se zdálo, že biskup přeskakuje snadno z jednoho tématu do druhého a přisuzovali to zmatenosti, která vyplývala z jeho věku.

„Na začátku století jsem znal mladou osobu, která s jmenovala Katarina... Tenkrát jsem byl mladým vikářem v jedné čtvrti v Paříži. Katarina byla služkou u mého faráře. Byla mladá, plná života, jak jen může být člověk ve dvaceti letech. Podle zvyku a podle církevních pravidel je požadováno, aby tyto pracovnice měly určitý minimální věk, ale Katarina byla výjimkou, měla zvláštní doporučení, byla z rodiny ve velice špatné situaci, ale spíše to byl nějaký ďábelský kousek. Byla svěží, krásná, dojemně přitažlivá. I když je člověk předurčen ke kněžské, církevní kariéře, ale je mu dvacet let, musí čelit impulsům mladistvých nálad a to se brzy stane velmi těžké. To odpírání se stalo postupně pod opakovaným nápoem naprostou posedlostí. Posedlostí natolik duševně vydírající a nesnadno ovladatelnou, že jsem ne vždy byl schopen se zdržet ne zcela čistých řečí, nebo gest, našeptávaných mi satanem. Ta trapná situace vyvrcholila, když náhodou, nebo možná zásahem božské prozřetelnosti, se Katarina seznámila se svým budoucím mužem, Deziderem Landru, zdánlivě slušným obchodníkem, se kterým spojila svůj život v roce 1888. To ji zachránilo i mne před ďábelským prokletím – ale jen dočasně, bohužel. Možná, že život po boku toho muže se brzy stal nesnesitelný, možná, že nesplňoval všechny její nároky – je možno konstatovat, že po narození prvního syna, se objevila v našem kostele, ne jako služka, ale jedna z nejvytrvalejších věřících. Možná to bylo probuzením jejich smyslů v manželském životě, nebo nedostatkem uspokojení, její chování ve vztahu ke mně bylo nyní zcela opačné. Nyní to byla ona, kdo dobýval mne, dával podnět k setkáním v málo osvětlených místech – pod záminkou zpovědi, bavilo ji začínat choulostivé rozhovory – množily se příležitosti k dlouhým stiskům ruky, hledění do očí, souboje s mou opatrností...“

Monsignore Lekampion nejspíše pozoroval reakce v očích svých překvapených posluchačů. Zdálo se, že váhavě prosí o trpělivost.

„Pomyslete si, co to znamená, když skoro stoletý musí říkat: bylo mi dvacet! Jak velmi člověk cítí potřebu odpuštění! Ano, jen si pomyslete: byl jsem mladý, čilý, zcela zdravý, nabitý zbrzděnými touhami. Svatý a věřící by zajisté odolal. Já nebyl svatý. Já ucouvl. Já jsem padl. Nejkrutější je, že jsem se stal biskupem a strávil jsem svůj dlouhý život cestami ke zpovědím a nepřijímal jsem rozhřešení svých přiznání od mých zpovědníků – rozhřešení ze shovívavosti, která já pokládám za diplomatická, abych je přímo neoznačil za „úslužná“. Na dně svého srdce jsem sám sobě nenašel rozhřešení, ani odpuštění. A stoupal jsem po stupních církevní hierarchie s vytrvalými výčitkami, v posedlém vnitřním přesvědčení, že před očima nejvyššího soudce žiji ve stavu

smrtného hříchu. Stále, bez přerušení. Naposledy jsem se zpovídal letos z tohoto smrtného hříchu, který brání mému věčnému spasení a který mě vnitřně spaluje již 75 let, rve mi srdce...“

Bernard byl zakořeněný ateista. Bylo mu zcela cizí církevní prostředí. Situace tohoto církevního knížete, který se zde kaje za tělesný hřích a je citově v extázi natolik, že své city vylévá před neznámými lidmi, připadala Bernardovi poněkud zábavná. S námahou zadržoval úsměv, když poznamenal: „Monsignore, jsme dojati a polichoceni vaší velikou důvěrou. Ale, jestliže jste chtěl odpovědi na manželčin inzerát nás informovat o této Katarině, jistě jednu z obětí Landrua, nechápu jak se věc dotýká mne, nechápu ani nutnost vaší zpovědi, která je pro nás trochu zarážející.“

„Vy jste mne přerušil. Mluvil jsem o své úplně poslední zpovědi, pomoci které konečně dosáhnu vyhlazení svého trestu pod jedinou podmínkou.“

„Pod jakou podmínkou?“

„Právě tím, že se vyznám právě vám. Ostatně, kromě všech církevních požadavků je mou povinností čestného člověka, abych se vyznal právě vám. V žádném případě si nepřejí odejít ze světa, aniž bych to neučinil.“

„Proč se ta věc týká právě mne? Tomu nerozumím.“

„To pochopíte. Jestliže vám jméno Katarina nic neříká, doplním to: Katarina Remiová.“

Bernard zíral do biskupových očí, které ani nemrkly. Oba muži zůstali pak dlouho bez hlesu, skoro jako v hypnóze.

Pak monsignore dodal: „Upřesním, že ta událost se stala v roce 1900. Devět měsíců před vaším narozením.“

Bernard musel počkat, až se mu pocuchané myšlenky v hlavě srovnají, aby pochopil fenomenální zvrat. Pak se obrátil k Mirele a se zlomeným hlasem řekl: „V dobře režírovaném melodramatu by se teď hodilo, abych vykřikl: Katarina Remiová! Bože! Moje matka!“

Ale režie selhala. Zdálo se, že Mirela neslyšela. Její nehybné oči prozrazovaly vnitřní čilé myšlení. Tiše a jakoby zmateně šeptala: „Vy... Vaše eminence... Kara monsignore... Excellence... Mistrě Lekampione... jsme ve stavu, kdy... Mohu prosit o dovolení a políbit váš prsten?“

Trochu překvapený stařec vybalil měkkou ruku a napřáhl ji k ženě: „Proč ne?“

Dojatá Mirela pomalu kráčela ke starci. Klekla si na zem a svými rty se dotkla prstenu s ametystem. Ne bez váhání využila chvíle, aby podržela biskupovu ruku o něco déle, zvedla hlavu a dívala se mu do očí – do modrozelených očí, až do chvíle, kdy stařec osvobodil svoji ruku, aby učinil gesto, kterým jí napůl poželal a napůl to bylo gesto na rozloučenou: „Jdi v pokoji, má dcero...“

Potom, když Mirela v doprovodu svého manžela stanula na prahu místnosti, nedokázala již ovládnout svou přirozenost a svůj sklon k žertování. Obrátila se na biskupa, zamrkala a řekla: „Snacho!“

Na zpáteční cestě v autě dospěla Mirela k následujícímu závěru: „Na začátku jsi se mě ptal, jak máš biskupa oslovovat. Teď je to jasné: stejně jako obyčejnému knězi se říká „otče“, tak biskupovi musíš říkat „můj otče“ „který NENÍ na nebesích“ – zdá se to jasné, nebo ne?“

A zapátrala v Bernardově obličej: „I ty máš modrozelené oči, není-liž pravda?“

21.

Tento zvrat by mohl udělat tečku za příběhem, který začal lavinou událostí při osudovém dni, kdy byl formálně završen dlouholetý svazek Mirely a Bernarda sňatkem na radnici. A určitě by mohly zmizet všechny otázky, které způsobovaly tíseň a strach v duši citlivé ženy. Ale tím se manželům mysl nevyprázdnila úplně. Řekněme, že téma problémů se vyvíjelo. Bylo by velice uvolňující zcela odhodit obraz zploditele, odpovědného za hrozné zločiny, který zemřel pod gilotinou, ale jestliže nové myšlenky byly méně deprimující, přesto zůstávaly ve své většině dotěrné, třebaže poněkud úsměvné. Pro každého člověka, který by zjistil, že jeho matka, dosud v jeho očích představitelka rodinné ctnosti, by mohla jednoho dne podlehnout pudovému tělesnému impulsu, to se to zdá víc než neslušné: rouhavé. Naproti tomu, jestliže on dosud žije, to nemůže být příznakem nějaké svaté milosti, ale pouze příznakem dvojaké morálky, a k tomu se Bernard zdráhá vyslovit ze slušnosti synovské úcty. Ale představa dávno ztracené matky, kdysi svižné mladice, která by mohla v sexuálních hrátkách zvednout nohy 98leté ruiny, je šokující představa, těžko stravitelná. Ta podivná představa dvojice se může zdát hloupá, ale musíme si uvědomit, že pro Bernarda vybavení si matky představuje oživení starých vzpomínek, tedy představu mladé ženy – zatím co divadlo zchátralého církevního hodnostáře bylo naléhavě současné a proto nebylo snadné ho z mysli vypudit. A vtíravý obraz toho cizoložného aktu – v nahotě těch radovánek – se tak úporně navracel, že neúspěšné pokusy je eliminovat se staly trvalou obsesí. Obraz velmi obtěžující pro Bernarda, ničící synovskou úctu byl také velmi obtěžující pro Mirelu, ale jiným způsobem. Ji situace velmi bavila a bála se na to příliš myslet, aby nebyla nucena svou přirozeností k žertům, které by se mohly zdát ironické. Také ona tyto myšlenky urputně zaháněla.

Přesto tyto myšlenky musely vést k pozitivnímu konstatování: potvrzení přijaté teorie o chromozomech. Jednoho rána se Mirela probudila s nápadem:

„Bernarde, už jsem pochopila...“

„Co jsi pochopila?“

„...proč máš chromozom 54. Chromozom mysticismu. Pochopitelně!

Zdědil jsi ho od biskupa...“

Bernard se zasnul.

Objevily se další důsledky jejich bezstarostnosti po definitivním vytěsnění konverzace o „aféře Landru“. Tu odložili do análů odborníkům na historii. Už je to nezajímalo a již nikdy neměli v úmyslu se nějak osobně setkat v nějakém směru ohledně nějakého podezření.

Bohužel to nezáleželo jen na nich. Jednoho rána zazvonil telefon. Zvedl ho Bernard a uslyšel: „Dobrý den! Tady Friedmann, detektiv.“

Náhlé oslovení Bernarda zastihlo nepřipraveného a zaskočilo ho, takže nedokázal rychle zareagovat a zdvořile volaného odmítnout. Ten pokračoval v načaté konverzaci.

„Pane Dubosku, prosím, kdy jste byl naposledy ve spojení s Karolinou Segretovou?“

„Po schůzce, o které jsem vás informoval jsem ji už neviděl. Proč?“

Zdálo se, že bývalého policistu baví si hrát se zvědavostí volaného: „Vás by nezajímaly čerstvé informace o ní?“

„Nijak zvlášť. Ptám se znovu: a proč?“

„Nerad bych vám to sám vyprávěl. Jsou situace, které by měl člověk prožít osobně. Chtěl jsem vás jen upozornit.“

„Vy mě překvapujete. Co se stalo?“

„Zkuste ji navštívit. Máte její adresu?“

„Ano. Je na legitimaci její asociace: ulice Borso číslo 33.“

„Dobře. Jestli máte rádi zvláštnosti, jděte tam hned dnes a uvidíte.

Promluvit si o tom budeme moci později. Nashledanou.“

Mirela držela v ruce paralelku, když Bernard zavěsil: „Může to být pravda! Jsem rozčilená z té divné ženské, nezveřejnila snad nějaké nediskrétnosti? Jsem na to zvědavá. Půjdeš se mnou?“

V malé uličce Borso byli Duboskovi překvapení množstvím lidí, kteří stáli na chodníku před domem číslo 33. Lidé ve skupinkách gestikulovali, hlasitě diskutovali a překřikovali se. Vládla zde vzrušená nálada hlasitých projevů a protestů. Mirela překvapeně a zmateně poznamenala: „To je neuvěřitelné, po takových letech aféra Landru ještě hýbá lidmi.“

Bernard táhl svou ženu k domu. Prodírali se mezi lidmi až ke dveřím, na kterých se leskl zlatý nápis: KAROLINA SEGRETOVÁ. Nic jiného tam nebylo. Pro nepoučené to mohla být třeba švadlena, nebo kartářka. Ale to množství lidí, velmi různých, nevypadalo jako zájemci o módu, ale více méně jako protestující proti atomové bombě. Dveře byly do široka otevřené a ucpané hlučícími lidmi. Ty musel Bernard odstrčit, aby se dostal k ústřední postavě, kterou byl policejní komisař, označený pásem trikolory. Vedle něj stál další muž, který se ironicky díval na přicházející. Byl to jeho bývalý kolega Friedmann a Duboskovy přivítal posměšnou poznámkou: „Uhodl jsem, že si pospíšíte...“

Bernard chtěl odpovědět, že už nemá žádný motiv, aby pospíchal, nyní již méně než kdysi. Ale hned si uvědomil, že by to potřebovalo příliš dlouhé vysvětlování, a dokonce i přiznání, které vůbec není nutné. Vyjádřil jen své překvapení: „Co se stalo?“

Ozval se krátký smích: „Stalo se, že Karolina Segretová – která se tak pravděpodobně ani nejmenovala – vás pěkně převezla. Vás a všechny lidi tady. Zdá se, že v naší zemi bylo ještě mnoho lidí, vášnivých čtenářů bulvárního tisku, kteří se zajímají o zločinecké případy a soudní divadlo i o případ Landru, dokonce víc, než by se dalo předpokládat. Na to měla čich Karolina a využila toho. Opravdu, založení Asociace na revizi procesu s Landru a jeho očištění, bylo jejím mistrovským dílem a úspěch předčil všechna očekávání. Příspěvky se jen hruly. Příspěvky přicházely až do doby, kdy jeden z členů, kterému se příspěvky zdály vysoké, žádal zveřejnění rozpočtu. Protože nedostal odpověď, začal rozšiřovat své podezření až do dne, kdy utvořená komise žádala zveřejnění podle zákona. Kvůli trvajícimu mlčení a evidentnímu odmítnutí kontrolní zprávy, si onen muž stěžoval u soudu. A dnes to došlo až sem. Po soudním rozhodnutí policejní komisař otevřel násilím dveře Asociace pro revizi procesu s Landru.“

Bývalý policista Friedmann se stále ironicky usmíval: „Jen vejďte. Uvidíte z čeho se skládá kancelář: jedna židle, jeden stůl s telefonem.“

A s teatrálním gestem: „A tento pancéřový kufr, ani není zavřený...“

Přešel ke skříni s rozcapenými dveřmi: „Byl v ní list papíru, obsah na něm posuďte sami, zda cynický, posměšný, humorný, nebo...provokačně vyzývavý?“

Text na papíře byl jasný:

Požadovaná finanční zpráva přibližná

Příjmy: zaplacené příspěvky: 1 000 000 FF (1 000 x 1 000)

Vydání: tisk legitimací a poštovné 3 600 FF

P.S. Naprosto nevím, zda Landru měl dceru s Fernandou Segretovou.

Mirela, zkamenělá překvapením, stála vedle svého manžela, ale našla slova, která by ho měla více méně utěšit: „Alespoň ta douška na konci by tě měla uklidnit. Díky biskupovu zásahu jsi již zcela zbaven zločineckého dědictví. Dneska navíc díky tomu čestnému prohlášení i nevlastní sestry podvodnice a zlodějky.“

22.

Poslední peripetie tohoto rodinného dobrodružství se odehrály až po mnoha měsících. Bernard a Mirela Duboskovi si již dávno zvykli na eskapády svého syna, který se často ztratil na týdny i měsíce, neudal svou adresu a nedával o sobě vědět. Rezignovali a již se tomu ani nedivili. Naštěstí se již neznepokojovali, když jejich Celesten po nekonečnou dobu neprojevoval ani základní slušnost, podávat alespoň občas zprávu, že žije. Přijímali to již

s filozofickým klidem i jeho samotného s jeho klady a zápory a také je uklidňovalo, že není nositelem dědičné zločinecké výbavy.

Již dva roky o něm nevěděli, když přišel od něho dopis z Afriky. Nečekaný, překvapivý, neuvěřitelný:

Milí rodiče,

Nedivte se, že tak pozdě píšu, ale tato zpráva je naléhavá a já ji stále odkládal vám ji sdělit den ode dne. A čím víc jsem ji odkládal, tím víc jsem si vyčítal svou nedbalost. A čím víc jsem byl nedbalý, tím víc jsem se cítil vinen. Jako ochromený jsem nebyl schopen přerušit své odmlčení. Byl pro mne problém donutit se k činu a vzít list papíru a pero a začít psát.

Ted' jsem to již překonal. Píšu. Sedím u hrubého stolu, v dusivém vedru mé chatrče z větví, uprostřed nehostinného pralesa plného křiku šimpanzů. U mých nohou leží lůžko ze suchých kapradin, na kterém trávím noci. Jediná stopa světa, který jsem opustil, je misál, který leží vedle mne na stole. A kříž, který visí na stěně nade mnou, není z Evropy – vyřezal ho pro mne Pygmej, obrácený na víru, z mé fary a proto je pro mne velmi vzácný

Budete se ptát, jak se Váš syn Celesten (Tintin!) dostal do takového pro vás neočekávaného stavu, jak se to mohlo stát? Bylo to ale logické. Stalo se to následkem sledu událostí, které jsem prožil v povznášejícím prostředí úžasných lidí – třebaže pravděpodobně prodchnutých mysticismem, charakterovým rysem, o kterém jsem u sebe vůbec nevěděl. Určitě si vzpomínáte, že když jsme se naposledy viděli, pracoval jsem jako řidič dodávky u drůbežářské firmy. Tenkrát vznikly ve Střední Africe hloupé války, mezi domorodými kmeny a výsledkem byl velký hladomor. Naše firma nejen štědrě prodala mnoho kuřat humanitárním organizacím, ale poslala ve jménu lidské solidarity Pygmejům, jako dar kamión zmrazených kuřat. Byl jsem vybrán, abych náklad dovezl na místo a dohlédl na distribuci zásilky. Už od prvního dne, kdy jsem vyjel z Paříže jsem se dostal mezi lidi, kteří věnují všechn svůj čas konání skutků dobra a slepě se věnují té činnosti. Bylo to dojemné a nakažlivé. Trvalý pobyt s těmito lidmi, kteří sem přišli ze všech společenských vrstev, a jsou mezi nimi věřící i ateisté, amatéři i misionáři, a kteří se věnují plně zmírňování společenské nespravedlnosti, léčení ran, péči o lidi v bídě, odstraňování utrpení, nutí lidi, aby se zastyděli, když si začnou stěžovat na své zanedbatelné problémy. Práce s těmito muži a ženami, kteří zcela opustili svůj osobní prospěch a svůj život věnovali charitě – solidaritě se slabšími, nemůže nechat lhostejným nikoho, a tedy ani mě prostého člověka, pouhého šoféra. Není možno nepřemýšlet o vyšší myšlence, myšlence božského vůdce, která jim dává sílu a zasypává je úkoly, které oni vykonávají do vyčerpání. Jen víra v takový ideál dokáže zvítězit nad zbabělostí tváří v tvář bídě, která se zdá bezbřehá.

Drahá maminko! Drahý tatínku! Vy jste mě nevedli k náboženství; ale něco, co se objevilo později bylo pro mne neobyčejně významné. Nevyčítám vám to, vychovávali jste mě čestně, v rámci vašich možností, ale podle svého nevěrectví. Dnes jsem si však jistý, že právě ve mně je ten nejlepší terén pro

zbožné myšlenky, pokud jsou do něj zasazena správná semena. Semena, na která vy jste nedbali, ale život mi je přinesl až později. Díky řízení osudu jsem se setkal s bratrem Martelini, jehož duchovní kurátorství mne spasilo z dalšího setrvávání v hříšném stavu a v naději pro mne otevřelo dveře k věčnému spasení. V soužití s ním, a řídíc se jeho příkladem, se přede mnou otevřel duchovní svět, který mě nutí nejen prostě odmítat materiální zbytné statky, ale posiluje mne se obracet na jiné, daleko hodnotnější stránky života.

Ačkoliv jsem se dostal do Afriky jen jako reprezentant naší firmy, abych dopravil a kontroloval předání daru, nemohl jsem si nepovšimnout, nekonečné obětavosti tolika dobrovolníků. Neúnavně jsem pracoval v rozdělování materiální pomoci a žil jsem dennodenně s těmito záslužnými lidmi. Zařídil jsem návrat mého kamiónu lodí zpět do Francie a rozvázal jsem smlouvu s firmou a rozhodl jsem se zůstat v Africe, abych byl nápomocen plnit úkoly, které nelze lhostejně přehlížet. Byl jsem pověřen, s dalším spolupracovníkem, dopravit potraviny ke kmenům Pygmejů po lodi a pak pralesem do vzdálenosti několika stovek kilometrů.

Tento spolupracovník byl katolický misionář bratr Martelini. Jeho přítomnost byla pro mne dar z nebes. Byla to milost, na kterou jsem v nevědomosti čekal, možná odevždy. V hodinách, ve kterých jsme spolu rozprávěli na nebezpečných stezkách v panenském pralese, při vytrvalém sledování všech možných nebezpečí, za každodenního riskování života na cestě ke zmírnění bídy kmenů, zmírajících hladem – když jsem se strachem třásl za volantem, zatím co bratr klidně sledoval cestu – jeho ranní mše před jeho rozkládacím oltářem pod stanem, který jsme denně večer stavěli, to vše vytvářelo mezi námi nehmatné spojení, určitou komunikaci duchovní pohody jeho neochvějně, podporující víry. Ten nenápadný člověk, mě neobracel na víru. Myslím, že nepronesl ani jednou slovo bůh. Ale přítomnost boha byla tak evidentní, téměř viditelná a zřetelně se projevovala v jeho síle, vytrvalosti a klidu v tom deprimujícím prostředí, že jsem nemohl jinak, než přijmout i já přítomnost vyšší moci. Tažen jakoby magnetem, neznámou mocí. A – neopakují se? – prosil jsem ho, aby mě vyučoval v křesťanství. A on to činil tak, jak dělal všechno: skromně, jemně, bez halasnosti. Nyní, kdy jsem přijal břímě tohoto příkladu, žiji v uklidňujícím klidu člověka, který objevil světlo.

Drazí rodiče, pravděpodobně již zůstanu v Africe a vy mě již nikdy neuvidíte. Ale nenaříkejte: vy mne milujete, vy se můžete opravdu radovat, že váš syn se dostal na cestu nekonečného štěstí. Na této půdě mohu toužit jen po dalším vzdělání a dosti se zasloužit, abych byl přijat do lůna svaté církve, jako jeden z nejpokornějších a obětavých pracovníků. Nikdy na vás nezapomenu vzpomenout ve svých modlitbách, ani na moji drahou druhou matku, která se o mne starala po dobu osmi měsíců, kdy jsem se u ní připravoval na život. A mým nejrůznějšími přáními je, aby boží milost se dotkla i vás, jako se ráčila prozřetelnost dotknout mne.

*Váš milující syn
bratr Tintin.*

V den, kdy byla doručena tato překvapivá zpráva o víře, Bernard a Mirela, podle svého odpoledního zvyku, trávili v klidu. Ona nad křížovkou a on v křesle otevíral dopis. Mirela s loktem na stole okusovala konec tužky a nepřítomně se na Bernarda dívala a mumlala: „Zpevnění... zpevnění... na šest.... na šest písmen...“

Ale pak si náhle vzpomněla na dávnou, uplynulou dobu, kdy řešila v křížovce podobný problém. Zasažená jako bleskem, sotva uvěřitelnou myšlenkou, zůstala zkamenělá na své židli a s pootevřenými ústy vzala od Bernarda list papíru, který jí podával. Překvapená Mirela se postavila, vzala si list, začala pozorně číst a posadila se na okraj křesla. Také ona se zcela napjala. Po přečtení opět papír pomalu složila. Ticho bylo tísnivé a bez konce. Po velmi dlouhém zamyšlení se konečně ozvala: „No! Po takové ukázce si troufám říci, že teorie chromozomů není fantazie.“

A na závěr dalšího přemýšlení prohlásila: „Který vědec řekl, že příroda dělá skoky? Podle našeho syna to dává logiku. Ty už bys musel být dávno potrefen milostí. Vzpomeň si: číslo chromozomu 54 je chromozom mysticismu!“

Zdálo se, že Bernard není příliš překvapen Mireliným argumentem. Mirela z toho vycítila, že její manžel si již pravděpodobně své pocuchané city urovnal. Trochu váhavě po zakašlání řekl: „Abych řekl pravdu, moje milá, cítím se trochu trapně. Je paradoxní, že biskupův bastard žije v konkubinátu. Ale nyní, když jsem otcem klerika, začínám se trochu za to stydět a nechtěl bych zůstat nadále v takovém stavu trvalého hříchu. Nemyslíš, že přišla doba, aby byl náš sňatek požehnán?“

Epilog.

Ceremonii v kostele zařídili co nejdříve. Mirela, přestože vytrvalá ateistka, se nechtěla stavět proti rozhodnutí svého muže - odvést ji k oltáři –, ostatně byla šťastná, že se jejich soužití po všech stránkách stane oficiální. S jeho mimořádně normálními chromozomy byla ochotna souhlasit se vším, i když se bude musit účastnit obřadu, který u ní vzbuzuje skeptický úsměv s nádechem ironie.

Kněz, který měl potvrdit jejich svazek na nebesích, byl farář Boskopio z jejich farnosti. Byl již velmi starý a pracoval s dojemnou obětavostí a řídil svůj malý svět věřících proti vichřicím a zemětřesením a nehleděl na své vady a nedostatky svého vysokého věku. Ve své čtvrti byl dobře znám i nevěřícím a také manželé Duboskovi ho dobře znali ze společenských setkání, kterých se také zúčastňovali a dokonce ho kdysi pozvali domů na pohoštění. Později však když ho potkali jim neodpovídal na pozdrav a to ze dvou důvodů: pro silnou

krátkozrakost a senilní zapomnětlivost. Když ho Mirela navštívila, aby s ním domluvila obřad, oblečena do kalhot, vytrvale ji oslovoval „pane“, přesto, že ho vytrvale opravovala. To podivně znejišťovalo připravovanou svatbu, přesto to neposkytovalo žádnou pochybnost o právoplatnosti náboženského obřadu a posvěcení manželského svazku, a nikdy by nebylo možno zpochybnit platnost tohoto aktu božské moci poukazem na krátkozrakost nebo sešlost věkem.

Jednoho památného dne se tedy manželé Duboskovi, dosud v očích církve snoubenci, vydali s několika pozvanými do kostela Svatého Petra z Růžové hory pokorně prosit požehnání od pana faráře Boskopia. Rozhodli se pro skromný rodinný kroužek, ve které, akt oslaví. Bernard si oblékl svůj nejnovější oblek, který se pak bude hodit na každodenní nošení a Mirela si k této příležitosti koupila za výhodnou cenu nové šaty, ne zcela bílé, ale diskrétně lila, trošku vyzývavé. V doprovodu Emilji a Artura Debabelových snoubenci Duboskovi nábožně klečeli a naslouchali záplavě napomenutí, kterými je zasypával v litaniích dobrotivý kněz. Ten politováníhodný stařec tak činil, protože musel stále zdržovat okamžik, kdy bude nutno vyřešit naléhavou a zcela nutnou otázku: „Jak se jmenují...“ Jak se jmenuje on? Svatá matko boží, jak jen se jmenuje?“

Ale ve své paměti neměl nic, čeho by se zachytil a boží inspirace nepřicházela a okamžik kdy již zcela nezbytně došlo k fatální otázce ho nechal na holičkách: „Slečno Mirelo Sidoretová, přijímáte za svého manžela pana... pana...“

Farář panicky koktal: „Pana... pana...“ Narůstala atmosféra trapného napětí a rozpaků u přítomných. V té chvíli ateistka Mirela zrádně šeptla směrem k příbuzným: „...Landru!“

Naštěstí to farář svým stařecky postiženým sluchem neslyšel. Přišel mu však na pomoc ministrant a hlasitým šepetem mu diskrétně řekl do ucha: „Dubosk!“

V té vypjaté chvíli se boží služebník chytil toho slova jako tonoucí stébla a s úlevou hlasitě vykřikl: „Pana Duboska!“

Ve svém rozčilení si pak nedokázal vůbec uvědomit, že novomanželka místo tradičního slova „ano“ řekla: „Uf!“

Něco málo o autorovi.

Jean Louis Mahé, jehož datum narození roku 1911, kvůli zřejmě nezdařenému potratu, se přesunul do roku 1912, kdy začal žít, byl francouzským reklamním fotografem. Žil ve Vitry u Příže. Esperantistou se stal v roce 1928.

V roce 1937 vyrobil první, nikdy nepoužitý esperantský propagandistický film: „Antaŭen“ (Vpřed!). Vyrobil také první hraný film, v esperantu: „Angoroj“ (Strach). Článek o filmu v časopise *Monato* 9/88 dokládá o pozdějším

ochladnutí, které se autoru dostalo, podobně jako dalším lidem hnaných celoživotním idealismem. Nepochopení, neloajálnost, závist a nespravedlivá kritika, vlastnosti bohužel zcela obvyklé u lidí a zřejmě ne vzácné ani mezi esperantisty.

Mnohokrát pocítil hořkost a ztrátu iluzí. Citujme z dopisu ze dne 15.9.1988:

Dostal jsem od p. Peeraertse (ředitel FEL) překvapivý návrh, který mi opět přibližuje svět vydavatelů a nakladatelů. Překvapivě příjemný, protože právě tam měli zisky z mé práce (Eŭlalia: 5 000 exemplářů) a nezaplatili mi ani frank. Díky! Dosud nikdo ve Flandra Esperanto-Ligo na to nepomyslel (natož pomyslet na využití mého ukradeného, zničeného filmu).

Z rozhovoru v „La Hungara Vivo“ 6/82 je srovnávána paralela se zkušenostmi Ivo Lapenny, který nikdy neopustil esperantské hnutí, přesto, že byl krutě odstaven na vedlejší „novou“ kolej.

Lorjak pracoval dál a mnoho i přes snahy, které ho měly odradit. Můžeme jen litovat, že čtivé knihy „Retoj“ (Sítě) a „Mariagnes“, byly vydány v ne právě dbalé povrchové úpravě, zatím co krásný a pěkný „Regulus“ postrádal dostatečnou korekturu.

Lorjakova díla jsou charakteristická zajímavými zápletkami, jsou vytříbená, s jiskřivým vtípem, vervou a častými zábavnými poznámkami na esperantskou kulturu. Lorjak je jemný psycholog a tak schopný vypravěč, že čtenář bezvýhradně přijímá jeho „pravděpodobnosti“ a nejnepravděpodobnější obraty v jeho historkách.

Jestliže se vzdálil esperantskému hnutí (kabeiĝis) na celých 15 let, ne karolopiĉis - jak sám prohlásil – ani ne goldenumis; ale skutečně, fakticky velmi pilně lorjakis.

C. Declerck

Kabeiĝi – náhle a zcela opustit esperantské hnutí, přes vysoká ocenění, jako učinil Kabe – Kazimierz Bein

Karolpiĉi – používat příliš mnoho neologismů (nových slov) jako český esperantista Karolo Píĉ

Goldenumi – zasypávat noviny a časopisy články, zveřejňovat často stejné texty v různých časopisech současně jako Bernard Golden.

Lorjaki – vtípně bavit a žertovat jako Lorjak.

Lorjakova díla

1975 „Neologisme“	nakladatelství Fondumo Helsinky	špionážní román
1976 „Transe“	Fondumo	změna osobnosti
1978 „Retoj“	Fondumo	dobrodružství

1981 „Regulus“ nakladatel L. Gabrielli Řím, zločin ze 17.století v Paříži

1982 „Iluzioj“	nakladatelství HEA Budapešť	zábavné novely
1984 „Eŭlalia“	HEA	pestrá dobrodružství
1986 „Mariagnes“	HEA	zamilovaná historika

1989 „Kromozomoj“ vydalo FEL (Flandra Esperanto-Ligo, Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, Belgie) v serii „Stafeto“.

Předmluva.

Lorjak je tajemný spisovatel. Záhadný po dlouhou dobu pro nezasvěcené, alespoň do doby, kdy dovolil, aby byla jeho identita odhalena: J. Mahé, Pařížan, profesionální fotograf, ve své době známý jako autor prvního původního, celovečerního filmu v esperantu: „Angoroj“ (*Strach*).

V literárním světě debutoval (pokud vím) na začátku sedmdesátých let povídkami v několika časopisech. Jeho první román „Neologisme“ se objevil v roce 1975. Kritika byla okamžitě udivena, trochu zmatená, ale nakonec chválila. Často obhajovala, kvůli překvapivě nezvyklému tématu v esperantské literatuře a nezvyklému, odvážnému vyjadřování, typicky francouzskému, žonglování se slovy, což umožňuje v esperantu řadu vtipných a humorných obrátů, často nepřeložitelných. Další rok následovalo dílo „Transe“, a opět téma postrádající jakoukoliv šablonu, s nepravděpodobným obsahem, ale originální zápletkou, pravý výbuch fantazie. Následovaly, přibližně každý druhý rok: „Retoj“, „Regulus“, „Iluzioj“, „Eŭlalie“, „Mariagnes“.

Jako Nemere, Lorjak v každém svém románě řeší jeden specifický problém jazykový nebo stylistický, sociologický nebo etický, (para)psychologický nebo magický.

V tomto díle jsou témata dvě: umělé oplodnění a problém, zda vlastnosti (v tomto případě zločinecké) jsou dědičné.

Nevěřte však na vážnost témat, protože Lorjak je vlastně učedník R. Schwartze...

Říká se té literatuře zábavná, pohodová. Dá se to tak říci a tento druh literatury je velmi početný a budí senzaci a rozruch.

Kromě toho, v každém Lorjakově díle je cítit typický esperantský duch. Kdo by mohl tvrdit, po přečtení jeho děl, že původní, výhradně esperantská kultura neexistuje?

Poslední upozornění: V každém díle našeho pařížského, esperantského romanopisce se objevuje jméno „Kokoso“. Co znamená, čeho se dotýká? Víím, ale nepovím. Konečně Lorjak byl a chtěl zůstat poněkud tajemný autor.

Aldo de'Giorgi

Druhá předmluva

Interwiev Vilmore Benczika s Lorjakem.

Lorjak! Před vydáním knihy „Neologisme“, nikdo neznal toto jméno. Je to zřejmě pseudonym. Jaké je vaše pravé jméno?

Kdybych chtěl říci své jméno, nepoužil bych zřejmě pseudonym. Ostatně moje vlastní jméno je úplně nezajímavé, protože je zcela neznámé. Znají mne jen přátelé.

Vy jste se nikdy neangažoval v esperantském hnutí?

Ale ano. Jen skromně a omezeně. Spolupracoval jsem s časopisem „Franca Esperantisto“ před a hned po válce, kde jsem měl rubriku. V mládí jsem učil na „Dělnické universitě“, amatérsky a špatně. Jako pedagog (!) jsem byl jedním z těch „pseudo-fak delegitů“, kteří uvádějí do rozpaků vlastní esperantské hnutí. Každý švec ať se drží svého kopyta!

Ale jako spisovatel jste se projevil již před dvaceti lety. V letech 1964/65 se objevily novely „Iluzioj“ v „Monda kulturo“, které právě vydalo „Hungara Esperanto-Asocio“ jako knihu.

Ano. Psal jsem, ale již hodně dříve, pod tlakem tehdejšího francouzského předsedy Pierra Petita jsem s nadšením napsal novelu v esperantu s názvem „Retoj“ (Sítě), pro časopis „Franca Esperantisto“. Bohužel při změně předsedy došlo k úplnému přerušení všeho, s čím začal jeho předchůdce. Proto se věrní čtenáři „F.E.“ nikdy nedověděli jak román skončil. Ke knižnímu vydání v roce 1978 bylo nutné ohodnocení V. Setälä, aby se nějak vykompensoval lapsus, kvůli kterému jsem kabeigis dalších 15 let...

S jakým výsledkem?

... nikoho to nerozčílilo. Potrestal jsem sám sebe. Byl jsem jako ryba na suchu, esperanto mi žalostně chybělo. Až jsem se konečně rozhodl, jako nevyлéčitelně závislý na esperanto, poslat do „Esperanto-Fondumo“ text „Neologisme“. Sotva jsem mohl věřit, že bez osobního doporučení, by mohla ta skupina bělovousých starců mou knihu přijmout. Přijetí se mi zdálo příliš fantastické. V. Setälä mě přesvědčil o opaku tím, že okamžitě obstaral knihu k tisku a to byl start ke štěstí, které vedlo k „Transe“ a k „Retoj“ u V. Setälä, k „Regulus“ u Liny Gabrielli a k „Iluzioj“ u vás.

Znamená to, že další budou následovat?

Ano. Připravuji „Mariagnes“ a „Eülalia“ je hotová k vydání.

Zastavme se u vašeho vyjadřování. Proč používáte slova jako: Paris, Roma, London, místo: Parizo, Romo, Londono?

Nenuťte mne mluvit o lingvistice. Jako manuálně pracující nejsem k tomu kompetentní. Používám Zamenhofův jazyk tak, jak mě učil Cart, Bastien a Bobin. Je to uzus, který jsem přijal a jsem poslušen direktivám příslušných akademických instancí, které rozhodují. Nu, co se týká vlastních jmen, není

možno je popírat. Paris, Roma, London jsou *vlastní* jména. Není potřeba k nim přidávat –o. Jestliže by se řeklo Bencziko, Tonkino, Boultono, řekl bych Parizo, Londono, navzdory monotónnosti. Podívejte se na adresář SATu, na stejné stránce čtete Pantin a Parizo – nebo Romo a Rosenheim. Proč ne Pantino a Paris, Roma a Rosenhejmo? Tím spíš, že řešení této záležitosti je možná úkol dlouhodobý, ale prostý. Vezměme třeba atlas například od „Readers Digest“, který obsahuje jména všech měst a i těch nejmenších vesnic na světě a udělejme z nich slovník. Pak já poslušně ho budu používat a současně si nebudu osobovat práva v nich činit změny, budu je používat tak, jak jsou. 90% názvů je v esperantu vyslovitelných. Nepotřebuji si vůbec pamatovat dva výrazy: pro interní esperantskou potřebu a pro poštovní službu.

Jsou vám vytýkány jazykové „zvláštnosti“.

Ty „zvláštnosti“ jsou stavěny proti „obvyklosti“. Jsou mi odporné ty „obvyklosti“, které jsou založeny na paměti víc, než na mechanice esperanta. Já říkám „prezidisto“, protože –isto vyjadřuje zaměstnání, nebo povolání, zatím co –anto má vztah k momentální činnosti. Říkám mie, vie, nie, protože chci vyjádřit příslovce a mám pravdu, třebaže jsou proti tomu námitky a chtějí mě opravovat. Říkám „ridero“ proti obvyklému „rideto“, které znamená (malý) úsměv (smích), ale já chci vyjádřit jen příjemnou tvář, projev libosti, nebo přátelství. Říkám „pašari“ místo: „piediri per multaj paŝoj“ (paŝo = krok, -ari = množina *chodívat, přecházet*). Zamenhof sám prohlásil, že neobvyklé by nemělo být příčinou, aby nebylo použito. Já si neosobuji právo si z toho dělat nějaký směr. To ani nemůže být můj úkol. Já jen používám jazyk tak, jak jsem se ho naučil se všemi jeho členy. Jestliže je někdo z toho zmatený, má příležitost ke stimulaci svého mozku. Ostatně tyto „zvláštnosti“ se objevují v mých textech daleko méně, oproti přešlým básnickým výrazům ve verších národních básníků.

Na úplně jiné téma. Říká se, že jste reklamní fotograf. Co to obnáší?

Sériové fotografování věcí do katalogů. Od kulinářských ingrediencí až po dámské prádlo.

Slyšel jsem o filmu...

Film je forma užití fotografií. Protože není možno předvést v katalogu funkci stroje, nafilmuji to.

Vy jste nikdy nepoužil tyto své schopnosti pro esperanto? Doslechlo se mi, že v Haagu... v roce 1964, byl představen...“

V Haagu nebylo představeno nic. A vaše doslechy by mě přivedly do rozpaků, pokud byste žádal jméno toho, kdo předváděl. Ostatně nikdy a nikde, kromě Británie, oficiálně nebyla doporučována přednáška, nebo napsání článku o tomto naivním pokusu. Věřte mi, že mluvit o mrtvém, ať zemřelém, nebo zavražděném, mu nijak nepomůže k životu. Nechme to spát. Ostatně, náš rozhovor se týkal literatury, není-liž pravda?

Vilmos Benczik